

Univerzita Karlova
Přírodovědecká fakulta

Studijní program: Geografie se zaměřením na vzdělávání

Bc. Ema Dvořáková

Analýza mediální percepce války v Gaze u vysokoškolských českých a iráckých studentů

Analysis of Media Perceptions of the Gaza War among Czech and Iraqi University Students

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Filip Sommer

Praha, 2025

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci zpracovala samostatně na základě vhodných informačních zdrojů a literatury, které jsou dále uvedeny. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu. Při tvorbě práce byly využity nástroje umělé inteligence. Tyto nástroje byly využity výhradně pro rešerši odborné literatury a pro gramatickou úpravu, nikoliv pro generování obsahu práce.

V Praze, 29. 4. 2025

Ema Dvořáková

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá analýzou mediální percepcce války v Gaze. Jejím cílem je identifikovat vnímání českého mediálního obrazu války v Gaze a porovnat případné rozdíly u vysokoškolských studentů v České republice a Iráckém Kurdistanu. Výzkum kombinuje kvantitativní metody (dotazníkové šetření) a kvalitativní přístupy (polostrukturované rozhovory) a je založen na teorii geopolitického diskurzu. Výsledky odhalují výrazné rozdíly ve vnímání konfliktu, přičemž české prostředí vykazuje vyšší míru proizraelské orientace, zatímco studenti z iráckého Kurdistanu se častěji kloní k propalestinským postojům, a to v návaznosti na náboženské, historické i politické faktory. Práce přináší nové poznatky do oblasti geografického výzkumu mediální percepcce mezinárodních konfliktů a podtrhuje důležitost kulturního a regionálního kontextu při formování veřejného mínění.

Abstract

This bachelor's thesis analyzes the media perception of the war in Gaza. Its aim is to identify and compare how university students in the Czech Republic and the Kurdistan Region of Iraq perceive the conflict. The research combines quantitative methods (questionnaire survey) and qualitative approaches (semi-structured interviews), and it is grounded in the theory of geopolitical discourse. The results reveal significant differences in the perception of the conflict: the Czech context shows a higher degree of pro-Israeli orientation, while students from the Kurdistan Region of Iraq tend to adopt more pro-Palestinian views, influenced by religious, historical, and political factors. The thesis contributes new insights to the geographic study of media perception of international conflicts and emphasizes the importance of cultural and regional contexts in shaping public opinion.

Klíčová slova:

Válka, Gaza, Palestina, Izrael, analýza, média, diskurz

Keywords:

War, Gaza, Palestine, Israel, analysis, media, discourse

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala mému vedoucímu Mgr. Filipu Sommerovi za jeho přístup k mé práci a odpovědné vedení při výzkumu i jeho zpracování. Dále bych ráda poděkovala RNDr. Liboru Jelenovi PhD., díky kterému jsem dostala možnost tento mezinárodní výzkum vůbec provést. V neposlední řadě je třeba zmínit také Mgr. Matěje Korčáka, který mi poskytl cenné rady ohledně statistického zpracování získaných dat.

Obsah

Seznam tabulek a grafů	6
Seznam příloh	6
Úvod.....	7
1. Teoreticko-metodický rámec.....	8
1.1 Výběr respondentů	8
1.2 Metody sběru dat.....	9
1.2.1 Rešerše literatury	9
1.2.2 Dotazníkové šetření	9
1.2.3 Polostrukturované rozhovory	12
1.3 Metody statistického zpracování dat.....	13
1.4 Limity výzkumu.....	14
1.5 Teorie geopolitického diskurzu	15
2. Kontextuální rámec konfliktu	16
2.1 Izraelsko-palestinské vztahy od 90. let 20. století.....	17
2.2 Období druhé intifády	18
2.3 Od Druhé intifády do současnosti.....	19
2.4 Události 7. října a reakce Izraele	20
3 Výzkumná prostředí	22
3.1 Česko	23
3.2 Irácký Kurdistan	25
4 Výsledky výzkumu	27
4.1 Shrnutí základních dat.....	27
4.2 Analýza vnímání mediálního obrazu války v Gaze.....	36
5 Diskuze	52
Závěr.....	54
Zdroje	55
Přílohy	60

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1: Mediální tvrzení užitá pro výzkum.....	s. 10
Tabulka 2: Základní popisná statistika.....	s. 36
Graf 1: Pohlaví respondentů PŘF UK.....	s. 28
Graf 2: Pohlaví respondentů AUIS.....	s. 28
Graf 3: Studijní obory respondentů PŘF UK.....	s. 29
Graf 4: Studijní obory respondentů AUIS.....	s. 30
Graf 5: Socioekonomické prostředí respondentů PŘF UK.....	s. 31
Graf 6: Socioekonomické prostředí respondentů AUIS.....	s. 31
Graf 7: Politické sympatie studentů PŘF UK.....	s. 33
Graf 8: Politické sympatie studentů AUIS.....	s. 34
Graf 9: Primární zdroje informací respondentů PŘF UK.....	s. 35
Graf 10: Primární zdroje informací respondentů AUIS.....	s. 35
Graf 11: Krabicové diagramy souhrnu odpovědí.....	s. 38
Graf 12: Krabicové diagramy 1. tvrzení.....	s. 39
Graf 13: Krabicové diagramy 2. tvrzení.....	s. 41
Graf 14: Krabicové diagramy 3. tvrzení.....	s. 42
Graf 15: Krabicové diagramy 4. tvrzení.....	s. 44
Graf 16: Krabicové diagramy 5. tvrzení.....	s. 45
Graf 17: Krabicové diagramy 6. tvrzení.....	s. 47
Graf 18: Krabicové diagramy 7. tvrzení.....	s. 48
Graf 19: Krabicové diagramy 8. tvrzení.....	s. 50
Graf 20: Krabicové diagramy 9. tvrzení.....	s. 51

Seznam příloh

Rozhovory se studenty PŘF UK

Příloha 1: Rozhovor 1.....	s. 60
Příloha 2: Rozhovor 2.....	s. 63
Příloha 3: Rozhovor 3.....	s. 68
Příloha 4: Rozhovor 4.....	s. 72

Rozhovory se studenty AUIS

Příloha 5: Rozhovor 5 – přeloženo do češtiny.....	s. 77
Příloha 6: Rozhovor 6 – přeloženo do češtiny.....	s. 81
Příloha 7: Rozhovor 7 – přeloženo do češtiny.....	s. 84
Příloha 8: Rozhovor 8 – přeloženo do češtiny.....	s. 87
Příloha 9: Rozhovor 9 – přeloženo do češtiny.....	s. 89

Úvod

Předmětem této práce je analýza vnímání českého mediálního obrazu války v Gaze, která probíhá od 7. října 2023 tak. Hlavním cílem práce je identifikovat a porovnat percepci války v Gaze u vysokoškolských studentů v České republice a Regionu iráckého Kurdistanu¹. Dalším dílčím cílem je zjistit, jaké faktory ovlivňují názory studentů na konflikt v obou regionech, prozkoumat rozdíly v přístupu k informacím o válce mezi dvěma zkoumanými skupinami a vyhodnotit vliv lokálního prostředí na formování názorů studentů.

Práce byla inspirována diskuzí o způsobu informování českých médií o událostech probíhajícího konfliktu mezi Izraelem a Hamásem v pásmu Gazy (jenž je součástí dlouhodobého konfliktu mezi Izraelem a Palestinou), který znovu vy eskaloval teroristickým útokem Hamásu na Izrael dne 7. října 2023. Právě styl podávání informací většiny českých (zejména veřejnoprávních) médií, který dle analýz (Mejstřík 2025) inklinuje spíše k proizraelským narativům, vzbudil ohlasy a reakce nejen mezi českou veřejností, ale také v politických a akademických kruzích. Právě tyto kritické ohlasy pak byly důvodem ke vzniku již několika výzkumů zabývajících se českým diskurzem ke konfliktu v Gaze a jeho příčinami (např. Česká televize 2024; Mejstřík 2025). Žádný z výzkumů se však nezabýval komparací dvou tak odlišných prostředí jako je Česko a Irácký Kurdistan.

Výzkum k této práci probíhal ve spolupráci s kolegy z Americké univerzity v irácké Sulejmánji (The American University of Iraq, Sulaimani, dále AUIS) sídlící na území Iráckého Kurdistanu. Spolupráce právě se studenty této univerzity byla navázána cíleně z důvodu naprosto odlišného prostředí. Irácký Kurdistan je území nacházející se v severní části Iráku, které na rozdíl od Kurdských regionů v Íránu, Sýrii a Turecko dosáhlo nejvyšší míry autonomie (Sommer 2015). Prvním významným faktorem rozdílnosti dvou vybraných lokalit je poloha Iráku, kdy se jedná o zemi Islámského makroregionu (Anděl, Bičík, Bláha 2019) či podle alternativního pojmenování, zemi Blízkého východu. Toto pojmenování je však částečně diskutabilní, jelikož je zaprvé zcela evropocentrické a zadruhé bývá v mnoha případech stejná oblast pojmenovávána Střední východ (Čejka 2022). V této práci však budeme dále využívat právě pojmenování Blízký východ, které je sice diskutabilní, pro účely této práce však dostačující. Další charakteristické vlastnosti obou regionů budou více rozvedeny v následujících kapitolách práce.

¹ tj. oficiální název Regionu, dále jen „Irácký Kurdistan“

Díky této spolupráci přináší práce zcela nové poznatky v komparaci diskurzů pocházejících z diametrálně odlišných prostředí. Práce tento fakt odlišnosti zkoumaných prostředí rozvádí a zkoumá, jak ovlivňují názory studentů.

Vzhledem k velmi obsáhlému a širokému vzorku respondentů, který se podařilo v rámci tohoto výzkumu získat je práce zaměřena na komparaci a analýzu výsledků výzkumu mezi výsledky PřF UK a AUIS. Jelikož je práce součástí výzkumu pro obor geografie na Přírodovědecké fakultě, a ne na Fakultě sociálních věd, jsou zkoumány takové faktory, které souvisí především s politickou a regionální geografii, nikoliv s teorií zkoumající mediální faktory. Práce se však díky těsné souvislosti výše zmíněných teorií částečně zabývá teorií geopolitického diskurzu, která protíná jak mediální, tak geografická témata.

1. Teoreticko-metodický rámec

Tato kapitola se bude věnovat metodám, které byly pro zpracování této bakalářské práce využity a teoretickému zarámování práce. Pro tuto práci byla využita jak kvantitativní, tak kvalitativní výzkumná metoda. Metody na sebe logicky navzájem navazují a přinášejí hlubší pohled do zkoumaného tématu. V různých fázích analýzy lze pro co nejpřesnější výsledky využít různých přístupů například zkoumáním narativních dat jak kvalitativně, tak kvantitativní obsahovou analýzou určitých slov (Hendl 2012). Oproti ostatním pracím zabývajícím se tematikou mediálního obrazu konfliktu v Gaze je tato práce unikátní komparací výsledků ze dvou vzájemně odlišných prostředí. Dále je v této kapitole popsán teoretický rámec práce, který je založen především na teorii politického diskurzu a kontextuálním zasazení rozebíraného konfliktu.

1.1 Výběr respondentů

Takzvanou základní populací (Hendl 2006) pro tento výzkum byli všichni studenti bakalářského studia na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy a všichni studenti AUIS. Studenti na AUIS nebyli osloveni dle konkrétní fakulty z důvodu výrazně menšího počtu studujících, konkrétně 1350 (AUIS 2025) oproti přibližně 2500 studentům Přírodovědecké fakulty UK (Přírodovědecká fakulta 2023). Zrovna tato základní populace byla vybrána kvůli možnosti kvalitní komparace dat mezi dvěma soubory dat. Oba vzorky respondentů pocházejí

totiž z akademických prostředí a jsou ve stejné věkové skupině. Vzorek z této základní populace poté vznikl náhodným výběrem založeném na dobrovolné vůli zúčastnit se výzkumu či ne. Nakonec bylo dosaženo vzorku respondentů o velikosti 380, z toho 273 bylo českých respondentů a 107 iráckých.

1.2 Metody sběru dat

V této kapitole budou postupně rozebrány veškeré metody použité ke sběru dat pro tuto práci. Práce s daty byla mimo jiné řízena podle tzv. třífázového modelu, který kombinuje jak kvantitativní, tak kvalitativní metody podle právě probíhající fáze výzkumu. „*Nejdříve se určují výzkumné otázky, pak se shromažďují data, a nakonec se analyzují*“ (Hendl 2012, s. 58–59).

1.2.1 Rešerše literatury

Teoretická část byla zpracována na základě rešerše relevantní odborné literatury, která je dle Mareše (2013) prvním a nezbytným krokem ke zpracování kvalitní přehledové studie. Vzhledem k tomu, že se velká část práce soustředí na interpretaci praktického výzkumu, je primárním účelem teoretické části pouze uvést čtenáře do dvou témat, a to do širšího kontextu konfliktu Izraele a Palestiny a do teorie geopolitického diskurzu.

Literatura ke zpracování těchto výše zmíněných dvou témat byla získána skrze elektronické databáze, jako je například UKAŽ nebo Proquest.

1.2.2 Dotazníkové šetření

Jako primární výzkumná metoda bylo využito dotazníkové šetření, kterého se zúčastnili jak studenti Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, tak studenti AUIS. Pro sběr dat byla využita spolupráce mezi Přírodovědeckou fakultou a AUIS, která byla zakotvena v memorandu o porozumění mezi oběma institucemi v březnu 2024. Studenti z AUIS, kteří se na výzkumu podíleli budou mít získaná data k dispozici dále pro své závěrečné práce. Iráčtí studenti tak v koordinaci s výzkumníky z Univerzity Karlovy spolupracovali na struktuře výzkumu a následně prováděli sběr dat. Primární design celého projektu však probíhal primárně v Česku, z toho důvodu jsou v dotazníku tvrzení pouze z českých, a ne iráckých médií.

Dotazníkové šetření se skládalo dohromady ze dvou částí. První část byla věnována

obecným informacím o respondentovi zjišťující jeho socioekonomické prostředí a druhá část byla věnována konkrétním tvrzením, která zazněla v některých českých médiích v časovém rámci od 7. října 2023 do listopadu 2024. Část dotazníku věnující se konkrétním tvrzením o válce v Gaze byla složena dohromady z deseti tvrzení, z nichž pět bylo v proizraelském ladění a pět v propalestinském. Jednotlivá tvrzení byla vybrána skrze mediální analýzu a nástroj Newton Media.

Pro sekci obecných informací o respondentovi byla zvolena varianta uzavřených otázek, kde byl umožněn pouze výběr z možností. Část dotazníku zjišťující respondentův postoj k jednotlivým tvrzením byl sestaven z uzavřených otázek, které umožňují kvantitativní analýzu odpovědí, a škálových otázek typu Likertova škála, jež slouží k měření postojů respondentů (Hendl 2009; Reichel 2009). U každého tvrzení byla k dispozici škála od 1 do 10, na které respondent vždy zvolil konkrétní číslo. S tím, že označení č. 1 znamenalo „*naprosto nesouhlasím*“ a č. 10 znamenalo „*naprosto souhlasím*“. Zároveň měl každý respondent možnost vyjádřit svůj důvod odpovědi/í a nerozhodnosti v komentáři, který se nacházel na konci dotazníku.

Dotazníkové šetření je dle Hendla (2012) jednou z nejvyužívanějších kvantitativních metod sběru dat.

Tab. 1: Mediální tvrzení užitá pro výzkum

	Tvrzení	Původ tvrzení	Vyznění tvrzení
1.	tvrzení <i>Izrael má právo na svou sebeobranu</i>	CNN Prima News ²	Proizraelské
2.	tvrzení <i>Hamás je radikální palestinské hnutí</i>	ČTK ³	Proizraelské
3.	tvrzení <i>Teroristé z Hamásu tento útok plánovali nepochybně řadu měsíců, možná s pomocí Íránu či libanonských teroristů z Hizballáhu.</i>	Czechcrunch ⁴	Proizraelské
4.	tvrzení <i>Fanatičtější zastánci Izraele si za ni mohou dosadit odsunutí či zmasakrování ještě více Palestinců</i>	Voxpot.cz ⁵	Propalestinské
5.	tvrzení <i>Zatímco Izrael nadále chrlí obrázky údajných „budov</i>	Pokec24.cz ⁶	Propalestinské

² <https://cnn.iprima.cz/lipavsky-hamas-je-teroristicky-stat-cr-plne-respektuje-pravo-izraele-na-sebeobranu-414377>

³ <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/expert-utok-hamasu-byl-dlouho-chystany-presto-prekvapivy-pro-izrael-je-tosok/2423191>

⁴ <https://cc.cz/rozdeleno-spolecnost-oslabeny-stat-zmeny-v-geopolitice-valka-v-izraeli-v-otazkach-a-odpovedich/>

⁵ <https://www.voxpot.cz/netanjahu-v-kongresu-lhal-a-moralizoval-hlavni-zkouska-ho-ale-teprve-ceka/>

⁶ <https://www.pokec24.cz/blog/otevreny-dopis-izraelcum-od-izraelcu-zaslouzime-si-pravdu-o-7-rijnu/>

	<i>Hamásu“ v koncentračním táboře Gaza, aby omluvil své bombardování, izraelská domácí a mezinárodní rétorika nyní obsahuje něco mnohem většího podobného nacistické vyhlazovací propagandě</i>		
6. tvrzení	<i>7. října provedli teroristé z teroristického hnutí Hamás útok, při kterém zavraždili přes 1200 Izraelců, převážně civilistů, a dalších více než 260 unesli</i>	Parlamentní listy ⁷	Proizraelské
7. tvrzení	<i>Mezinárodní trestní soud (ICC) ve čtvrtek 21. listopadu konečně vydal zatykače na obzvlášť nebezpečného zkorumpovaného ultrapravicového izraelského premiéra Benjamina Netanjahua a izraelského exministra obrany Joava Galanta, a to kvůli podezření ze spáchání válečných zločinů a zločinů proti lidskosti v Pásmu Gazy</i>	Blog.pravda.cz ⁸	Propalestinské
8. tvrzení	<i>Probíhající genocida v Gaze a způsob, jakým ji její pachatelé tak bezostyšně sdílejí na sociálních sítích, je projevem beztrestnosti. Jediným způsobem, jak zajistit, aby se zastavila a už nikdy neopakovala, je pohnat k odpovědnosti nejen ty, kteří se na genocidě podíleli, ale také ty, kteří jsou jejími spoluviníky</i>	Zvědavec news ⁹	Propalestinské
9. tvrzení	<i>Z dlouhodobého hlediska je jediným řešením konfliktu vznik nezávislého palestinského státu.</i>	Deník N ¹⁰	Propalestinské

Zdroj: vlastní zpracování

V českém mediálním prostředí se využívání primárně proizraelského diskurzu vymykají pouze internetová média Alarm a Voxpot. Deník N využívá primárně proizraelského diskurzu, v některých článcích však využívá propalestinské rámcování „nespravedlnosti“ a „obranu“. Zbytek obsahu mainstreamových médií týkajícího se Války v Gaze je v naprosté většině tvořeno

⁷ <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Po-utoku-Hamasu-se-valka-opet-rozjizdi-Peklo-na-zemi-varuje-urednik-OSN-747053>

⁸ <https://adamhusar2005.blog.pravda.sk/2024/03/23/toto-v-nasich-hlavnych-mediach-neodznie-davam-slovensky-preklad/>

⁹ <https://zvedavec.news/komentare/2024/01/9956-exhibicionismus-v-krutosti-je-soucasti-izraelske-psychiky.htm>

¹⁰ <https://denikn.cz/1334887/bez-palestinskeho-statu-nebude-izrael-v-bezpeci-tvrdi-usa-netanjahu-o-tom-nechce-ani-slyset/>

s proizraelskými narativy jako „zákon“ a „pořádek“ (Mejstřík 2025).

Původně bylo do dotazníku zařazeno také tvrzení „*Izrael dlouhodobě kritizuje fungování UNRWA (Úřad OSN pro palestinské uprchlíky na Blízkém východě), které obviňuje z šíření protiizraelských nálad. V dubnu 2021 Evropský parlament odsoudil nenávisť, k jaké jsou palestínští žáci vedeni ve školách financovaných touto agenturou.*“ Toto tvrzení bylo však po konzultaci s iráckými kolegy nakonec z dotazníku vyřazeno z důvodu nutnosti znalostí fungování úřadu UNRWA.

1.2.3 Polostrukturované rozhovory

Pro rozšíření získaných dat z dotazníku byla využita kvalitativní metoda výzkumu, a to, dle definice Reichla (2009) polostrukturovaný rozhovor. Tato metoda byla vybrána z důvodu značné flexibility, kterou poskytuje. Výzkumník totiž během rozhovoru může kromě pevně stanovených otázek pokládat také otázky doplňující, které rozšíří odpovědi daného respondenta (Reichel 2009). Rozhovory byly opět provedeny jak se studenty z Přírodovědecké fakulty UK, tak se studenty z AUIS. Celkem se rozhovorů zúčastnili v Česku čtyři studenti a v Iráku pět studentů. V Česku byly rozhovory vedeny v češtině, v Iráku si však studenti mohli zvolit, zda bude rozhovor veden v angličtině, či arabštině. Tato možnost volby byla umožněna z důvodu přesnější a přirozenější formy vyjadřování. Rozhovory v iráckém Kurdistánu vedl student AUIS Hussein Mohammed Yasir. Všechny rozhovory proběhly jak v Česku, tak v iráckém Kurdistánu naživo a v jednu chvíli vždy pouze s jedním respondentem.

Rozhovor byl strukturován do čtyř částí, skrze které bylo za cíl zjistit primární zdroj informací studenta a vliv tří rozdílných prostředí na tvorbu jeho názoru na konflikt mezi Hamásem a Izraelem. Otázky se vztahovaly především ke zkušenostem nebo chování, názorům a pocitům (Hendl 2012). Cílem rozhovorů nebylo zjistit znalosti respondentů týkající se konfliktu, nýbrž zjištění jejich postoje k přijímání informací.

První část rozhovoru se věnovala obecnému názoru na rozebíraný konflikt mezi Izraelem a Hamásem, skrze který byly rámcově stanoveny postoje respondenta k tématu. Druhá část byla věnována zdrojům informací, ze kterých respondent čerpá. Třetí část se věnovala významu školního prostředí pro tvorbu názorů a čtvrtá část byla zaměřena na význam rodinného prostředí při tvorbě konkrétního postoje. Vzhledem k tomu, že se jednalo o polostrukturované rozhovory, které do jisté míry souvisí se strukturovanými rozhovory s otevřenými otázkami, probíhala

u některých otázek tzv. sondáž (Hendl 2012), skrze kterou bylo cílem zjistit od daného respondenta více informací na konkrétní téma. Všechny rozhovory jsou k dispozici v kapitole „Přílohy“.

1.3 Metody statistického zpracování dat

Pro tuto práci bylo využito několik statistických metod zpracování dat, které budou podrobně rozvedeny v této kapitole.

Pro základní analýzu získaných dat byla provedena popisná statistika skrze charakteristiky centrální tendence a na ně navazující charakteristiky rozptýlenosti. Charakteristiky rozptýlenosti byly využity z toho důvodu, že i přes stejnou střední hodnotu mohou mít data různou rozptýlenost (Hendl 2006). Využitými charakteristikami zobrazující centrální tendence jsou aritmetický průměr a medián. Charakteristiky rozptýlenosti byly zobrazeny skrze směrodatnou odchylku, mezikvartilové rozpětí a variační koeficient. Tento popis slouží ke zjištění základních informací ze získaného souboru dat.

Pro komparaci získaných dat mezi studenty PřF UK a AUIS a jejich následnou interpretaci byla využita zobrazovací metoda krabicových diagramů, skrze kterou je vizualizován medián, rozptyl kvartilů a případné odlehle nebo extrémní hodnoty (Hendl 2006). Vizualizací těchto ukazatelů je tak jednoduše viditelný rozdíl v rozložení získaných odpovědí mezi jednotlivými soubory dat.

Pro popis přítomného rozdílu byla využita metoda dvou-výběrového t-testu, který určil, zda je mezi soubory statisticky významný rozdíl, či ne (Hendl 2006). Dvouvýběrový t-test je metoda inferenční statistiky¹¹, která umožňuje hodnotit, zda existuje rozdíl v odpovědích v celé populaci všech studentů, a nejen v tomto konkrétním výběru (Hendl 2006). Dvouvýběrovému t-testu předcházela nutná podmínka, a to provedení dvouvýběrového F-testu pro rozptyl, skrze který bylo zjištěno, zda bude následovat dvouvýběrový t-test s rovností, či nerovností rozptylů.

Pro zobrazení míry rozdílu průměrů byl dále využit statistický ukazatel Cohenovo d. Jeho zařazení je vhodné především proto, že umožňuje vyjádřit nejen to, zda je rozdíl statisticky významný, ale i to, zda má praktický smysl a lze jej považovat za relevantní v rámci širšího sociokulturního kontextu.

¹¹ Důležitá nadstavba prvotní základní popisné statistiky

Cohenovo d je jedna z nejběžněji využívaných měr věcné významnosti rozdílů. Tato míra slouží ke kvantitativnímu vyjádření velikosti rozdílu mezi dvěma skupinami, nezávisle na velikosti výběrového souboru a použitých jednotkách měření (Soukup 2013). Na rozdíl od statistické významnosti, která informuje pouze o pravděpodobnosti výskytu rozdílu vzhledem k hypotéze o náhodném výběru, Cohenovo d poskytuje informaci o praktickém významu výsledku, tedy o tom, zda má nalezený rozdíl skutečnou hodnotu pro výzkumnou či aplikační praxi (Cohen 1988; Soukup 2013).

Základní výpočet Cohenova d je založen na rozdílu průměrů dvou skupin děleném společnou směrodatnou odchylkou (Soukup 2013). Cohen (1988) navrhl interpretační rámec pro hodnoty d : $d \approx 0,2$: malý efekt; $d \approx 0,5$: střední efekt; $d \geq 0,8$: velký efekt.

Přestože jsou tyto hranice často citovány, odborná literatura upozorňuje, že jejich používání by mělo být pouze orientační a neměly by být aplikovány mechanicky bez ohledu na kontext výzkumu (Soukup 2013). Vhodnější je porovnávat velikost efektu v rámci oborově nebo tematicky příbuzných výzkumů.

Další výhodou Cohenova d je možnost interpretace rozdílu pomocí rozdělení – například hodnota $d = 0,8$ znamená, že přibližně 79 % členů jedné skupiny má vyšší hodnotu sledovaného znaku než průměrný člen druhé skupiny. Při $d = 2$ se tento podíl blíží až 98 %, což svědčí o téměř úplné separaci skupin (Soukup 2013).

Pro účel kvalitního srovnání souhrnu dat za oba soubory byla data standardizována do jedné, namísto dvou škál. Standardizace škály byla provedena u propalestinsky vyznívajících tvrzení tak, aby ve výsledku vznikla jedna škála 1 až 10 ve stejném pořadí jak pro propalestinská, tak proizraelská tvrzení. Tzn. že v propalestinských tvrzeních byla hodnotou 10 nahrazena 1, 9 nahrazena 2, atd. Díky tomuto procesu tak vznikla jednotná škála pro souhrn obou souborů dat ukazující, do jaké míry jsou skupiny respondentů proizraelské.

1.4 Limity výzkumu

Provedený výzkum má několik limitů, které budou v této části práce blíže popsány. Za primární limit výzkumu se dá považovat vzorek respondentů, který je složen pouze z vysokoškolských studentů Přírodovědecké fakulty UK a studentů AUIS. Výsledky výzkumu jsou skrze tento vzorek velmi úzce profilované a nelze je rozvést k širším závěrům.

S úzkou profilací souvisí i další významný limit práce, kterým je zaměření na Irácký

Kurdistán. Je třeba zmínit, že pokud by výzkum probíhal i ve federálním Iráku¹², mohly by se výsledky, či faktory je ovlivňující, výrazně lišit. S tímto bodem souvisí také další limit, kdy byla data sbírána pouze skrze spolupráci se studenty z AUIS, kteří se chtěli tématu věnovat. Významným zkvalitněním výzkumu by mohla potenciálně být osobní zkušenost s oběma zkoumanými prostředími, která bohužel v rámci této práce neproběhla.

Nelze vynechat také limit spojen s mediální analýzou, která byla pro výzkum nezbytná. Vzhledem k zaměření výzkumu pouze na česká média, a ne ta zahraniční, bylo velmi obtížné získat v českém mediální prostředí propalestinské narativy. Z tohoto důvodu jsou ve výzkumu zařazena nejen seriózní média, ale také názorové blogy a komentáře, ve kterých autor využil právě hledané narativy. Pro budoucí rozšíření výzkumu by určitě bylo vhodné zakomponovat také mediální analýzu právě Iráckého Kurdistánu.

Dalším významným limitem výzkumu je stanovený primární výzkumný cíl, kterým je identifikovat a porovnat percepci války v Gaze u vysokoškolských studentů v Česku a Iráckém Kurdistánu. Cíl by pro budoucí výzkum mohl být úžeji profilován, díky tomu by mohlo být dosaženo přesnějších a konkrétně aplikovatelných výsledků.

1.5 Teorie geopolitického diskurzu

Geopolitický diskurz, jak jej koncipují O'Tuathail¹³ a Agnew, nevzniká ve vzduchoprázdnu, nýbrž se formuje v konkrétních historických, kulturních, institucionálních a mediálních prostředích, která podstatným způsobem ovlivňují jeho strukturu i význam. Autoři v rámci konceptu kritické geopolitiky poukazují na to, že geopolitické reprezentace nejsou univerzálními pravdami o světě, ale jsou výsledkem sociálně a prostorově podmíněných diskurzivních praktik, které reflektují mocenské vztahy, identitární konstrukce a ideologické rámce (O'Tuathail 1996).

O'Tuathail a Dalby (1998) rozlišují tři základní roviny geopolitického diskurzu – formální, praktickou a populární geopolitiku – přičemž každá z nich se odehrává v jiném prostředí. Formální geopolitika vzniká v akademických a expertních kruzích, kde působí autority mezinárodních vztahů a bezpečnostních studií. Její podoba je formována dominantními paradigmaty vědy, historickou tradicí oboru a institucionálním zázemím, například think-tanky,

¹² území Iráku spadající mimo území Iráckého Kurdistánu

¹³ Gerard Toal

univerzitami či vládními analytickými útvary (O'Tuathail a Agnew 1998). Praktická geopolitika se realizuje ve vládních strategiích a oficiálních zahraničněpolitických dokumentech, jejichž jazyk a rámce jsou úzce propojeny s národními zájmy, bezpečnostními obavami a strukturou politického systému daného státu. Populární geopolitika pak vzniká v kulturním a mediálním prostoru – ve zpravodajství, filmech, populární literatuře či digitálních médiích – a odráží normy, stereotypy a představy sdílené širokou veřejností.

Zásadní význam v tomto kontextu hraje místo a jazyk, ve kterém je geopolitika artikulována. Jak upozorňuje O'Tuathail (1996), geopolitické reprezentace nevypovídají pouze o jiných místech, ale zároveň reprodukuje místo mluvčího – jeho kulturní pozici, ideologické předporozumění a institucionální zázemí. Jinými slovy, každé geopolitické tvrzení je také vyjádřením toho, odkud a z jaké pozice je svět nahlížen.

Dále autoři zdůrazňují, že tvorba geopolitického diskurzu je kulturně a historicky specifická. To znamená, že stejné události nebo aktéři mohou být reprezentováni zcela odlišně v různých prostředích – například v závislosti na tom, zda daná společnost sdílí koloniální zkušenost, jaké má historické vztahy s daným regionem, nebo jaké ideologie dominují v její veřejné sféře. Geopolitický diskurz tak není výsledkem „přirozeného“ popisu mezinárodních událostí, ale je formován strukturou národního prostoru reprezentace (O'Tuathail a Dalby 1998).

Tento důraz na prostorovou a kulturní lokalizaci diskurzu má zásadní implikace pro výzkum geopolitického vnímání. Umožňuje totiž analyzovat, jak různé sociální skupiny v různých částech světa odlišně konstruují své představy o „nepříteli“, „nebezpečí“ či „civilizaci“, a jak tyto představy slouží k udržování či zpochybňování mocenského status quo.

„Geografie nikdy není přirozeným, nediskurzivním jevem, který je oddělen od ideologie a stojí mimo politiku. Geografie jako diskurz je spíše formou moci nebo vědění jako takového.“ (O'Tuathail a Agnew 1992, s. 193).

2. Kontextuální rámec konfliktu

Z toho důvodu, že je téma této práce velmi úzce spjato s dlouhodobým a velmi složitým konfliktem mezi Izraelem a Palestinou musí být vysvětlen širší kontext tohoto konfliktu. Vzhledem k tomu, že však na téma Izraele a Palestiny vznikla již řada kvalitních akademických či prací, bude tato kapitola složena především z citací právě těchto prací. Cílem této kapitoly není přinesení nových poznatků v historickém kontextu konfliktu, ale pouze konstatování stávajících

zjištění.

2.1 Izraelsko-palestinské vztahy od 90. let 20. století

Přestože konflikt mezi Izraelem a Palestinou sahá až do prvních dvou desetiletí 20. století, kdy se začala poprvé formovat arabská opozice vůči sionismu¹⁴ (Čejka 2022), bude se tato práce pro své účely zabývat především novodobějším kontextem. Konkrétně budou nastíněny události od 90. let do současnosti.

Uvedení zrovna do událostí 90. let bylo vybráno primárně ze dvou důvodů. Prvním důvodem je, že po Sametové revoluci, která proběhla v Československu v roce 1989 u nás došlo ke změně geopolitického zaměření, v rámci kterého byly obnoveny diplomatické vztahy s Izraelem (Kalhousová 2015). Druhým důvodem je fakt, že právě v tuto dobu došlo v Izraeli ke změně veřejného mínění, kdy se do politického vedení dostala Strana práce, která měla velký zájem o dosažení míru s Palestinci a sousedními arabskými zeměmi (Zahrádka 2023). Primárním cílem předsedy strany Jicchaka Rabina skrze politiku „území za mír“ byl zisk uznání existence Izraele arabskými zeměmi a vytvoření ekonomických vazeb s arabským trhem (Zahrádka 2023). Přestože se politické vedení Izraele snažilo propagovat schopnost kompromisu v dohodách s Palestinci, nebyla jejich snaha tak jednoznačná, a tak byla mírová jednání v roce 1992 dočasně přerušena z mnoha důvodů, mezi které patřil také kontroverzní reakce na násilný střet mezi izraelskými vojáky a Palestinci (Čejka 2022). Mírová jednání tak byla obnovena na jaře 1993, kdy se ke zprostředkování rozhovorů přihlásilo nezávisle na USA také Norsko, na jehož území se nakonec většina setkání udála.

Na snahy o ustanovení míru navázala tzv. Mírová dohoda z Osla, v rámci které byla vypracována společná Deklarace principů týkajících se prozatímního uspořádání samosprávy. Dohoda byla oficiálně stvrzena 13. září 1993, kdy si před Bílým domem ve Washingtonu potřásl rukou izraelský premiér Jicchak Rabin a předseda Organizace pro osvobození Palestiny (dále OOP) Jásir Arafát (Chapman 2002). Kontroverzní dohoda spočívala v založení palestinské samosprávy a zároveň umožňovala existenci samostatného státu Izrael. Důležité problémy jako například budoucnost židovských osad na palestinských územích však byly odloženy na neurčitou dobu (Čejka 2022; Chapman 2002). Dohoda se však nesečkala z mnoha důvodů

¹⁴ Sionismus, tzn. Židovský nacionalismus spojený se zájmem vytvořit vlastní stát (Čejka 2022)

s vřelým přijetím především vnitřních Palestinců¹⁵, skrze které došlo k prudkému nárůstu počtu teroristických útoků. Nelze nezmínit, že během tohoto období po podepsání mírové dohody také dvojnásobně vzrostl počet židovských osadníků na palestinských územích, do kterých začala izraelská vláda rovněž posílat více finančních prostředků než dříve (Chomsky 2022). Postupně se také obě strany začaly obviňovat z nedodržování časového rámce, což vedlo k dalšímu vyhrocení situace. Situace během mírového procesu byla vyhrocená jak mezi Izraelem a Palestinou jako celky, tak ve vnitřních strukturách obou zúčastněných stran. V Izraeli došlo 4. listopadu 1995 k vraždě premiéra Jicchaka Rabina, kterou vrah odůvodnil tím, že premiéra považoval za teroristu, který nejednal v souladu se zájmy izraelského lidu a on tak vraždou jednal v souladu s Tórou (Čejka 2022). Úspěšný atentát na premiéra tak vedl k destabilizaci politického postoje Izraele k mírovým procesům, které přidala například také první vláda premiéra Benjamina Netanjahua. Mezi Palestinci docházelo během 90. let k zvyšování napětí, které podněcovaly kromě chování Izraele především činy Jásira Arafata, který nejspíše využíval své postavení k nabytí bohatství a zisku větší moci, než byla v jeho kompetencích (Čejka 2022).

Stupňování napětí vyvrcholilo v červenci 2000 při setkání nového předsedy izraelské vlády Ehud Baraka a Jásira Arafáta. Na tomto setkání mělo dojít ke konečnému vypracování mírové dohody, místo toho však nedošlo ke společné shodě, což vedlo na přelomu léta a podzimu roku 2000 k počátku takzvané Druhé intifády¹⁶ (Chapman 2002).

2.2 Období druhé intifády

Období Druhé intifády, které začalo přibližně v září 2000 a skončilo mezi rokem 2004 a 2005¹⁷ (Čejka 2022) bylo období velmi napjatých izraelsko-palestinských vztahů vyznačující se velkou mírou násilí z obou stran. Důvodem vzniku Druhé intifády bylo několik faktorů, mezi které patřil například pokles ekonomické úrovně v Palestině, nespokojenost Palestinců s rozšiřováním nelegálních izraelských osad a nestálá politická situace a výhled do budoucnosti. Jako událost, která oficiálně zahájila Druhou intifádu je často považována reakce Palestinců na návštěvu Skalního dómu na Chrámové hoře Arielem Šaronem. Tehdejší předseda izraelského Likudu a opoziční politik u symbolického místa tehdy prohlásil mimo jiné, že nikdy nepřestane

¹⁵ Vnitřní Palestinci, tzn. Palestinci nacházející se na okupovaných územích

¹⁶ Známa také jako intifáda Al-aksá – série izraelsko-palestinského násilí (Čejka 2022)

¹⁷ Nejasné vymezení konce období Druhé intifády je způsobeno pokračujícím násilím po smrti Jásira Arafáta - v roce 2004, které probíhalo až do roku 2005 (Čejka 2022)

usilovat o to, aby měl Izrael nárok na Chrámovou horu. Přičemž tuto návštěvu považovali Palestinci a mnozí další za mimořádnou provokaci (Chapman 2002). Na proslov předsedy Likudu a budoucího premiéra Izraele, který byl dlouhodobým kritikem mírových dohod z Osla tak navázaly rozsáhlé demonstrace Palestinců, které se s přibývajícím časem stupňovaly množstvím násilí ve společnosti (Čejka 2022). V rámci protestů došlo také k řadě palestinských sebevražedných útoků, které způsobily smrt mnoha izraelských civilistů. Celá situace zapříčinila, že koncem listopadu 2001 čítaly násilnosti přes tisíc obětí a desetitisíce zraněných¹⁸ (Chapman 2002).

2.3 Od Druhé intifády do současnosti

Události a průběh Druhé intifády se podepisovaly na vývoji Izraelsko-palestinských vztahů až do současnosti. Po skončení Druhé intifády se izraelsko-palestinský konflikt dostal do fáze, která byla stále poznamenána politickou stagnací a napětím. Přestože v roce 2005 došlo k jednostrannému izraelskému ústupu z Gazy si Izrael i nadále udržoval kontrolu nad hranicemi Gazy, přístavy a vzdušným prostorem, což znamenalo pokračující blokádu tohoto území (Čejka 2022). Tento krok měl za cíl zjednodušit bezpečnostní situaci a snížit počet obětí na izraelské straně, ale na palestinské straně vyvolal pocity nespokojenosti, protože tato kontrola omezovala mobilitu a ekonomické možnosti Palestinců.

Politická situace mezi dvěma státy se zkomplikovala i vzestupem Hamásu, palestinského hnutí, které má za dlouhodobý cíl vznik islámského státu na území bývalého mandátu Palestina. Heslo Hamásu a Muslimského bratrstva v knize Čejky (2022, s. 173) „*Alláh jako poslední cíl, Prorok jako hlava, Korán jako ústava, smrt pro Alláhovu slávu jako nejžhavější touha*“. Přestože je ve světě palestinská organizace Hamás spojována, aktuálně především díky událostem 7. října 2023, s teroristickými aktivitami, cíle hnutí jsou ve skutečnosti dva, a to charita (vůči Palestincům) a teror (vůči Izraeli). Hnutí má celkem dvě křídla, první civilní a druhé militantní. Civilní křídlo má poslání charitativního charakteru, kdy pomáhá chudému palestinskému obyvatelstvu například vlastními školami a systémem sociálního zabezpečení. Militantní křídlo, aneb Brigády Kasám mají na rozdíl od civilního křídla za cíl svými aktivitami působit teror vůči Izraeli (Čejka 2022). Dobrovský (2024, s. 15) hovoří o Hamásu společně s Islámským džihádem

¹⁸ Především na straně Palestiny

jako o „nejprotřeplejší a nejprofesionálnější teroristické organizaci na světě, tedy do 7. října“. Hamás v roce 2006 nečekaně zvítězil v palestinských parlamentních volbách a následně převzal kontrolu nad Gazou, zatímco na Západním břehu zůstávalo silné postavení Fatahu (Čejka 2022). Jelikož mají Fatah a Hamás velmi odlišné postoje k budoucnosti vztahů s Izraelem, způsobil tento vzniklý politický rozkol v zemi další překážku pro jakékoli mírové snahy.

Izraelsko-palestinský konflikt pokračoval v násilných střetech, přičemž významnými momenty byly ozbrojené konflikty v Gaze v letech 2008–2009, 2012 a 2014. V roce 2008 a 2009 zahájil Izrael operaci „*Lité olovo*“, jejíž cílem bylo potlačit raketové útoky z Gazy. Tento konflikt vedl k tisícům obětí na palestinské straně a silné kritice mezinárodního společenství kvůli vysokým civilním ztrátám (Chapman 2002). Podobné operace byly prováděny i v dalších letech, což vedlo k pokračujícímu zhoršování humanitární situace v Gaze.

V roce 2012, došlo k uznání Palestiny jako nečlenského pozorovatelského státu v OSN, což byla významná diplomatická výhra pro palestinskou stranu, ale zároveň to nevedlo k praktickým změnám v politickém postavení Palestinců na mezinárodní scéně (iRozhlas 2012). Tento krok, ačkoliv byl oslavován jako pokrok, pouze podtrhl stagnaci mírového procesu a nedostatek reálných výsledků, které by vedly k trvalému míru mezi Izraelem a Palestinci.

Dalším klíčovým momentem bylo podepsání Abrahámových dohod v roce 2020, kdy Izrael normalizoval vztahy s několika arabskými státy, včetně Spojených arabských emirátů, Bahrajnu, Maroka a Súdánu. Tyto dohody měly pozitivní dopad na regionální stabilitu, ale byly vnímány jako politická frustrace pro Palestince, protože neřešily jejich základní požadavky na nezávislý stát a nevyřešily klíčové otázky spojené s izraelskou okupací a osadní politikou (Bickerton & Klausner, 2018). Palestinské vedení vnímalo tyto kroky jako zrazení jejich boje za nezávislost.

Vzhledem k stále se prohlubujícímu se rozdělení mezi Fatahem a Hamásem, vládou krajně pravicového premiéra Izraele Benjamina Netanjahua, pokračující blokádě Gazy a izraelské expanzi osad na Západním břehu situace opět vyeskalovala rozsáhlým teroristickým útokem 7. října 2023, který podnikl Hamás na území Izraele

2.4 Události 7. října a reakce Izraele

Vzhledem k aktuálnosti konfliktu a jeho neustále se vyvíjejícího se dění se tato práce zabývá pouze konkrétním časovým rámcem. Data pro výzkum byla sbírána za rozmezí od 7. října

2023 do 31. září 2024.

Ráno 7. října 2023 provedl Hamás společně s dalšími palestinskými ozbrojenými skupinami rozsáhlé koordinované útoky na izraelské území. Útoky mířily jak na izraelské vojenské základy v oblasti jižního Izraele, tak na civilní obytné komunity a společenské akce (Human Rights Watch 2024). Podle vojenských analýz byl útok pečlivě naplánován, a zatímco Izrael očekával možný útok raketami, Hamás a další palestinské ozbrojené skupiny zvolili moment překvapení a formu infiltrace a fyzických útoků. Cílem útoku bylo strategicky oslabit Izrael a vytvořit situaci pro další možné útoky například z území Libanonu či Íránu (Dostri 2023; Dobrovský 2024).

„Hamás si svá zvěrstva natáčel a vysílal online, aby ukázal: Podívejte se, co děláme Židům! Chtěli vytvořit atmosféru izraelského mocenského a silového vakua, aby se pod tímhle dojmem přidali ostatní. Jenže Hizballáh tuhle logiku nevezal. Také je možné, že Teherán o tom vůbec nevěděl.“ (Dobrovský, s. 14).

Tyto události jsou jednou z největších eskalací v izraelsko-palestinských vztazích od konce období Druhé infitády v roce 2005 (Barnea 2024). Rozsah útoků, jejich ničivost a brutalita je podle dat třetím nejbrutálnějším teroristickým útokem od roku 1970 (CSIS 2023). Vzhledem k rozsáhlosti útoku a jeho provedení nestihla izraelská vláda ani její bezpečnostní složky adekvátně a včasné reagovat. Jak ukazují analýzy izraelských i mezinárodních bezpečnostních expertů, zpravodajské složky opomněly vyhodnotit nově vznikající rizika a byly mylně přesvědčeny, že Hamás v dané situaci nemá zájem o eskalaci (Dostri 2023; Barnea 2024).

„V případě 7. října to byla souhra chyb, intelektuální omezenosti a jisté arogance. Izrael příliš spoléhal na technologie, na SIGINT (signálové zpravodajství) a ELINT (elektronické zpravodajství) A podcenil HUMINT (Human Intelligence), tedy lidi v terénu“ (Dobrovský, s. 15).

Tato fakta vedla k dohromady více než 1 300 oběťm na izraelské straně a dalším přibližně 260 uneseným osobám. Podle Barnea (2024) šlo o největší masakr v izraelské historii od Jomkipurské války¹⁹ v roce 1973.

„Útok palestinských teroristů 7. října 2023 byl absolutním selháním izraelské armády, která zcela podcenila Hamás“ (ČT24 2025).

Po útoku a násilnostem, které ve výsledku trvaly přibližně tři dny (Dobrovský 2024), následovala odvetná operace Izraele. Odpovědí Izraele byla rozsáhlá vojenská operace v Pásmu

¹⁹ Čtvrtá arabsko-izraelská válka, kterou zahájil Egypt se Sýrií útokem na Izrael 6. října 1973 (Schulze 2016).

Gazy, jejímž cílem bylo eliminovat vojenské schopnosti Hamásu a osvobodit unesené izraelské občany. Operace zahrnovala intenzivní letecké údery na klíčovou infrastrukturu Hamásu a následně také pozemní invazi, která byla zahájena 7. října 2023 (IDF 2023). Izraelské obranné síly (IDF) postupně obsadily severní část Gazy a vytvořily tzv. koridor Nekarim, který území rozděluje a slouží jako strategická komunikační linie (New Arab 2024).

Současně se ale izraelská reakce neobešla bez vysokých civilních ztrát. V důsledku vojenské operace došlo k rozsáhlému ničení obytné infrastruktury a k humanitární krizi nebývalého rozsahu. I přestože je těžké odhadovat konkrétní počty obětí, jelikož data jsou často poskytována buď vedením Hamásu, či Izraele, různá média uvádí, že do dubna 2025 mohlo v Pásmu Gazy zemřít více než 51 000 Palestinců, přičemž významnou část tvoří civilisté (Aljazeera 2025; CNN 2025). Odhaduje se, že přibližně 90 % obyvatel Gazy bylo nuceno opustit své domovy, rovněž byla terčem útoků zdravotnická zařízení a došlo k významnému kolapsu základních služeb v oblasti zdravotní a humanitární pomoci (Amnesty International 2024).

Izraelská vláda čelila po útoku vnitropolitické i mezinárodní kritice. Veřejná debata se soustředila na selhání bezpečnostních složek, přičemž došlo k odstoupení některých vojenských představitelů včetně velitele vojenské rozvědky a šéfa elitní jednotky 8200 (The Guardian 2024). Zároveň se otevřely otázky ohledně dlouhodobé bezpečnostní politiky vůči Gaze a strategie odstrašování, která v tomto případě selhala (Dostri 2023).

Z mezinárodního hlediska byl a dodnes jsou útok a izraelská reakce intenzivně sledovány. Zatímco mnohé státy nejprve vyjádřily solidaritu s Izraelem, postupem času sílily i hlasité výzvy k dodržování mezinárodního humanitárního práva. Lidskoprávní organizace jako například Amnesty International či Lékaři bez hranic opakovaně upozorňovaly na nutnost chránit civilní obyvatelstvo a vyšetřit možné válečné zločiny spojené s vojenskou operací v Gaze (Amnesty International 2024).

3 Výzkumná prostředí

Jelikož pochází respondenti obou vzorků z, jak už bylo dříve řečeno, podstatně odlišných prostředí, budou tato prostředí blíže popsána v této kapitole. Prostředí, ve kterém se respondent nachází totiž podle teorie geopolitického diskurzu (viz. kapitola 1.5) ovlivňuje lidský postoj ke konkrétní problematice / tématu (O'Tuathail a Dalby 1998). A právě vlivy odlišných prostředí na názor respondenta týkající se války v Gaze se tato práce zabývá. V této kapitole budou pro bližší

popsání prostředí využity také informace z poskytnutých polostrukturovaných rozhovorů, které byly v rámci výzkumu provedeny.

3.1 Česko

V Česku je vnímání izraelsko-palestinského konfliktu do značné míry formováno historickým a mediálním kontextem. Česko udržuje dobré vztahy s Izraelem téměř nepřetržitě od roku 1989, kdy u nás došlo k pádu komunismu. Tehdy byly s nástupem Václava Havla do prezidentského úřadu obnoveny diplomatické vztahy s Izraelem (Kalhousová 2015).

V českých médiích je konflikt často zobrazen z perspektivy proizraelské a tudíž prozápadní orientace. Informace o konfliktu bývají častěji zaměřeny na izraelskou bezpečnost a obranné operace, zatímco palestinská strana bývá často zobrazována ve světle radikálního extremismu nebo terorismu (Houšková 2018). Mejstřík (2025) ve své diplomové práci analyzoval mediální rámcování konfliktu mezi Izraelem a Hamásem a dle jeho výsledků převažuje v českém mediálním rámcování Izraelská perspektiva spojená s klíčovými slovy jako „zákon“ a „pořádek“. V navazujících rozhovorech vyplynulo, že respondenti si, i přes jejich odlišný názor na konflikt, uvědomují, že je v Česku využíván především proizraelský narativ.

„Myslím si, že média, která konzumují, to znamená primárně mainstreamová média (Seznam Zprávy, Česká televize), jej zobrazují spíše ze strany izraelského narativu. To neznamena, že s tímto hlediskem nesouhlasím, ale myslím si, že izraelský pohled převažuje“ (rozhovor 3).

„Přijde mi, že je často ten jazyk je zvláštní, konkrétně pasivní například. Že záleží na tom, o jakém aktérovi se píše a podle toho se tvoří titulky. Třeba když Izrael udělal nějaký větší útok, tak to bylo zobrazeno pasivně, kdežto když Hamás někoho zabil, tak to bylo napsáno přímo. A přijde mi, že na Instagramu ČT24 nejsou úplně dobře korigované ty posty, což mi potvrdil i kamarád, který tam má nějaké známé, že kontrola, co se postuje na Instagramu k těm článkům úplně není“ (rozhovor 1).

Česká veřejnost je také více izolována od přímých osobních zkušeností s tímto konfliktem, což vede k větší politické a mediální formálnosti v přístupu k problému. I přestože je oficiální státní stanovisko velmi jednoznačně proizraelské, ve společnosti není názor tak jasně vyhraněn (Kalhousová a kol. 2025).

Postupně se tak ve veřejném prostoru objevují i kritické hlasy, zejména z řad mladší

generace a akademických kruhů, které volají po spravedlivějším zobrazení palestinských práv a humanitární situace v Gaze (Záhora, Koláček, Plíštilová 2024).

„Třeba část rodiny jako neutrální, a nemá na to nějaký názor, neřeší to nijak. No a potom matka je víc propalestinská, není jako pro Hamás, ale částečně se jí nelíbí to, co dělají Izraelci“ (rozhovor 1).

Je třeba také připomenout, že i přestože vystupuje naprostá většina českých politických stran napříč spektrem proizraelsky, jediná Komunistická strana se vůči tomuto postoji vymezuje (Kalhousová a kol. 2025). Tento fakt souvisí s dlouhodobým postojem Komunistické strany k Izraeli, který vnímá jako produkt amerického imperialismu (citace) a tudíž s ním nemůže z ideologických důvodů souhlasit ani ho podporovat. I díky tomuto postoji bylo Česko během vlády komunistů významně protiizraelské a k obnovením diplomatických vztahů došlo, jak již bylo řečeno, až při nástupu Václava Havla do prezidentského úřadu v roce 1990 (Kalhousová a kol 2025).

Nespornou roli ve vnímání války v Gaze v Česku je také fakt, že se jedná o zemi Střední Evropy, která nemá významnou historickou zkušenost s islámským náboženstvím a ve veřejném prostoru je stále přítomný jakýsi strach z takové kultury. Dle Mejstříka (2025) vykazuje česká společnost vyšší neobvyklou míru islamofobie, která je založena na vnímání islámu jako hrozby.

Roli náboženství v regionu Blízký východ potvrzuje také jeden z respondentů doplňujících rozhovorů, který má na rozdíl od ostatních respondentů osobní zkušenost díky návštěvě Izraele.

„Prostě, že je tam mnohem víc než třeba v Česku, ale obecně v Evropě lidí, kteří to náboženství berou extrémně vážně a až tak jakože doslovně dejme tomu a berou to jako naprosto směrodatnou věc a prostě co si přečtou v nějaké svojí svaté knize, nebo co jim řekne jejich duchovní vůdce, tak to udělají. A nějak moc sami nad tím nepřemýšlí, jaké to má důsledky, nebo jestli tím někomu ublíží, nebo nějaké další prostě, co to může mít další konotace, nebo co to vlastně vyvolá“ (rozhovor 2).

Dalším významným faktorem ve vnímání konfliktu je rodinné a školní prostředí. Ve vlivu těchto prostředí na celkový názor se však čeští respondenti neshodovali. Podle některých je role rodinného prostředí pro formování názoru zásadní, podle některých jsou to naopak média či univerzita (rozhovory se studenty z PřF UK).

3.2 Irácký Kurdistan

Irácký Kurdistan je území ležící v severní části Iráku, které oproti ostatním oblastem kurdského pan-regionu dosáhlo na nejvyšší míru autonomie (Sommer 2018). Sulajmánija, ve které se nachází na tomto projektu spolupracující AUIS je jedním z dohromady tří governorátů společně s Dahuk a Arbíl (Sommer 2018). Na území Iráckého Kurdistanu žije přibližně 6,37 milionu obyvatel, přičemž Kurdové reprezentují dominantní většinu oproti Arabům, Asyřanům a Turkmenům (Kurdistan24 2024; Kurdistan Regional Government 2025). V Iráckém Kurdistanu panuje parlamentní a prezidentská demokracie (Kurdistan Regional Government 2025) s množstvím politických stran, které jsou založené na diverzitě Kurdského obyvatelstva.

„Politické strany v Kurdistanu mohou být klasifikovány dle jejich ideologie a politického vidění světa; některé se prezentují jako liberální a demokratické, například Vlastenecká Unie Kurdistanu (PUK) a Hnutí změny (také známá jako Gorran); jiné vyjadřují islámskou identitu, jako třeba Kurdská islámská skupina (KIG) a Kurdistánská Islámská Unie (KIU); další mají kmenový základ, nejvýznamnější z nich je Demokratická strana Kurdistanu (KDP)“ (Hama, Abdullah 2021). Zajímavým jevem, který se v dotazníkovém šetření objevil je fakt, že většina studentů, a to 64 ze 104 uvedlo, že nesympatizují s žádnou z uvedených nabízených politických stran. Otázkou tedy je, zda opravdu studenti nemají žádný politický zájem, nebo zda měli jinou motivaci k tomu neuvést pravé informace.

V Iráckém Kurdistanu je vnímání izraelsko-palestinského konfliktu silně ovlivněno právě regionálními politikami a historickými zkušenostmi. Kurdistan, který má své vlastní geopolitické a kulturní specifika (Sommer 2015), může mít jiný vztah k izraelsko-palestinskému konfliktu než arabské části Blízkého východu. Tuto myšlenku podporují také získaná data z polostrukturovaných rozhovorů, které byly provedeny jak s kurdskými, tak arabskými studenty, i mezi nimi je totiž patrný rozdílný postoj ke konfliktu.

„...zejména jako Arab a muslim, když vidím, jakým způsobem s tím ostatní Arabové a muslimové zacházejí. Je to velmi smutná situace“ (rozhovor 3 – přeloženo do češtiny).

„Je tolik věcí, kterými jsme si prošli, a nikdo o tom ani nemluví, nebo se o tom nezmiňuje. Vlastně jsem dokonce viděl rozhovor s Palestinci, že jsou proti Kurdům, že si přejí válku a s Kurdy, a to si myslím, že byl pro mě hlavní zlom. Jo, to mě opravdu ovlivnilo. Bylo to možná tak v roce 2017 nebo tak nějak. Ale od té doby, a oni to říkali pro svůj vlastní prospěch, protože, víte, protože chtěli bránit Turecko, proto říkali ty věci. Takže si myslím, že Kurdové většinou

podporují Izrael“ (rozhovor 5 – přeloženo do češtiny). Z těchto úryvků lze vyčíst, že u kurdských studentů na rozdíl od těch arabských hraje roli také fakt, že jsou jiné národnosti, a že v Blízkovýchodním regionu nemají s ostatními národnostmi vřelé vztahy.

K národnosti se také váže vliv náboženství, které hraje v regionu Blízký východ významnou roli (citace). Právě aspekt náboženství může při vnímání rozebíraného konfliktu ovlivňovat i postoj respondenta.

„Moje rodina se o politiku obvykle moc nezajímá, ale samozřejmě se občas dozvídáme zprávy. Můj otec je věřící, takže konflikt vnímáme také z náboženského pohledu. Historicky máme názor, že Palestinu dočasně obsadili Židé, a že v budoucnu přijde někdo, kdo ji osvobodí“ (rozhovor 6 – přeloženo do češtiny). Z tohoto výroku je patrné, že vliv náboženství rovněž velmi úzce souvisí s rodinným prostředím, které je také velmi důležité pro formování názoru. Podle některých respondentů je rodinné prostředí to nejdůležitější pro formování jejich názoru na tento konflikt, jiní se naopak rodinou nenechají příliš ovlivnit (rozhovory se studenty AUIS).

Mediální zpravodajství v Iráckém Kurdistánu je pod vlivem arabských a místních zdrojů informací, které mohou zaujímat výrazně kritičtější postoj vůči Izraeli. Média, ať už televizní stanice, rádio či internetové stránky zde navíc často vlastní buď soukromé subjekty, nebo financují konkrétní politické strany (BBC 2014). Konflikt je tak v médiích často zobrazován jako výsledek izraelské okupace a porušování práv Palestinců, a to nejen v Gaze, ale i na Západním břehu (Lacina 2024). Dle výpovědi respondentů se média spjatá s politickými stranami často tématu vyhýbají Války v Gaze. Existují však také média angažující se v pomoci Palestině a obyvatelům Gazy.

„...televizní kanály tady v Kurdistánu se o konfliktu v Palestině nezmiňují ani v dobrém, ani ve špatném slova smyslu. A to znamená, že nejsou objektivní, ale na druhou stranu vidíme, že jsou kanály, které Palestinu v této věci podporují a vybírají peníze pro Palestinu a Gazu“ (rozhovor 8 – přeloženo do češtiny).

Zároveň se všichni iráčtí respondenti, nehledě na rozdílné postoje k Válce v Gaze, shodli na tom, že nevnímají vyobrazování rozebíraného konfliktu v médiích jako objektivní a zmanipulované (rozhovory se studenty AUIS).

Velkou roli v tomto regionu hraje také šíření informací skrze sociální sítě, kde není tok informací regulován do takové míry jako v tradičních médiích (ČT24 2017). Podpora čerpání informací ze sociálních sítí mezi studenty pramení také právě ze zmiňovaného pocitu manipulace

informací v tradičních médiích. Všichni iráčtí respondenti rozhovorů uvedli, že čerpají informace minimálně částečně právě ze sociálních sítí, nejčastěji z Instagramu, Twitteru a také Telegramu (rozhovory se studenty AUIS). Respondenti zároveň vyjádřili, že i přestože se na sociálních sítích mohou objevovat dezinformace, tak je vnímají také jako možnost zisku také informací přímo z místa konfliktu (rozhovory se studenty AUIS).

4 Výsledky výzkumu

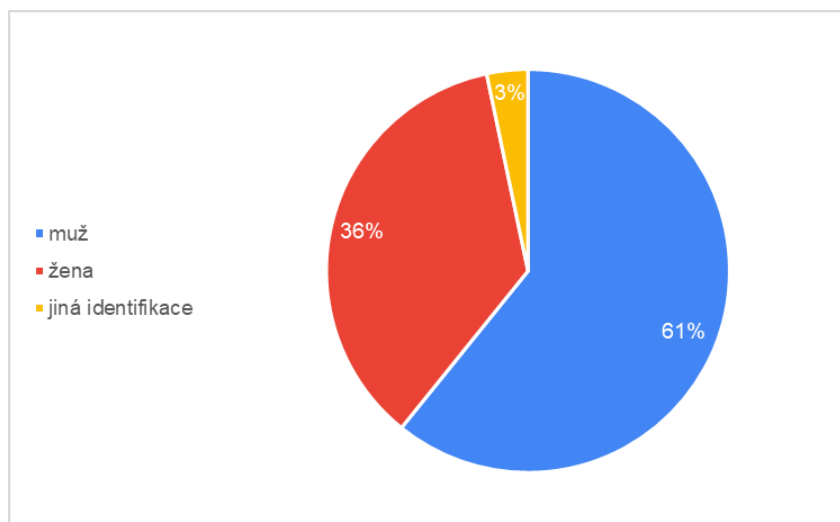
V této kapitole budou rozebrány výsledky výzkumu, který byl uskutečněn pro účely této práce a její možné budoucí rozšíření. V kapitole budou rozebrány především výsledky dotazníkového šetření, přičemž při jejich diskuzi bude k doplnění některých informací využito také dat z hloubkových rozhovorů, které byly provedeny jako doplňující metoda výzkumu pro prohloubení a zkvalitnění získaných dat.

Výsledky jsou interpretovány určitým způsobem, který bude popsán v následujících větách. Protože, jak již bylo řečeno dříve, bylo skrze výzkum získáno opravdu velké množství dat, budou zhodnocena všechna tvrzení, a to skrze vizualizaci dat a porovnání výsledků českých a iráckých respondentů.

4.1 Shrnutí základních dat

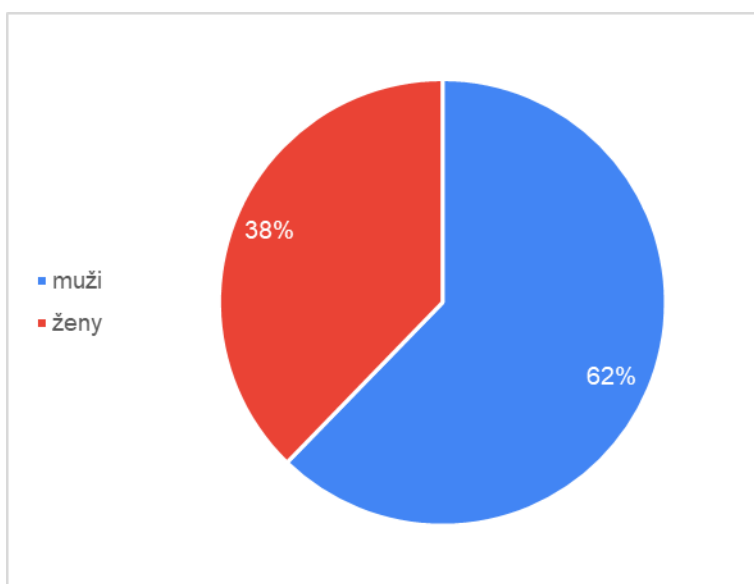
Výzkumu se zúčastnilo dohromady 380 studentů, z toho 273 studentů bakalářského studia na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy a 107 studentů z AUIS. Bohužel i přestože se dotazníku v Iráckém Kurdistánu zúčastnilo dohromady 107 respondentů, nemá každá otázka/tvrzení stejný počet odpovědí. Tato chyba vznikla možností vynechat odpověď a přesunout se k další otázce.

Graf 1: Pohlaví respondentů PřF UK

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 2: Pohlaví respondentů AUIS

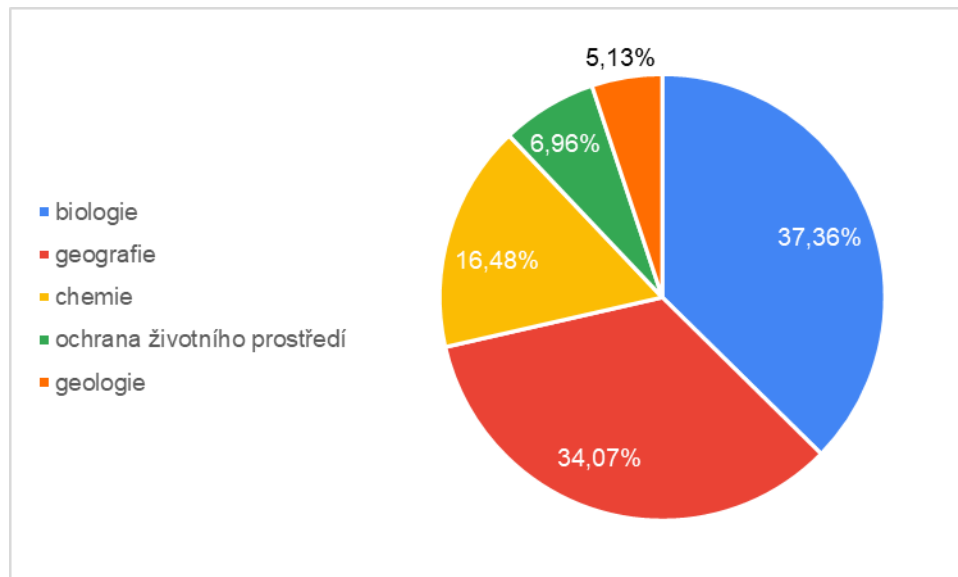
Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu 1 a 2 zobrazující odpovědi na otázku týkající se pohlaví respondenta vyplývá, že se dotazníků zúčastnil velmi podobný podíl žen a mužů jak v Česku, tak v Iráckém Kurdistanu. Mezi studenty PřF UK se na rozdíl od druhé skupiny respondentů objevil také podíl lidí ztotožňující se s jinou identifikací než mužskou či ženskou. Dotazníku se v obou skupinách zúčastnilo zhruba dvě třetiny mužů a třetina žen. Dle analýzy souhrnu odpovědí pro ženy a muže

bylo zjištěno, že ve skupině českých respondentů mají ženy (průměr souhrnu odpovědí 5,87) o něco vlažnější postoj k proizraelsky znějícím tvrzením než muži (průměr souhrnu odpovědí 6,50). Respondenti ztotožňující se s jinou identifikací zastávají naopak velmi kritický postoj k Izraeli a s průměrnou hodnotou 3,91 spadají na škále hodnot do sympatie s propalestinskými tvrzeními.

Vztah mezi ženskými a mužskými odpověďmi v irácké skupině respondentů je opačný, než je tomu v Česku. I přestože hodnoty průměrných odpovědí mužů a žen spadají na škále od 1 do 10 do části podporující Palestinu, ženy zaujímají s hodnotou 4,38 mírně pozitivnější přístup než muži s hodnotou 3,79.

Graf 3: Studijní obory respondentů PŘF UK

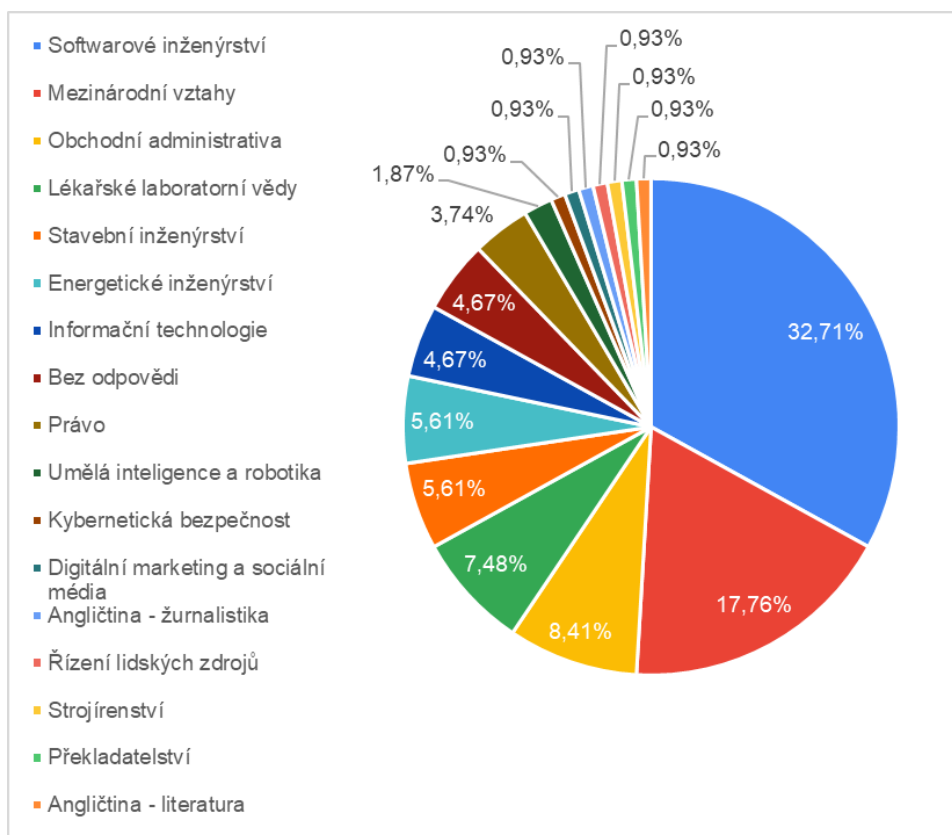

Zdroj: vlastní zpracování

Jako druhá byla do dotazníku zařazena další obecná otázka týkající se studijního oboru odpovídajícího studenta. Z příložených grafů vyplývá, že se v Česku dotazníku zúčastnilo nejvíce lidí studujících biologii, poté následovala geografie a následně chemie. Zdaleka nejméně respondentů bylo z geologické sekce. Právě tyto podíly mezi respondenty jsou odůvodnitelné počtem studujících a zájmem o rozebírané téma. Mezi průměrnými hodnotami odpovědí jsou napříč obory pouze minimální rozdíly. Největší rozdíl lze však pozorovat mezi studenty ochrany životního prostředí, kteří i přestože spadají na škále stále do vlažné podpory Izraele (5,53)

a studenty geografie, jejichž průměrná hodnota souhrnu odpovědí je 6,50.

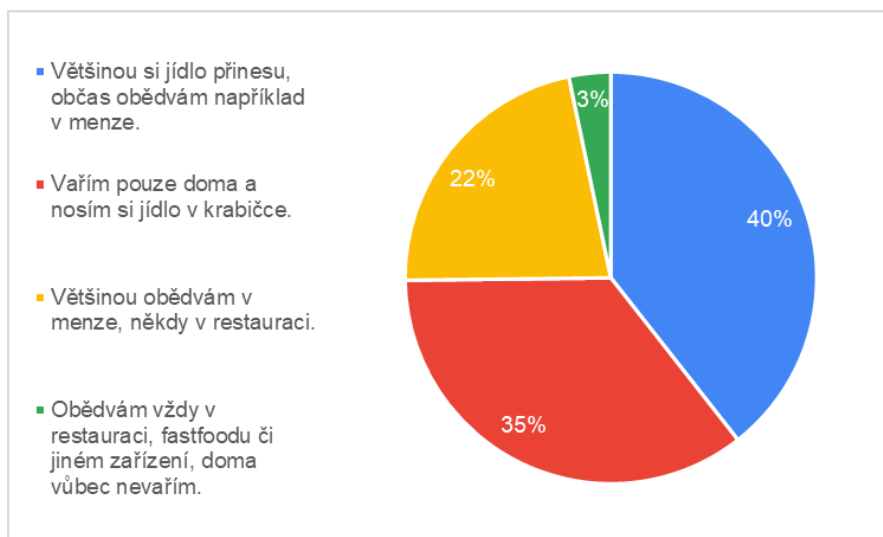
Graf 4: Studijní obory respondentů AUIS

Zdroj: vlastní zpracování

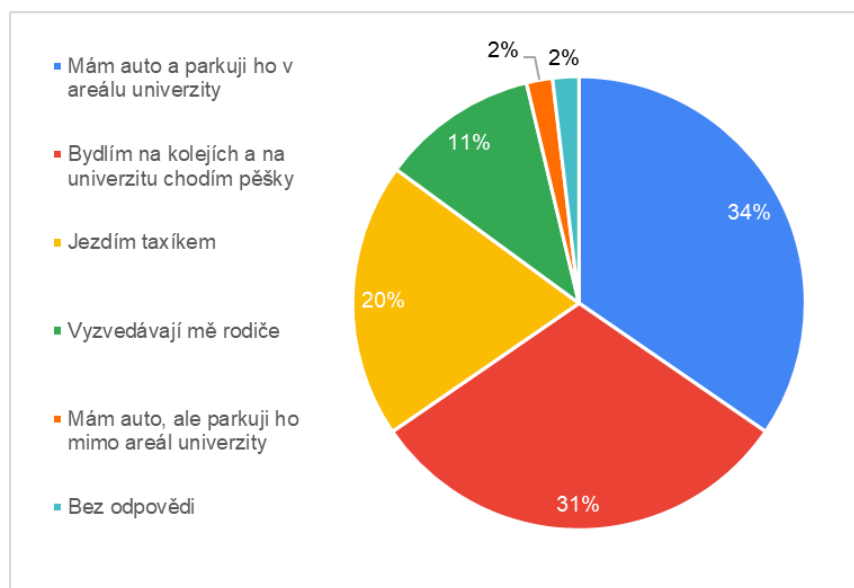
Na straně iráckého Kurdistanu lze pozorovat daleko větší diverzitu mezi studijními obory respondentů. Výrazně nejvýznamnější podíl respondentů tvoří studenti softwarového inženýrství. Téměř 13 % respondentů uvedlo, že studují digitální marketing a sociální média a dalších téměř 9 % respondentů uvedlo, že jsou studenty obchodní administrace. Zbylé podíly respondentů v odlišných studijních programech nejsou příliš významné. I přestože je v souhrnném postoji je mezi jednotlivými obory pozorovatelný poměrně značný rozdíl, nebude mu v této práci věnována pozornost z důvodu velkého nepoměru respondentů napříč obory. Mezi dvěma nejzastoupenějšími obory není pozorovatelný takřka žádný rozdíl v celkovém postoji k mediálnímu obrazu.

Graf 5: Socioekonomické prostředí respondentů PŘF UK

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 6: Socioekonomické prostředí respondentů AUIS

Zdroj: vlastní zpracování

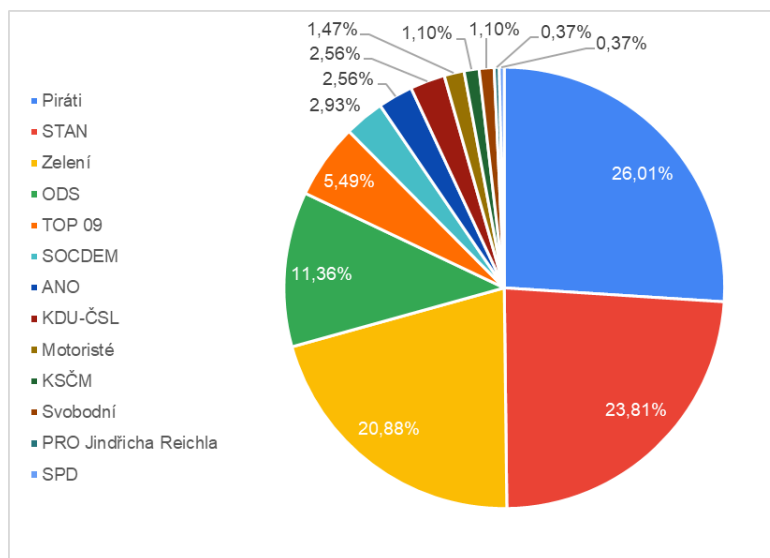
Dvojice otázek „Kde obvykle obědváte?“ a „How do you usually commute to university?“ byla zařazena pro zjištění socioekonomického statutu respondenta. Otázky nejsou jednotné z důvodu rozdílného ideálního indikátoru v Česku a v Iráckém Kurdistanu.

V Česku byly jednotlivé odpovědi kategorizovány postupně takto (1 až 4, přičemž 1 je „nejslabší“ a 4 „nejsilnější“): 1 – Vařím pouze doma a nosím si jídlo v krabičce; 2 – Většinou si

jídlo přinesu, občas obědvám například v menze; 3 – Většinou obědvám v menze, někdy restauraci; 4 – Obědvám vždy v restauraci, fastfoodu či jiném zařízení, doma vůbec nevařím. Z přiloženého grafu je patrné, že cca 74 % respondentů spadá do dvou nižších kategorií, zbylou část tvoří téměř výhradně respondenti ze třetí kategorie, do čtvrté kategorie spadá téměř nepatrný podíl studentů. Mezi jednotlivými skupinami respondentů jsou pozorovatelné takřka minimální rozdíly v souhrnech odpovědí. Nejvíce odlišně odpovídaly krajní skupiny 1 a 4. Respondenti, kteří uvedli, že obědvají vždy v restauraci, fastfoodu či jiném zařízení vyjadřují jednoznačnější sympatie s proizraelskými tvrzeními (průměrná hodnota 6,99) než jejich kolegové, kteří uvedli, že vaří pouze doma a nosí si jídlo v krabičce (průměrná hodnota 5,94).

U studentů z iráckého Kurdistánu byly odpovědi týkající se dopravy na univerzitu kategorizovány takto (1 až 5, přičemž 1 je „nejslabší“ a 5 „nejsilnější“): 1 – I live in the dorms and walk to university; 2 – My parents pick me up; 3–I take taxi; 4 a 5 – I have a car but I park it inside/outside university campus. Zhruba třetina studentů odpověděla, že bydlí na univerzitních kolejích a do školy dochází pěšky, dalších 35 % uvedlo, že vlastní auto, které parkují v univerzitním kampusu. Dalších 29 % studentů uvedlo, že je buď odváží rodiče, nebo jezdí taxíkem. Mezi jednotlivými skupinami respondentů je, stejně jako u českých kolegů, minimální rozdíl v celkovém postoji k rozebíranému tématu. Největší rozdíl lze pozorovat mezi studenty, kteří uvedli, že mají auto a parkují v kampusu univerzity, kdy jejich průměrná hodnota souhrnu odpovědí činí 3,74 a mezi skupinou studentů, která uvedla, že je vyzvedávají rodiče 4,35.

Graf 7: Politické sympatie respondentů PřF UK

Zdroj: vlastní zpracování

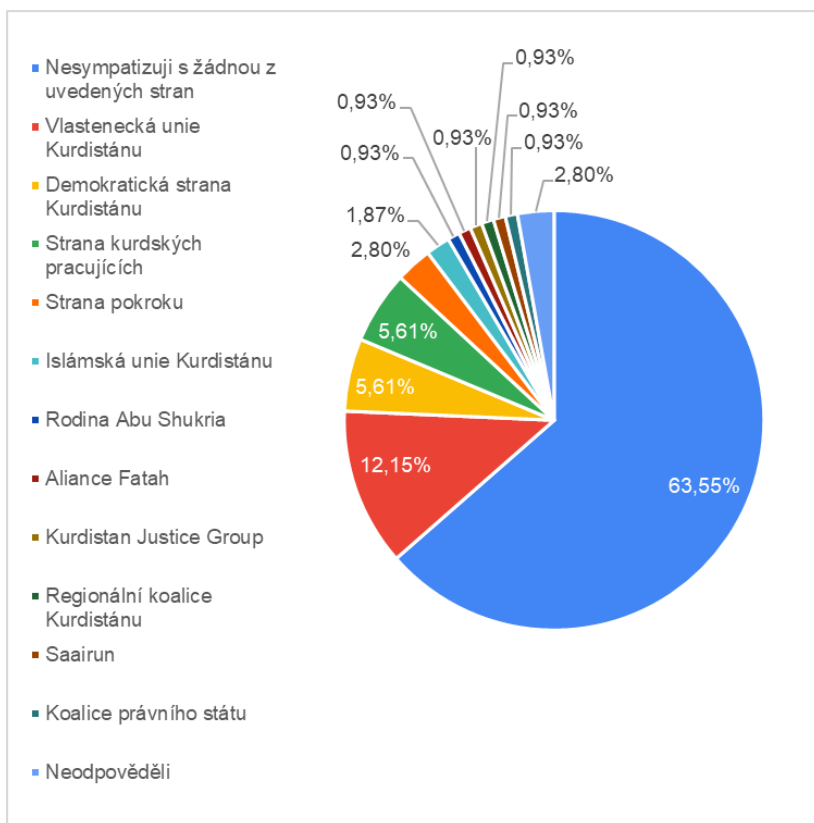
Otázka týkající se politických sympatií byla zařazena z toho důvodu, že vliv politického programu hraje roli ve formování geopolitického diskurzu (O'Tuathail 1998). Vzhledem k rozsáhlosti získaného vzorku dat nebude však tomuto tématu věnován tak velký důraz.

Výše přiložený graf 7 uvádí podíl jednotlivých politických stran, se kterými sympatizují respondenti dotazníku z PřF UK. Největší popularitě mezi studenty dosahuje Pirátská strana s 26,01 %, hned po ní následuje strana Starostové a nezávislí, kdy si ji vybralo 23,81 % respondentů. Poslední stranou, která má podíl na celkových odpovědích vyšší než 20 % je Strana zelených s bezmála 21 %. S již poměrně nižší podporou se u studentů setkala strana ODS, která z celkového podílu tvoří 11,36 %. TOP09 potom uzavírá strany, které dosáhly nad 5 % podílu celkových odpovědí s konkrétně 5,49 %. Zbýlých 15 % z celkového počtu odpovědí tvoří velmi roztrášené spektrum stran, mezi které patří ANO, KDU-ČSL, ale také Motoristé, či KSČM a další.

Největší rozdíl, který lze interpretovat díky dostatečnému množství respondentů, je mezi skupinami lidí, kteří zvolili sympatie se Stranou zelených a s ODS. Průměr souhrnu odpovědí pro studenty, kteří sympatizují se Stranou zelených činí 5,22 což znamená nerozhodný až velmi vlažný postoj k rozebíranému tématu. Naopak studenti sympatizující s ODS mají jednoznačně proizraelský postoj s průměrnou hodnotou 7,18. Tento rozdíl může být způsoben vlivem politických programů, kdy pravicová ODS spadá i se svými prohlášeními pod strany jasně

podporující Izrael, kdežto Strana zelených může být ovlivněna skrze jejich pacifistický program (Blažek 2009).

Graf 8: Politické sympatie respondentů AUIS

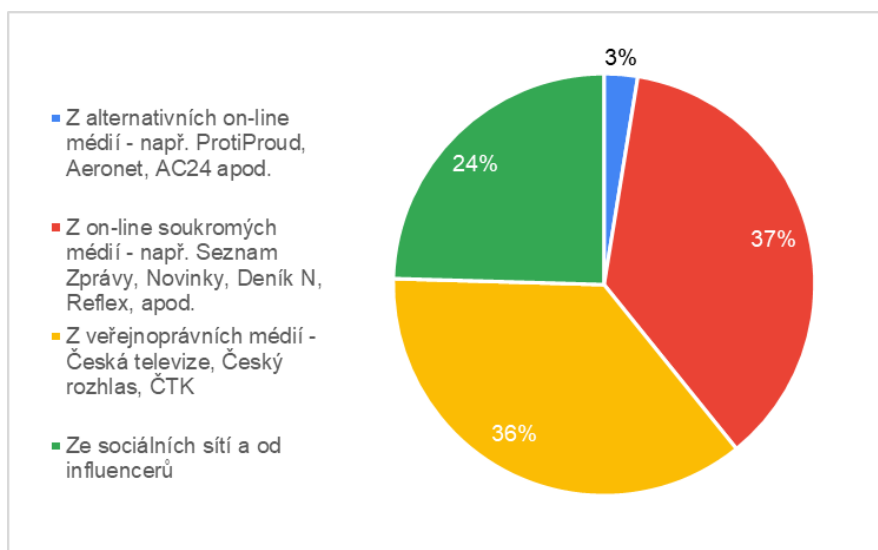

Zdroj: vlastní zpracování

Dle grafu 8 u studentů AUIS jednoznačně převažuje odpověď, že nesympatizují s žádnou z uvedených stran, dohromady tuto možnost zvolilo 63,55 % všech respondentů. Dalších 12,15 % uvedlo, že sympatizují s Vlasteneckou unií Kurdistanu, která je v Sulajmániji nejvýznamnější politickou stranou (Sommer 2015). Shodně 5,61 % respondentů uvedlo, že sympatizují s Demokratickou stranou Kurdistanu a Stranou kurdských pracujících.

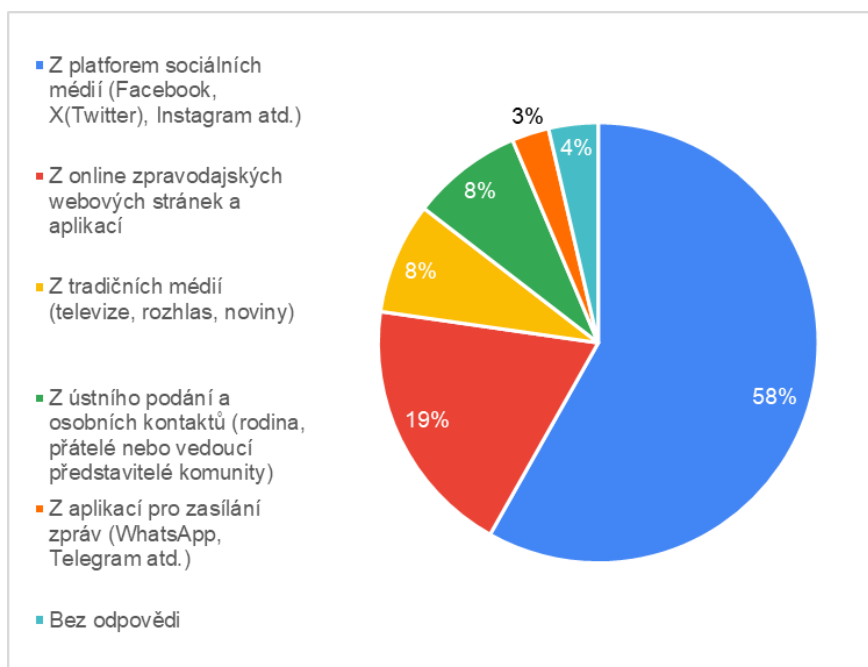
Studenti, kteří uvedli konkrétní politickou stranu měli v některých případech tendenci stavět se k věci velmi jasně propalestinsky (hodnoty některých skupin dosahují až 2,00 či 2,22), tato čísla však nemohou být reprezentativní z důvodu nepoměru množství respondentů.

Graf 9: Primární zdroj informací respondentů PŘF UK

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 10: Primární zdroj informací respondentů AUIS

Zdroj: vlastní zpracování

Jelikož je zdroj konzumace mediálního obsahu pro tuto práci velmi významným tématem, byla do výzkumu zařazena právě otázka na primární zdroje informací. Z uvedených grafů 9 a 10 vyplývá, že zatímco u českých respondentů je rozložení primárních zdrojů informací víceméně rovnoměrně rozprostřeno, u iráckých studentů jasně převažuje obsah ze sociálních sítí. Tento fakt

lze vysvětlit nedůvěrou v média, kterou studenti dle vlastních výpovědí mají (viz rozhovory) a také faktem, že tradiční média jsou v Iráckém Kurdistanu často pod regionálními či politickými vlivy (BBC 2024). Dle průměrných hodnot za souhrn otázek není u iráckých studentů pozorovatelný významný rozdíl mezi jednotlivými kategoriemi primárních zdrojů informací. Všechny kategorie se pohybují v rozmezí 3,65 až 4,44, což znamená propalestinský postoj. Co se českých respondentů týče, tak největší rozdíl je mezi studenty čerpajícími informace z alternativních on-line médií (4,74) a mezi studenty čerpajícími z veřejnoprávních médií (6,50). Zjištěný rozdíl není však příliš reprezentativní z důvodu velkého nepoměru v zastoupení respondentů.

4.2 Analýza vnímání mediálního obrazu války v Gaze

Tato kapitola se věnuje analýze a srovnání výsledků dotazníkového šetření mezi dvěma skupinami respondentů. Jak již bylo zmíněno v kapitole 1. Teoreticko-metodický rámec, statistická analýza je založena na dvouvýběrových t-testech, vizualizaci skrze krabicové diagramy a vyjádření velikosti efektu skrze Cohenovo d. Díky těmto nástrojům statistické analýzy je efektivním způsobem zobrazeno, zda je přítomen rozdíl v odpovědích mezi oběma soubory a také jeho velikost. Na úvod kapitoly je přiložena tabulka shrnující základní popisnou statistiku všech tvrzení a souhrnu všech odpovědí dohromady.

Tabulka 2: Základní popisná statistika

	původ dat	aritmetický průměr	medián	směrodatná odchylka	horní kvartil	dolní kvartil	variační koeficient	hodnota Cohenova d
1. tvrzení	Česko	7,84	9	2,76	10	6	35,10 %	1,53
	Irácký Kurdistan	3,5	2	3,06	5	1	87,70 %	
2. tvrzení	Česko	8,44	9	2,00	10	7	23,80 %	1,14
	Irácký Kurdistan	5,66	5	3,29	8	3	58,20 %	
3. tvrzení	Česko	7,25	9	2,27	9	5	31,30 %	1,14
	Irácký Kurdistan	5,53	5	3,2	8	3	57,90 %	
4. tvrzení	Česko	6,95	8	2,79	10	5	40,10 %	0,18
	Irácký Kurdistan	6,42	7	3,18	10	5	49,60 %	
5. tvrzení	Česko	5,13	5	2,98	8	3	58,10 %	0,91

	Irácký Kurdistán	7,64	8	2,69	10	6	35,20 %	
6. tvrzení	Česko	7,93	9	2,29	10	6	28,80 %	1,29
	Irácký Kurdistán	4,68	5	3,08	7	1	65,80 %	
7. tvrzení	Česko	6,64	7	2,88	9	5	43,40 %	0,6
	Irácký Kurdistán	8,36	10	2,63	10	7	31,50 %	
8. tvrzení	Česko	6,18	6	2,98	9	4	48,30 %	0,72
	Irácký Kurdistán	8,09	10	2,55	10	7	31,60 %	
9. tvrzení	Česko	5,92	6	2,83	8	5	47,80 %	0,57
	Irácký Kurdistán	7,6	9	3,01	10	5	39,60 %	
souhrn	Česko	6,19	6	1,67	7	5	26,90 %	1,33
	Irácký Kurdistán	4,01	4	1,57	5	3	39,10 %	

Zdroj: znění jednotlivých tvrzení viz tab. 1, vlastní zpracování

Souhrnný krabicový diagram (graf 11) vizualizuje míru souhlasu studentů z České republiky a Iráckého Kurdistánu se všemi výroky, které dotazník obsahoval. Míra souhlasu byla standardizována vytvořením jedné škály pro jak proizraelsky, tak propalestinsky vyznívající tvrzení. Díky tomu tak bylo možné určit, do jaké míry jsou skupiny respondentů nakloněni proizraelským tvrzením.

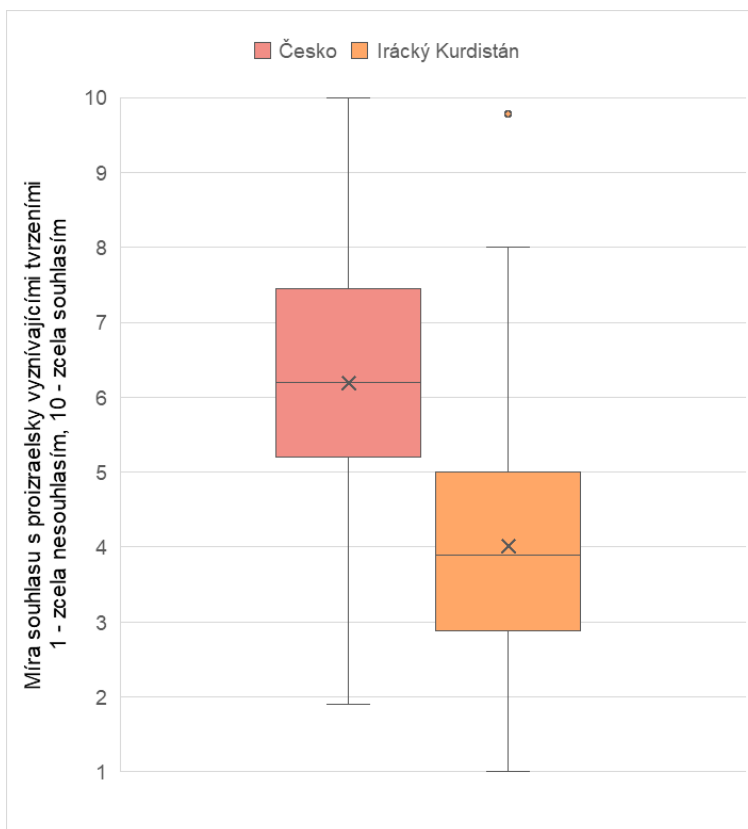
Z výsledků je patrné, že čeští studenti projevují vyšší míru souhlasu s proizraelsky znějícími výroky ve srovnání se studenty AUIS. I přestože se medián odpovědí českých a iráckých studentů liší pouze o dvě místa, je patrný rozdíl v celkovém rozložení odpovědí. Jak lze vidět v krabicovém diagramu, odpovědi českých studentů jsou více soustředěny v rozmezí mezi 5 až 8, zatímco odpovědi studentů z Iráckého Kurdistánu jsou rozprostřeny v rozmezí hodnot 2 až 5.

Rozsah hodnot odpovědí je u obou skupin poměrně široký, ale je třeba upozornit na přítomnost odlehlých hodnot v irácké skupině (pravděpodobně vysoké hodnoty 9–10), které naznačují existenci výrazně odlišných postojů u menší části respondentů. Tyto hodnoty však zůstávají výjimečné a nijak nemění celkové vyznění dat.

Skrze dvouvýběrový t-test byl dokázán statisticky významný rozdíl (p-hodnota dvouvýběrového t-testu <0,001) mezi odpověďmi dvou skupin respondentů. Z hlediska věcné

významnosti je rozdíl mezi oběma skupinami v souladu s dřívějšími kvantitativními ukazateli jako Cohenovo d , které pro souhrnné skóre odpovědí dosáhlo hodnoty 1,33, což představuje velmi velký efekt (Cohen 1988; Soukup 2013). Tato hodnota indikuje, že rozdíl v míře proizraelských postojů je nejen statisticky, ale i prakticky významný a odráží odlišné kulturní, geopolitické a mediální prostředí, ve kterém se respondenti nacházejí (Hendl 2009; O’Tuathail 1998).

Graf 11: Krabicové diagramy souhrnu odpovědí

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu č. 12 i dostupné popisné statistiky k tvrzení, že „*Izrael má právo na svou sebeobranu*“ (viz tab. 2) vyplývá, že mezi oběma skupinami je velmi značný rozdíl jak z hlediska míry souhlasu, tak z hlediska rozptylu odpovědí.

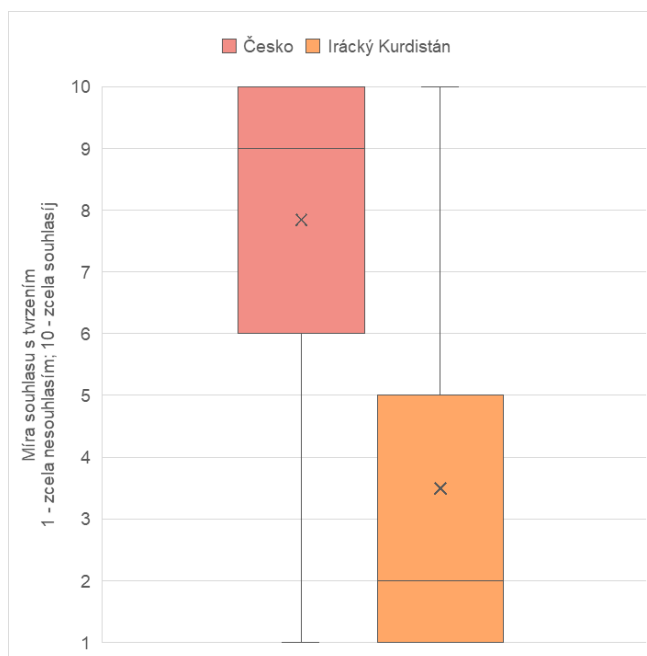
Čeští respondenti projevili silný souhlas s výrokem o právu na obranu Izraele – medián odpovědí dosahuje hodnoty 9, což znamená, že alespoň polovina všech odpovědí spadá do intervalu silného souhlasu (9–10). Dle přiloženého grafu č. 12 lze však pozorovat vysokou míru rozptylu odpovědí v souboru respondentů.

Naopak iráčtí studenti vnímali výrok podstatně odlišně. Jejich mediánová hodnota je pouze 2, což ukazuje na převažující nesouhlas nebo odmítnutí výroku. Průměrná hodnota 3,50 spolu se směrodatnou odchylkou 3,06 a vysokým variačním koeficientem (87,7 %) naznačují nejen nižší míru souhlasu, ale také vyšší rozptýl postojů v rámci této skupiny. To souvisí s různorodostí názorových proudů v oblasti Iráckého Kurdistanu, včetně různých mír podpory palestinské otázky a přístupu k zahraniční politice Izraele.

Skrze dvouvýběrový t-test byl dokázán statisticky významný rozdíl (p-hodnota dvouvýběrového t-testu $<0,001$) Rozdíl v odpovědích je rovněž potvrzen i výpočtem Cohena $d = 1,53$, což představuje velmi silný efekt dle konvenční klasifikace (Cohen 1988; Soukup 2013). Tento výsledek poukazuje na zásadní odlišnost v hodnotových rámcích a pravděpodobně také na odlišné mediální prostředí obou skupin. Zatímco studenti v Česku mohou častěji čerpat informace z prozápadně laděných zdrojů, iráčtí studenti mohou být ovlivněni jak arabskými, tak regionálními narativy, které izraelskou sebeobranu zpochybňují.

Tvrzení se přitom váže k velmi důležitému tématu v rámci mezinárodního práva – právu státu na obranu (self-defence), jak jej definuje článek 51 Charty OSN. Rozdílná míra souhlasu tak reflektuje nejen mediální obrazy, ale i hlubší geopolitické postoje a kulturní kontexty, ve kterých se studenti nacházejí.

Graf 12: Krabicové diagramy 1. tvrzení „Izrael má právo na svou sebeobranu.“

Zdroj: vlastní zpracování

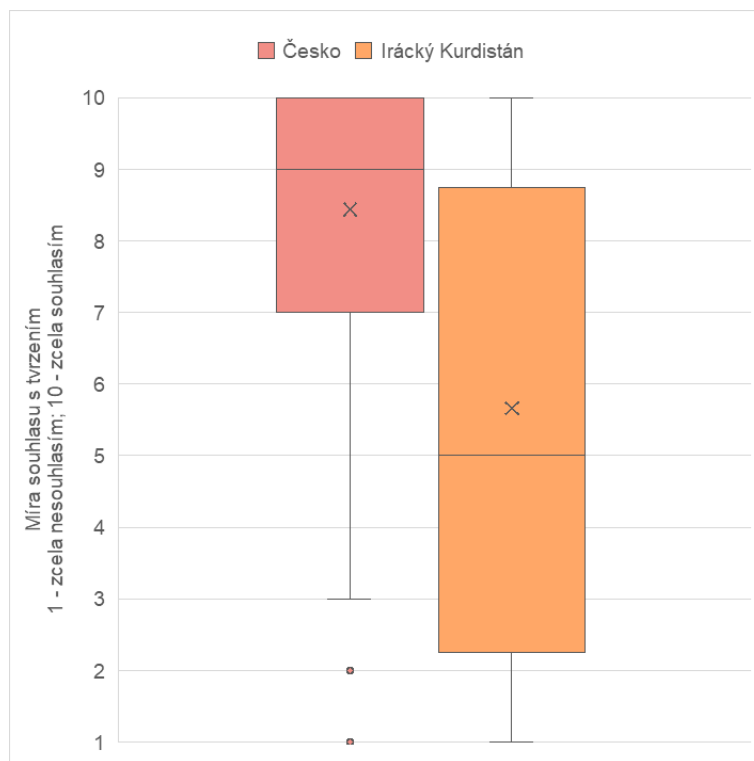
Z krabicového diagramu pro 2. tvrzení, že „*Hamás je radikálním palestinským hnutím*“ (graf 13) je patrné, že čeští studenti projevili s výrokem velmi silný souhlas. Průměrná hodnota činí 8,44, medián se nachází na úrovni 9 a horní kvartil dosahuje maxima škály (10), což značí vysokou míru konsenzu ohledně označení Hamásu za radikální hnutí. Přítomnost odlehlých hodnot v oblasti nízkého souhlasu je statisticky nevýznamná a neovlivňuje obecné rozložení odpovědí.

Naopak v odpovědích iráckých studentů je patrný výrazně větší rozptyl, viz. tabulka 2, základní popisná statistika – průměrná hodnota souhlasu činí 5,66, medián je rovněž 5, což značí spíše neutrální nebo mírně souhlasné postoje. Směrodatná odchylka je vyšší (3,29), stejně jako variační koeficient (58,2 %), což reflektuje rozdílné názory v rámci populace respondentů (Soukup 2013). Je zde tedy patrná menší míra shody oproti české skupině.

Skrze dvouvýběrový t-test byl dokázán statisticky významný rozdíl mezi odpověďmi respondentů (p-hodnota dvouvýběrového t-testu <0,001). Rozdíl mezi skupinami potvrzuje i velikost efektu – Cohenovo *d* pro toto tvrzení dosáhlo hodnoty 1,14, což dle standardní interpretace (Cohen 1988) odpovídá jasně velkému efektu. Tento rozdíl je možné vysvětlit různými socio-politickými narativy a mediálními konstrukcemi Hamásu v obou regionech. Zatímco západní diskurz (a potažmo i ten český) má tendenci Hamás vnímat jako primárně teroristickou organizaci, v arabském kontextu je častěji chápán i jako politický aktér a odporové hnutí (Čejka 2022; interviews).

Výsledky tak ukazují, že označení Hamásu za „radikální“ je v českém kontextu poměrně standardizované. To může být způsobeno do velké míry českým mediálním prostředím, ve kterém se často o Hamásu hovoří jako přímo o teroristické organizaci na úrovni Al Káidy či Islámského státu (Dobrovský 2024). V iráckém prostředí je naopak přijetí tohoto pojmenování více pluralitní. Tento fakt může být rozdílným způsobem ve vnímání Hamásu. Kdy bylo dle rozhovorů zjištěno, že část studentů vnímá Hamás jako obranné hnutí Gazy a Palestiny a část jako teroristickou organizaci (rozhovor 6 – přeloženo do češtiny).

Graf 13: Krabicové diagramy 2. tvrzení „Hamás je radikální palestinské hnutí.“

Zdroj: vlastní zpracování

Třetí analyzovaný výrok se týká tématu míry předpokládaného plánování útoku ze strany Hamásu a možné mezinárodní spolupráce s Íránem či Hizballáhem. Krabicový diagram (graf 14) opět umožňuje srovnat míru souhlasu s tímto výrokem mezi studenty z České republiky a Iráckého Kurdistanu.

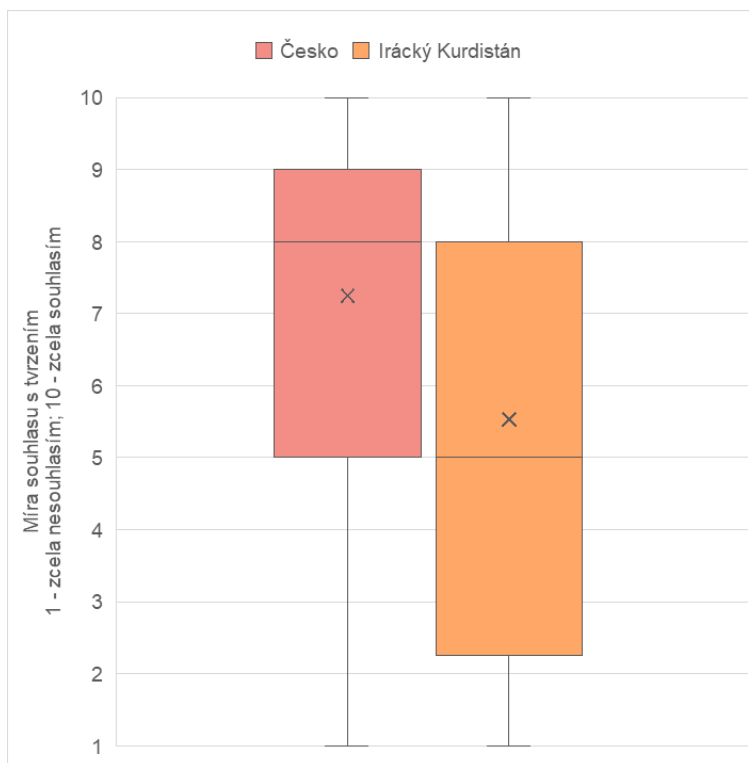
V tabulce 2 (Základní popisná statistika) lze vyčíst, že čeští respondenti vykazují vysokou míru souhlasu – medián se nachází na hodnotě 9, přičemž průměr činí 7,25, a rozložení odpovědí je relativně kompaktní (směrodatná odchylka 2,27; variační koeficient 31,3 %). Většina odpovědí se koncentruje v horním pásmu škály, což ukazuje na silné přesvědčení o existenci plánovaného a externě podporovaného útoku (Hendl 2009).

Iráčtí studenti však zaujímají o něco zdrženlivější postoj – průměrná hodnota činí 5,53, medián je 5, což ukazuje na převažující neutralitu nebo rozdělené postoje v rámci této skupiny. Variační koeficient dosahuje 57,9 %, což ukazuje na vysokou názorovou variabilitu a méně jednoznačný konsenzus ohledně účasti zahraničních aktérů.

Dle dvouvýběrového byl dokázán statisticky významný rozdíl (p-hodnota

dvouvýběrového t-testu $<0,001$). Rozdíl mezi oběma skupinami dosahuje podle výpočtu Cohena $d = 1,14$, což odpovídá velkému efektu a signalizuje významné rozdíly v percepci výkladu motivací a organizace útoku (Cohen 1988; Soukup 2013). Tato interpretace je důležitá z hlediska mediální a geopolitické socializace – zatímco čeští studenti mohou být ovlivněni bezpečnostním diskurzem spojovaným s teroristickými organizacemi jako například Hizbálláhu, v iráckém prostředí může být přístup k aktérům méně jednoznačný (citace).

Graf 14: Krabicové diagramy 3. tvrzení „Teroristé z Hamásu tento útok plánovali nepochybně řadu měsíců, možná s pomocí Íránu či libanonských teroristů z Hizballáhu.“

Zdroj: vlastní zpracování

Výrok č. 4 „Fanatičtější zastánci Izraele si za frázi „dokončená práce“ můžou dosadit odsunutí či zmasakrování ještě více Palestinců.“ vyjadřuje silně hodnotový postoj k izraelské politice, konkrétně k teroristickým organizacím a vojenským operacím v Palestině. Používá výrazy jako „fanatičtí zastánci“, „dokončená práce“, a „zmasakrování“, což výrok činí morálně emotivním a politicky zabarveným.

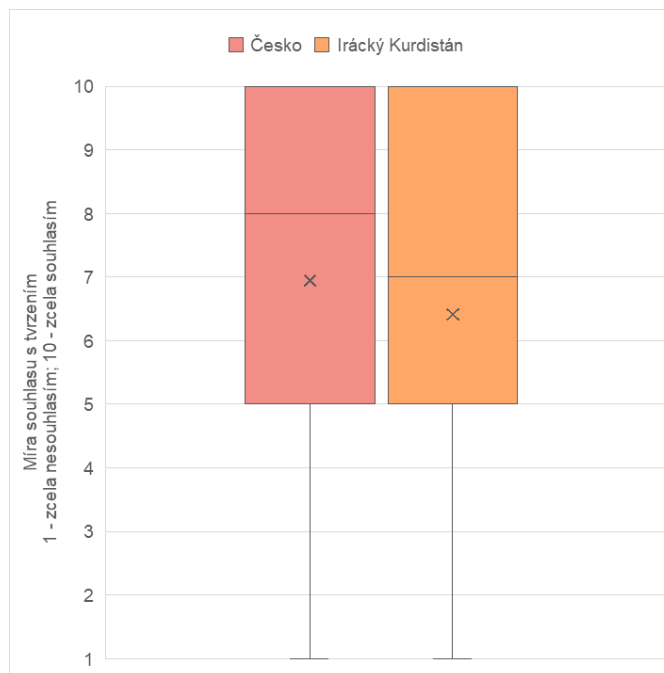
Graf 15 ukazuje, že u českých respondentů je medián hodnoty odpovědi 8, což naznačuje

jasně souhlasný postoj. Průměr odpovědí dosahuje hodnoty 6,95, což znamená, že většina českých studentů se s výrokem, byť mírně, ztotožňuje. Mezikvartilové rozpětí je mezi hodnotami 5 a 10, což ukazuje, že odpovědi českých respondentů jsou poměrně rozptýlené. Tento rozptyl naznačuje, že názor na výrok mezi respondenty není jednotný. V souboru se také nachází extrémní hodnoty naznačující naprostý nesouhlas s výrokem.

U iráckých respondentů je medián na hodnotě 7, což značí, že většina iráckých studentů souhlasí s tímto výrokem. Průměrná hodnota je 6,42, což opět potvrzuje souhlas s tímto hodnocením izraelské politiky. Mezikvartilové rozpětí je, stejně jako u českých studentů, mezi hodnotou 5 a 10. To znamená, že názor na výrok mezi studenty rovněž není jednotný. Přítomnost odlehle hodnoty 1 ukazuje, že část studentů odmítá tento výrok, ale celkově je postoj k výrokům spojeným s izraelskou politikou v Gaze značně kritický.

Jedná se o jediné tvrzení, u kterého nebyl v rámci souboru zjištěn statisticky významný rozdíl (p -hodnota dvouvýběrového t -testu $> 0,001$). Byť je tento výrok je morálně a ideologicky nabitý, byla v rámci statistiky zjištěna vysoká míra souhlasu v obou skupinách respondentů. Hodnota Cohenova d pro tento výrok je nejnižší ze všech tvrzení, a to 0,18. Tato hodnota podle standardní interpretace znamená malý efekt. Důvodů, které vedou k souhlasu dvou skupin právě u tohoto výroku může být několik. Primárním důvodem může být právě morální a emotivní zabarvení tvrzení, které akcentuje jakousi nespravedlnost a jasný cíl Izraelců páchat zlo v Palestině. Z tohoto důvodu můžou studenti dbát na lidskoprávní část rozebíraného konfliktu, která je důležitým tématem již od Dohod z Osla (Fuentes, Ibrahim 2019).

Graf 15: Krabicové diagramy 4. tvrzení „Fanatičtější zastánci Izraele si za frázi „dokončená práce“ můžou dosadit odsunutí či masakrování ještě více Palestinců.“

Zdroj: vlastní zpracování

Výrok č. 5 „Zatímco Izrael nadále chrlí obrázky údajných „Budov Hamásu“ v koncentračním táboře Gaza, aby omluvil své bombardování, izraelská domácí a mezinárodní rétorika nyní obsahuje něco mnohem většího podobného nacistické vyhlazovací propagandě.“ je příkladem dalšího extrémně hodnotově zatíženého prohlášení, které přímo přirovnává izraelskou rétoriku k nacistické propagandě, čímž se dotýká velmi citlivého historického rámce.

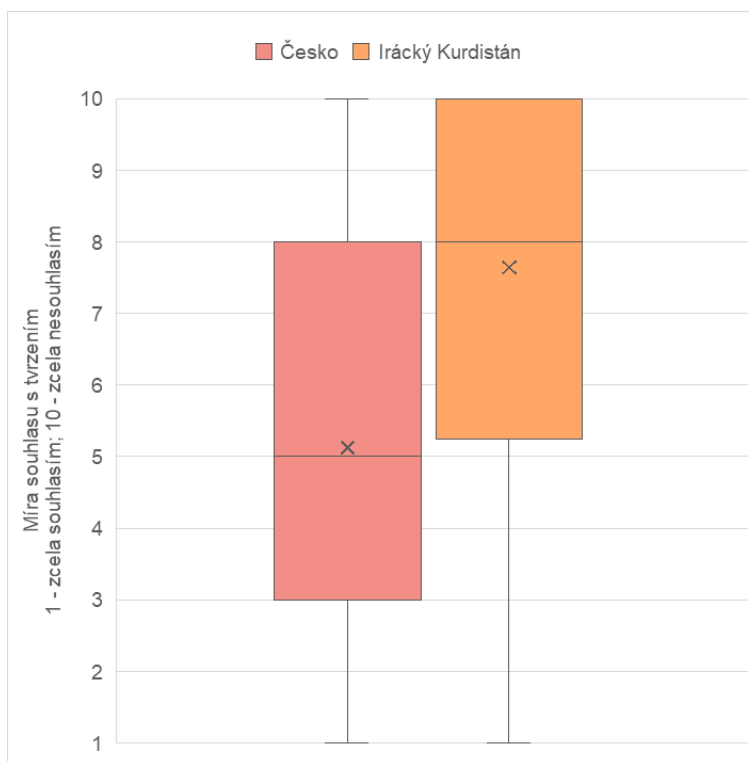
U českých respondentů je medián odpovědí na hodnotě 5, což ukazuje nerozhodný postoj k tomuto výroku. Průměrná hodnota je 5,13, což naznačuje téměř nepatrný příklon k podpoře tvrzení. Spíše se ale dá předpokládat, že respondenti volili střední hodnotu z důvodu nevyhraněného postoje k tvrzení. Odpovědi se na škále soustředí mezi hodnotami 3 a 8, což ukazuje na názorovou pluralitu a rozmanitost reakcí na tak silně formulovaný výrok. Extrémní odpovědi, zejména na hodnotě 10 a 1 podporují myšlenku, že se čeští respondenti názorově velmi liší.

U iráckých respondentů je průměr odpovědí výrazně vyšší, dosahuje hodnoty 7,64. Medián má hodnotu 8, což znamená, že většina respondentů souhlasí s tímto výrokem a považuje ho za důležitý a relevantní v kontextu izraelsko-palestinského konfliktu. Mezikvartilové rozpětí

mezi hodnotami 5,75 a 10 potvrzuje, že se většina odpovědí soustředí v horní části škály, což naznačuje podporu myšlenky, že izraelská rétorika je vnímána jako agresivní a nelegitimní. Přítomnost odlehle hodnoty 1 ukazuje na několik odmítavých postojů, ty jsou ale v menšině.

Hodnota Cohenova d je pro tento výrok 0,91, což značí silný efekt (Cohen 1988). Tento výsledek znamená, že mezi českými a kurdistánskými respondenty existuje statisticky významný rozdíl v tom, jak vnímají izraelskou rétoriku. Tento statistický rozdíl byl dokázán skrze dvouvýběrový t -test (p -hodnota dvouvýběrového t -testu $<0,001$). Iráčtí respondenti jsou výrazně více nakloněni souhlasu s tímto tvrzením, což může souviset s jejich silnější identifikací s palestinskou stranou konfliktu a kritičtějšími postoji k izraelským vojenským operacím.

Graf 16: Krabicové diagramy 5. tvrzení „Zatímco Izrael nadále chrlí obrázky údajných „Budov Hamásu“ v koncentračním táboře Gaza, aby omluvil své bombardování, izraelská domácí a mezinárodní rétorika nyní obsahuje něco mnohem většího podobného nacistické vyhlazovací propagandě.“

Zdroj: vlastní zpracování

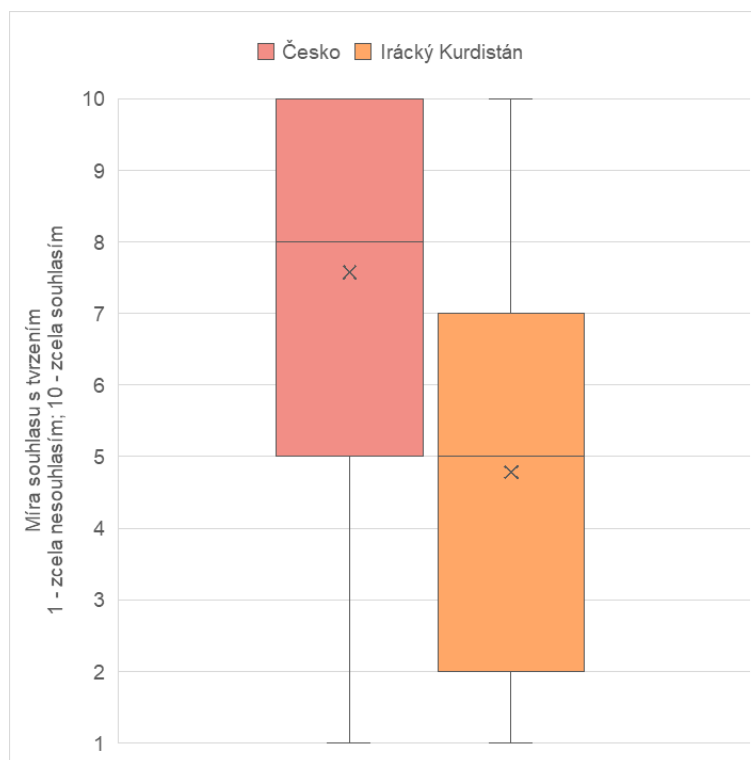
Analyzovaný 6. výrok „7. října provedli teroristé z teroristického hnutí Hamás útok, při kterém zavraždili přes 1200 Izraelců, převážně civilistů, a dalších více než 260 unesli.“ je opřen o fakta a zároveň jasně označuje Hamás jako „teroristy“ a popisuje konkrétní ztráty na izraelské straně. Právě tato jazyková konstrukce s jednoznačným rámcem viny a silným pojmovým označením může ovlivňovat interpretaci výroku respondenty.

Čeští respondenti vykazují velmi vysokou míru souhlasu. Průměrná hodnota odpovědi dosahuje 7,93, medián je však dokonce 9, což poukazuje na celkový konsenzus o pravdivosti a důvěryhodnosti tvrzení. Hodnoty jsou koncentrovány v horní části škály. Směrodatná odchylka má hodnotu 2,29 a variační koeficient 28,8 %, to ukazuje na poměrně homogenní postavení k tvrzení.

Iráčtí studenti mají tendenci k opatrnějšímu přijetí tvrzení – průměr činí 4,68, medián odpovědi je 5, což značí neutrální až mírně souhlasný postoj, ovšem se značným rozpětím odpovědi. Směrodatná odchylka (3,08) a vysoký variační koeficient (67,1 %) ukazují na výraznou míru rozptýlu v názorech.

Statistický ukazatel Cohenovo d se zde rovná 1,29 značí velmi velký efekt (Cohen 1988), což potvrzuje, že se vnímaná pravdivost a přijatelnost tohoto výroku mezi českými a iráckými studenty výrazně liší. Tento významný rozdíl byl rovněž prokázán skrze dvouvýběrový t -test (p -hodnota dvouvýběrového t -testu $<0,001$). Podpora výroku u českých studentů může odrážet vyšší expozici izraelské mediální perspektivě, která byla v evropských médiích v počátečních dnech konfliktu dominantní. Naproti tomu iráčtí studenti mohou být v tomto ohledu ovlivněni skeptičtější přístupem vůči západnímu zpravodajství a snahou o vyváženější či alternativní pohledy, včetně nedůvěry k označení Hamásu jako výlučně teroristické organizace.

Graf 17: Krabicové diagramy 6. tvrzení „7. října provedli teroristé z teroristického hnutí Hamás útok, při kterém zavraždili přes 1200 Izraelců, převážně civilistů, a dalších více než 260 unesli.“

Zdroj: vlastní zpracování

Dalším v pořadí bylo tvrzení č. 7 „Mezinárodní trestní soud (ICC) ve čtvrtek 21. listopadu konečně vydal zatykače na obzvlášť nebezpečného zkorumpovaného ultrapravicového izraelského premiéra Benjamina Netanjahua a izraelského exministra obrany Joava Galanta, a to kvůli podezření ze spáchání válečných zločinů a zločinů proti lidskosti v Pásmu Gazy“. Tento výrok reprezentuje další výrazně hodnotově zatížený soud namířený proti izraelskému politickému vedení. Je formulován velmi kriticky a obsahuje emotivně silné výrazy jako např. „obzvlášť nebezpečný“ a „zločiny proti lidskosti“.

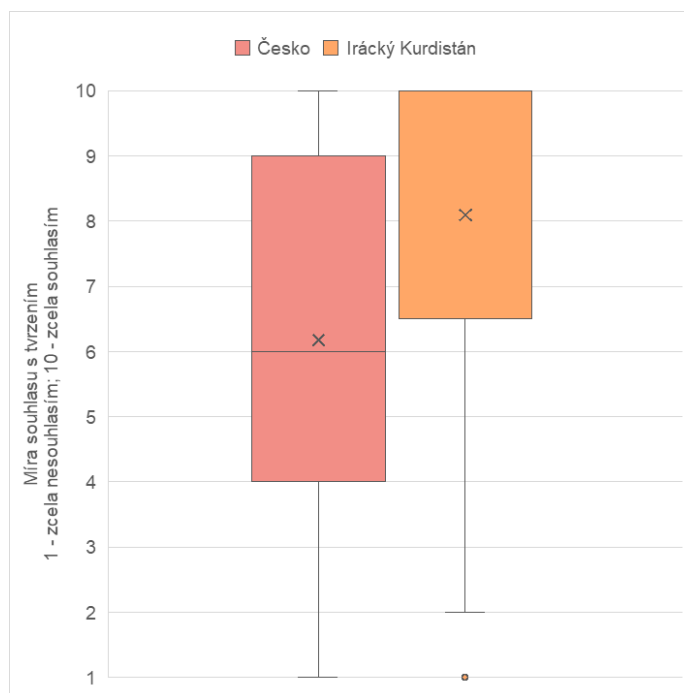
V grafu 18 lze vyčíst, že u českých respondentů je patrná větší míra rozptylu odpovědí. Průměr má hodnotu 6,64 a medián 7, což naznačuje mírně souhlasný postoj. Mezikvartilové rozpětí ukazuje, že většina odpovědí spadá mezi hodnoty vyšší části škály, horní kvartil má hodnotu 9, což značí souhlasný postoj s výrokem.

U respondentů z Iráckého Kurdistanu jsou hodnoty průměru a mediánu odpovědí výrazně

vyšší, přičemž průměr má hodnotu 8,36 a medián dokonce 10. Většina respondentů tak jasně souhlasí s tvrzením. Tento fakt podporuje také mezikvartilové rozpětí, které se nachází mezi hodnotami 7 a 10. Přítomnost odlehlé hodnoty 1 na grafu může indikovat menší část skeptických nebo odmítavých odpovědí, ale celkový trend je jasně nakloněn podpoře tvrzení o válečných zločinech.

Hodnota Cohanova d pro tento výrok je 0,6, což dle standardní interpretace znamená střední efekt (Cohen 1988). Statisticky významný rozdíl byl dokázán také skrze dvouvýběrový t-test (p-hodnota dvouvýběrového t-testu <0,001). Zatímco čeští respondenti mají spíše umírněné názory, iráčtí respondenti jsou výrazně více nakloněni souhlasu s tímto tvrzením.

Graf 18: Krabicové diagramy 7. tvrzení „Mezinárodní trestní soud (ICC) ve čtvrtek 21. listopadu konečně vydal zatykače na obzvlášť nebezpečného zkorumpovaného ultrapravicového izraelského premiéra Benjamina Netanjahua a izraelského exministra obrany Joava Galanta, a to kvůli podezření ze spáchání válečných zločinů a zločinů proti lidskosti v Pásmu Gazy.“

Zdroj: vlastní zpracování

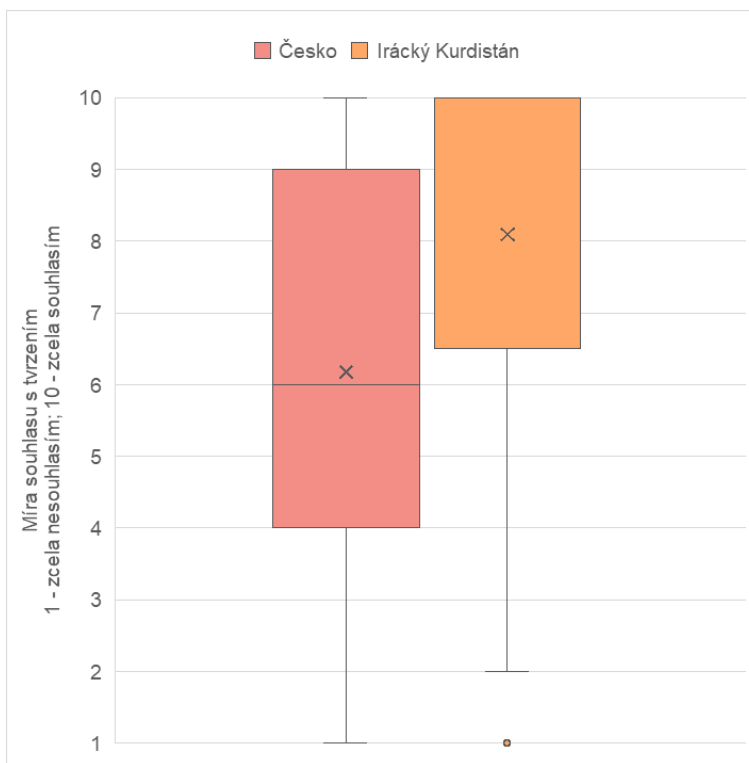
8. tvrzení dotazníku „*Probíhající genocida v Gaze a způsob, jakým ji její pachatelé tak bezostyšně sdílejí na sociálních sítích, je projevem beztrestnosti. Jediným způsobem, jak zajistit, aby se zastavila a už nikdy neopakovala, je pohnat k odpovědnosti nejen ty, kteří se na genocidě podíleli, ale také ty, kteří jsou jejími spoluviníky.*“ (graf 19) vyjadřuje opět silně hodnotový názor, který označuje izraelskou vojenskou operaci v Gaze za „genocidu“ a volá po odpovědnosti nejen za přímo zodpovědné, ale i za spoluviníky. Použití termínu "genocida" a výrazy jako „bezostyšně sdílejí na sociálních sítích“ jasně odkazují na morální a etické hodnocení izraelského jednání.

U českých respondentů je medián stejně jako průměr na hodnotě 6 (průměr je přesně 6,18), což ukazuje na mírný souhlas s tímto výrokem, ale zároveň ukazuje na přítomnost skepticismu vůči silně formulované rétorice. Mezikvartilové rozpětí se nachází mezi hodnotami 4 a 9, což ukazuje, že většina odpovědí spadá do oblastí neutrálního a souhlasného postoje. Přítomnost odlehklých extrémně nízkých hodnot znamená, že část respondentů tento výrok rozhodně odmítá.

U iráckých respondentů dosahuje medián nejvyšší hodnoty, a to 10, což naznačuje silný souhlas s výrokem. I přestože je průměr odpovědí nižší, 8,09 stále ukazuje, že většina respondentů má tendenci souhlasit s obviněním Izraele z genocidy. Mezikvartilové rozpětí se nachází mezi hodnotami 7 a 10, což ukazuje, že většina odpovědí spadá do horní části škály souhlasu. Přítomnost odlehklé hodnoty 1 naznačuje několik skeptických nebo odmítavých odpovědí na tento výrok.

Hodnota Cohenova d pro tento výrok je 0,72 což odpovídá silnému efektu (Cohen 1988). Tento statisticky významný rozdíl potvrzuje také dvouvýběrový t -test (p -hodnota dvouvýběrového t -testu $<0,001$). Iráčtí studenti vykazují výrazně silnější souhlas s tvrzením o genocidě a odpovědnosti, což je odrazem odlišné kulturní orientace a mediálního rámce, v němž žijí. Naopak česká skupina vykazuje větší názorovou diverzitu, přičemž část studentů tento výrok odmítá, a část jej podporuje.

Graf 19: Krabicové diagramy 8. tvrzení „Probíhající genocida v Gaze a způsob, jakým ji její pachatelé tak bezostyšně sdílejí na sociálních sítích, je projevem beztrestnosti. Jediným způsobem, jak zajistit, aby se zastavila a už nikdy neopakovala, je pohnat k odpovědnosti nejen ty, kteří se na genocidě podíleli, ale také ty, kteří jsou jejími spoluviníky.“

Zdroj: vlastní zpracování

Poslední analyzovaný výrok „Z dlouhodobého hlediska je jediným řešením konfliktu vznik nezávislého palestinského státu.“ (graf 20) představuje dvoustátní řešení izraelsko-palestinského konfliktu, se vyznačuje na rozdíl od některých předchozích výroků neutrální formulací. Výrok je vnímán jako jeden z klíčových návrhů pro dlouhodobé řešení konfliktu, přičemž jeho podstata spočívá v uznání nezávislého palestinského státu vedle státu Izrael.

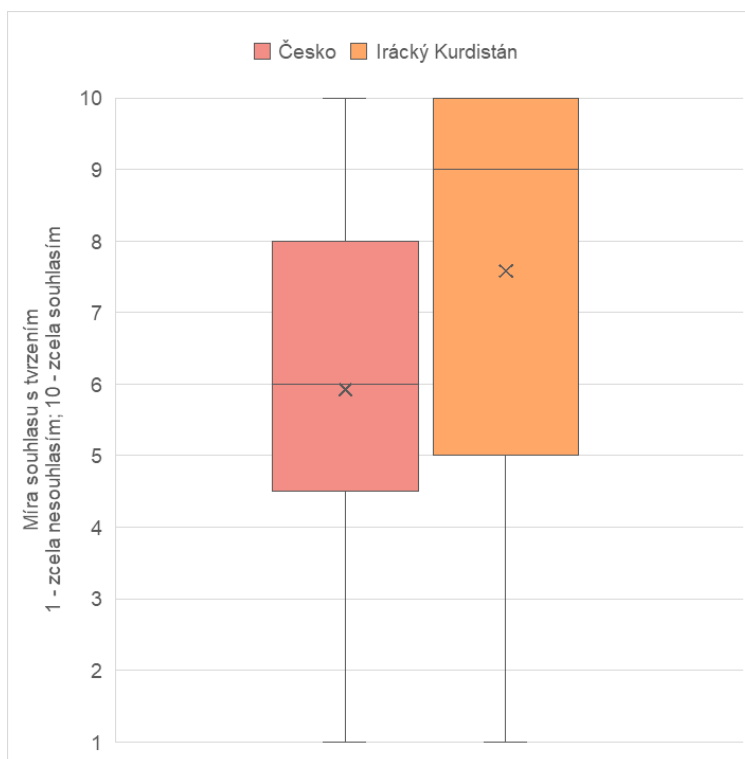
U českých respondentů je medián hodnoty odpovědi 6, což naznačuje mírný souhlas k výroku. Průměr hodnot je 5,92, což ukazuje podobně jako medián na mírnou míru souhlasu, ale zároveň přítomnost i opatrného skepticismu vůči realizovatelnosti dvoustátního řešení. Odpovědi českých studentů vykazují nižší rozptyl než iráčtí studenti, což je patrné z mezikvartilového rozpětí, které pokrývá hodnoty od 5 do 8. To naznačuje významnou názorovou diverzitu mezi respondenty. Odlehlé odpovědi se nacházejí v obou částech škály, tzn. jak na hodnotě 1, tak 10.

To znamená, že ve skupině se nacházejí také respondenti s jasně vymezenými názory na dvoustátní řešení rozebíraného konfliktu.

V případě iráckých respondentů je průměrná hodnota souhlasu s tímto výrokem jednoznačně vyšší než u českých studentů, a to 7,6. Medián dosahuje dokonce hodnoty 9, což naznačuje silnější souhlas s vytvořením palestinského státu jako nezbytného kroku pro řešení konfliktu. Odpovědi v tomto případě vykazují větší rozptyl, než tomu bylo u českých studentů, přičemž mezikvartilové rozpětí se pohybuje mezi hodnotami 5 a 10, což znamená, že většina respondentů souhlasí s tímto výrokem. Přítomnost odlehlých hodnot mezi hodnotami 5 a 1 může signalizovat několik výrazně skeptických postojů, ale celkový trend ukazuje na větší míru přesvědčení o legitimitě a nezbytnosti dvoustátního řešení.

Hodnota Cohenova d je 0,57, což naznačuje středně silný efekt (Cohen 1988). Tento efekt ukazuje, že mezi oběma skupinami existuje statisticky i prakticky významný rozdíl, který byl potvrzen také dvouvýběrovým t -testem (p -hodnota dvouvýběrového t -testu $<0,001$).

Graf 20: Krabicové diagramy 9. tvrzení „Z dlouhodobého hlediska je jediným řešením konfliktu vznik nezávislého palestinského státu.“

Zdroj: vlastní zpracování

5 Diskuze

Výsledky provedeného výzkumu potvrzují základní předpoklad výzkumu, a to, že mediální percepce války v Gaze mezi vysokoškolskými studenty z České republiky a Iráckého Kurdistanu je významně odlišná. Zjištěné odlišnosti je možné vysvětlit především rozdílným geopolitickým kontextem, mediálním prostředím, historickými zkušenostmi a kulturními hodnotami obou zkoumaných skupin.

Z teoretické části práce vyplynulo, že geopolitický diskurz je formován konkrétním prostředím, v němž jednotlivé narativy vznikají (O'Tuathail 1996). Tento předpoklad se potvrdil i v praktické části výzkumu skrze polostrukturované rozhovory, které byly provedeny pro doplnění kvantitativních dat z dotazníku. Zatímco české prostředí, charakteristické stabilní politickou situací, euroatlantickou orientací a dominancí proizraelských mediálních narativů (Mejstřík 2025), vede ke spíše proizraelsky laděnému vnímání konfliktu, prostředí Iráckého Kurdistanu je mnohem rozmanitější. Mezi nejdůležitější faktory, které ovlivňují prostředí studentů AUIS patří blízkost k samotnému dějišti konfliktu, náboženské hodnoty a historické zkušenosti s arabskými státy (Sommer 2018; Hama, Abdullah 2021).

Výsledky dotazníkového šetření ukazují, že česká skupina respondentů vykazuje vyšší míru souhlasu s proizraelskými tvrzeními a nižší míru souhlasu s tvrzeními kritizujícími izraelskou politiku. Tento trend je částečně dán dlouhodobým pozitivním vztahem mezi Českou republikou a Izraelem (Kalhousová 2015) a převahou izraelského narativu v českých médiích (Houšková 2018; Mejstřík 2025). Zároveň je třeba uvést, že i v rámci české skupiny existují rozdíly v závislosti na politických preferencích studentů, kdy studenti sympatizující s více levicově zaměřenými stranami, či stranami kladoucí důraz pacifismus (např. Pirátská strana, Strana zelených) vykazovali nižší míru proizraelských postojů než sympatizanti pravicových stran (např. ODS). Tento fakt potvrzuje vliv politických preferencí na postoj respondenta k řešenému tématu.

Iráčtí studenti z AUIS naopak častěji vykazovali propalestinské postoje, což souvisí nejen s kulturní a náboženskou příslušností, ale také s kritickým pohledem na izraelskou politiku v regionálním kontextu. Přestože část kurdských studentů vyjádřila určitý odstup od arabského narativu (viz rozhovory), převládající postoj zůstává solidární s palestinskou otázkou jako symbolem odporu vůči útlaku. Tento postoj je rovněž posílen tím, že irácká média často

prezentují konflikt v Gaze v rámci širšího diskurzu o izraelské okupaci a porušování lidských práv (Lacina 2024; rozhovory).

Analýza krabicových diagramů a výsledků dvouvýběrových t-testů ukázala statisticky významné rozdíly ve vnímání většiny tvrzení mezi oběma skupinami. Největší rozdíly byly zaznamenány u tvrzení týkajících se práva Izraele na sebeobranu a hodnocení izraelských vojenských operací jako genocidy. Přítomnost těchto rozdílů byla potvrzena vysokými hodnotami Cohena d (nad 0,8 u většiny klíčových tvrzení), což svědčí o silné věcné významnosti rozdílů mezi skupinami (Cohen 1988; Soukup 2013).

Nejzajímavějším tvrzením, které se ze všech výsledků výzkumu nejvíce vymyká je tvrzení č. 4 „*Fanatičtější zastánci Izraele si za ni mohou dosadit odsunutí či zmasakrování ještě více Palestinců*“. Tento velmi silně emotivně zabarvený výrok byl jediným, u kterého nebyl prokázán statisticky významný rozdíl skrze dvouvýběrový t-test. Tato skutečnost může být, jak bylo popsáno dříve v kapitole 4. Výsledky, způsoben důrazem na lidskoprávní rozměr konfliktu. Kdy se obě skupiny respondentů shodly, že „masakrování“ nevinných lidí není morálně správně, a proto se ztotožnili s výrokem podstatně ve větší míře, než tomu bylo u ostatních tvrzení.

Důležitým zjištěním je rovněž role médií a sociálních sítí v procesu formování názorů. Zatímco čeští studenti čerpají informace rovnoměrně jak z veřejnoprávních, tak alternativních médií, iráčtí studenti se spoléhají převážně na informace ze sociálních sítí, což je důsledkem nízké důvěry v tradiční média v regionu (BBC 2014). Tento rozdíl může vysvětlovat větší polarizaci názorů v irácké skupině.

Z kvalitativní části výzkumu (polostrukurované rozhovory) vyplynulo, že rodinné prostředí a zkušenost s formálním vzdělávacím systémem významně ovlivňují postoje studentů v obou skupinách. V českém prostředí hrála klíčovou roli média a vzdělávání v širším slova smyslu, zatímco v iráckém Kurdistanu mělo větší váhu náboženství a rodinná socializace.

Výsledky této práce tak potvrzují, že percepce konfliktu je výrazně podmíněna místním a kulturním kontextem a že geopolitický diskurz není univerzální, ale silně prostorově a kulturně zakotvený, jak předpokládá teorie kritické geopolitiky (O'Tuathail 1996; O'Tuathail a Dalby 1998).

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo identifikovat a porovnat percepci války v Gaze u vysokoškolských studentů v České republice a v Iráckém Kurdistanu, a to prostřednictvím kombinace kvantitativního a kvalitativního výzkumu. Na základě výsledků dotazníkového šetření, hloubkových rozhovorů a analýzy dostupné literatury lze konstatovat, že stanovené cíle práce byly naplněny.

Jak je tvrzeno v kapitole 5. Diskuze, výzkum potvrdil, že studenti Přírodovědecké fakulty UK a AUIS vnímají mediální obraz konfliktu mezi Izraelem a Hamásem výrazně odlišně. Česká skupina vykazovala vyšší míru souhlasu s výroky podporujícími izraelskou politiku a nižší míru souhlasu s výroky kritizujícími izraelské vojenské operace, zatímco iráčtí studenti z oblasti Iráckého Kurdistanu častěji zastávali kritický postoj vůči Izraeli a vyšší míru solidarity s palestinskou stranou.

Práce rovněž odhalila hlavní faktory, které tyto percepce ovlivňují: mediální prostředí, geopolitický kontext, historickou zkušenost regionu a kulturní hodnoty. Z kvalitativní části výzkumu vyplynulo, že významnou roli v utváření postojů hrají i osobní zkušenosti, rodinné zázemí a důvěra ve zdroje informací.

Reflexe výsledků v širším teoretickém rámci ukázala, že percepce konfliktu je zásadně ovlivněna lokálním diskurzem, což potvrzuje předpoklady teorie kritické geopolitiky o prostorovém a kulturním ukotvení geopolitických reprezentací (O'Tuathail 1996).

V průběhu výzkumu a následného vyhodnocování dat bylo však zjištěno několik limitů práce. Mezi ty nejvýznamnější patří rozdílná velikost souborů respondentů, velký objem získaných dat a obtížná interpretace dvou typů dat (kvantitativních a kvalitativních). Dalším významným limitem bylo potenciální zkreslení zkoumaných tvrzení způsobené odlišnou dostupností a interpretací mediálních zdrojů.

Na závěr lze říci, že práce splnila své cíle a poskytla relevantní a nový vhled do problematiky mediální percepce války v Gaze v prostředí dvou odlišných regionálních a kulturních skupin. Výsledky ukazují, jak hluboce jsou geopolitické konflikty vnímány skrze diskurz místních zkušeností, kulturní identity a mediálního obrazu světa.

Zdroje

Použitá literatura:

- ANDĚL, J., BIČÍK, I., BLÁHA, J. D. (2019): Makroregiony světa: nová regionální geografie. Nakladatelství Karolinu, Praha.
- BARNEA, A. (2024): Israeli intelligence was caught off guard: The Hamas attack on 7 October 2023—A preliminary analysis. *International Journal of Intelligence and Counter Intelligence*, 37, 3, 1056–1082.
- BICKERTON, I. J., KLAUSNER, C. L. (2022): A history of the Arab-Israeli conflict. Routledge, London.
- BLAŽEK, D. (2009): Postavení Strany zelených ve stranickém systému ČR s využitím teorie cleavages. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Praha.
- COHEN, J. (1988): Statistical power analysis for the behavioral sciences. Routledge, New York.
- ČEJKA, M. (2022): Izrael a Palestina: proč vznikl a kam směřuje klíčový blízkovýchodní konflikt. Books & Pipes, Brno.
- DOBROVSKÝ, J. (2024): 7. říjen fauda: Izraelská apokalypsa. Zeď, s.r.o., Praha.
- DOSTRI, O. (2023): Hamas's October 2023 attack on Israel: The end of the deterrence. *Military review online exclusive*. (13. 3. 2025)
- FUENTES-JULIO, C., IBRAHIM, R. (2019): A Human Rights Approach to Conflict Resolution. *Ethics & International Affairs*, 33, 3, 261–273.
- HAMA, H. H., ABDULLAH, F. H. (2021): Political parties and the political system in Iraqi Kurdistan. *Journal of Asian and African Studies*, 56, 2, 754–773
- HENDL, J. (2006): Přehled statistických metod zpracování dat: analýza a metaanalýza dat. Portál, Praha.
- HENDL, J. (2012): Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. Portál, Praha.
- HOUŠKOVÁ, L. (2018): Rámcování izraelsko-palestinského konfliktu v českých médiích.

Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Praha.

CHAPMAN, C. (2003): Čí je země zaslíbená? Pokračující krize mezi Izraelem a Palestinci. Volvox Globator, Praha.

KALHOUSOVÁ, I. (2015): Relations between Israel and the Czech Republic: From sentiment to pragmatism. *Strategic Assessment*, 18, 3, 93–104.

KALHOUSOVÁ, I. a kol. (2025): Elite-public gaps in attitudes towards Israel and the Israeli-Palestinian conflict: new evidence from a survey of Czech parliamentarians and citizens. *East European politics*, 41, 1, 142–158.

LACINA, J. (2024): Vyobrazení izraelsko-palestinského konfliktu ve zpravodajství českých médií. Diplomová práce. Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova,

MAREŠ, J. (2013): Přehledové studie: jejich typologie, funkce a způsob vytváření. *Pedagogická orientace*, 23, 4, 427–454.

MEJSTŘÍK, V. (2025): War and Media: Framing Analysis of the 2023 Israel-Hamas War in Czech Media. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Praha.

O'TUATHAIL, G. (1996): *Critical geopolitics: The politics of writing global space*. University of Minnesota Press, Minneapolis.

O'TUATHAIL, G., AGNEW, J. (1992): Geopolitics and discourse: Practical geopolitical reasoning in American foreign policy. *Political geography*, 11, č. 2, s. 190–204.

O'TUATHAIL, G., DABLY, S. (1998): *Rethinking geopolitics*. Routledge, London.

REICHEL, J. (2009): *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Grada, Praha

SCHULZE, K. (2016): *The Arab-Israeli Conflict*. Taylor and Francis, New York.

SOMMER, F. (2018): Analýza geopolitických vztahů iráckého Kurdistánu s regionálními a globálními aktéry. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Praha.

ZÁHORA, J., KOLÁČEK, J., PLÍŠTILOVÁ, T. (2024): Struggling for Relevance? Academia and public debate on Israel/Palestine in the Czech Republic. *Middle East Political Science*.

Elektronické zdroje:

Aljazeera (2025): Israel's war on Gaza has killed 50 000 Palestinians since October 2023, <https://www.aljazeera.com/news/2025/3/23/israeli-offensive-in-gaza-has-killed-50000-palestinians-since-october-2023> (13. 4. 2025)

Amnesty International (2024): Amnesty International investigation concludes Israel is committing genocide against Palestinians in Gaza, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2024/12/amnesty-international-concludes-israel-is-committing-genocide-against-palestinians-in-gaza/> (13. 3. 2025)

Amnesty International (2024): Israel/occupied Palestinian territory: „You feel like you are a subhuman“: Israel's genocide against Palestinians in Gaza, <https://www.amnesty.org/en/documents/mde15/8668/2024/en/> (25. 2. 2025)

AUIS: About us, <https://auis.edu.krd/about-us> (15. 4. 2025)

Česká televize (2024): Analýza mediálního pokrytí konfliktu Izrael-Hamás z hlediska dodržení zásad veřejné služby v České televizi v období 7. 10–31. 10. 2023 (Události a Události, komentáře), https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/api/media/documents/Analyza_CEMES_FSV_UK_26_04_24.pdf (12. 3. 2025)

CNN (2025): 50,000 killed in Gaza since start of Israel-Hamas war, health ministry says, <https://edition.cnn.com/2025/03/23/middleeast/50-000-killed-in-gaza-since-start-of-israel-hamas-war-intl/index.html> (13. 4. 2025)

CNN Prima News (2023): Lipavský: Hamás je teroristická organizace. Česko plně respektuje právo Izraele na sebeobranu, <https://cnn.iprima.cz/lipavsky-hamas-je-teroristicky-stat-cr-plne-respektuje-pravo-izraele-na-sebeobranu-414377> (11. 11. 2024)

CSIS (2023): Hama's October 7 Attack: Visualizing the Data, <https://www.csis.org/analysis/hama-mass-october-7-attack-visualizing-data> (25. 2. 2025)

ČOREJ, T., TÓDA, M. (2024): Bez palestinského státu nebude Izrael v bezpečí, tvrdí USA. Netanjahu o tom nechce ani slyšet, Deník N, <https://denikn.cz/1334887/bez-palestinskeho-statu-nejbude-izrael-v-bezpeci-tvrdi-usa-netanjahu-o-tom-nechce-ani-slyset/> (11. 11. 2024)

ČT 24 (2025): Naprosté selhání, hodnotí zpráva izraelské armády 7. říjen 2023, <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/svet/naproste-selhani-hodnoti-zprava-izraelske-armady-7-rijen-2023-358529> (30. 3. 2025)

ČT24 (2017): Klíčová otázka je, zda jsou sociální sítě média. Říká Němcová Tejkalová k jejich možné regulaci, <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/media/klicova-otazka-je-zda-jsou-socialni-site-media-rika-nemcova-tejkalova-k-jejich-mozne-regulaci-100729?> (14. 4. 2025)

ČTK (2023): Expert: Útok Hamásu byl dlouho chystaný, přesto překvapivý, pro Izrael je to šok, <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/expert-utok-hamasu-byl-dlouho-chystany-presto-prekvapivy-pro-izrael-je-to-sok/2423191> (11. 11. 2024)

Human Rights Watch (2024): October 7 Crimes Against Humanity, War Crimes by Hamas-led Groups, <https://www.hrw.org/news/2024/07/17/october-7-crimes-against-humanity-war-crimes-hamas-led-groups> (15. 3. 2025)

HUSÁR, A. (2024): Toto v našich hlavních médiích neodzníe – dávam Slovenský preklad, Blog.pravda, <https://adamhusar2005.blog.pravda.sk/2024/03/23/toto-v-nasich-hlavnych-mediach-neodznie-davam-slovensky-preklad/> (11. 11. 2024)

IDF (2023). Real Time Updates, <https://www.idf.il/en/mini-sites/israel-at-war/real-time-updates/#october> (26. 2. 2025)

IRozhlas (2012): Mezinárodní společenství uznalo Palestinu za nečlenský stát OSN, https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/mezinarodni-spolecenstvi-uznalo-palestinu-za-neclensky-stat-osn_201211300656_lmanouro (13. 3. 2025)

KREČ, L. (2023): Rozdělená společnost, oslabený stát, změny v geopolitice. Válka v Izraeli v otázkách a odpovědích, CzechCrunch, <https://cc.cz/rozdelena-spolecnost-oslabeny-stat-zmeny-v-geopolitice-valka-v-izraeli-v-otazkach-a-odpovedich/> (11. 11. 2024)

KURDISTAN REGIONAL GOVERNMENT: Kurdistan Fact Sheet, <https://gov.krd/boi-en/why-kurdistan/region/facts-figures/region-kurdistan-fact-sheet/> (16. 4. 2025)

KURDISTAN24 (2024): Kurdistan Region's population exceeds 6,37 million according to preliminary census, <https://www.kurdistan24.net/en/story/812377/kurdistan-regions-population->

exceeds-637-million-according-to-preliminary-census (24. 4. 2025)

NATUR CUNI (2023): Výroční zpráva o činnosti Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy za rok 2023, <https://natur.cuni.cz/fakulta/dokumenty/vyrocnizpravy/vyrocnizprava-o-cinnosti-prirodovedecke-fakulty-uk-za-rok-2023> (15. 4. 2025)

NEW ARAB (2024): Israel's Netzarim Corridor to split Gaza in two with Ramadan deadline of Rafah assault, <https://www.newarab.com/news/israeli-corridor-set-split-gaza-two-amid-rafah-assault?amp=1> (15. 4. 2025)

Parlamentní listy (2023): Po útoku Hamásu se válka opět rozjíždí. Peklo na zemi, varuje úředník OSN, <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Po-utoku-Hamasu-se-valka-opet-rozjizdi-Peklo-na-zemi-varuje-urednik-OSN-747053> (11. 11. 2023)

POKEC 24 (2023): Otevřený dopis Izraelcům od Izraelců: Zasloužíme si pravdu o 7. říjnu, <https://www.pokec24.cz/blog/otevreny-dopis-izraelcum-od-izraelcu-zaslouzime-si-pravdu-o-7-rijnu/> (11. 11. 2024)

SCHARF, D. (2024): Netanjahu v kongresu lhal a moralizoval. Hlavní zkouška ho ale teprve čeká, Voxpot, <https://www.voxpot.cz/netanjahu-v-kongresu-lhal-a-moralizoval-hlavni-zkouska-ho-ale-teprve-ceka/> (11. 11. 2024)

The Guardian (2024). Israeli intelligence leaders resign over 7 October failures, <https://www.theguardian.com/world/2024/apr/22/israeli-military-intelligence-chief-aharon-haliva-quits-7-october-hamas-attack> (26. 2. 2025)

Zvěděvec news (2024): Exhibicionismus v krutosti je součástí izraelské psychiky, <https://zvedavec.news/komentare/2024/01/9956-exhibicionismus-v-krutosti-je-sucasti-izraelske-psychiky.htm> (11. 11. 2024)

Přílohy

Rozhovory se studenty PřF UK

Rozhovor 1

Jaký je tvůj obecný názor na konflikt mezi Izraelem a Hamásem?

Hamás je teroristická skupina, proti které je ten boj odůvodnitelný, ale přijde mi, že jako Izrael používá až moc extrémní metody k tomu boji.

Když zjišťuješ informace o tomto konfliktu, tak z jakého zdroje nejčastěji čerpáš?

Nejvíce asi na Voxpotu, potom od lidí, co sdílí na sociálních sítích a z Guardianu. Na sociálních sítích většinou sleduji novinky, co sdílí influenceři, často se to neděje přímo jim, ale takhle se k různým příběhům dá dostat. Tyhle příběhy sdílejí i třeba další non-profitové stránky.

Takže z veřejnoprávních médií obsah na toto téma vůbec nečerpáš?

Jo, sleduji ČT24, ale to jenom ty největší novinky, co dávají třeba na Instagram.

Jak častým tématem je u vás v rodině konflikt mezi Izraelem a Hamásem?

Asi o tom mluvíme, ale není to úplně normální téma.

Mluvili jste o tom i před 7. říjnem?

Asi trochu jo, ale ne s takovou intenzitou.

Jaké postoje zastávají tvoji rodinní příslušníci a jak tě tyto názory ovlivňují?

Třeba část rodiny jako neutrální, a nemá na to nějaký názor, neřeší to nijak. No a potom matka je víc propalestinská, není jako pro Hamás, ale částečně se jí nelíbí to, co dělají Izraelci. Jinak zbytek je spíš neutrální.

Přemýšlel jsi někdy nad tím, jestli tě tvé rodinné prostředí formuje v tom vztahu k tomuhle konfliktu?

Asi jako mě spíš formovalo celkově názorově a to mi potom pomohlo k tomu vytvořit si nějaký konkrétní názor. Dalo mi třeba ideologický základ, matka třeba byla součástí undergroundu, takže to mi pomohlo vytvořit si nějaký pohled na lidská práva a tak.

Chodíš na nějaký studijní předmět, ve kterém by se konflikt mezi Izraelem a Hamásem rozebíral? Zúčastnil ses nějaké debaty nebo workshopu s erudovanými odborníky na toto téma?

Teď máme základy politické geografie s Liborem Jelenem, ale tam jsme to zatím neřešili, ale možná to tam bude, to nevím.

Fyzicky jsem se asi žádné takové debaty nezúčastnil, ale poslouchám různé podcasty nebo

rozhovory. Většinou poslouchám hlavně Vinohradskou 12.

Jaké názory na konflikt vyjadřují tvoji spolužáci nebo učitelé?

Tak učitele zatím nevím, to asi není teď přesně v řešení a spolužáků přesně názory asi taky nevím, ale mám třeba kamarádky, se kterými to řešíme a byli jsme třeba i na protestu. Ale s těmi to řeším, protože jsme si i vyměňovali knihy o postkoloniálních studiích.

Jak na tebe působil protest? Taková doplňující otázka.

No nebylo to stoprocentně příjemné, ale já už jsem byl na více propalestinských protestech. Není to něco na co se asi jako úplně těším tam jít, ale chodím tam.

Byl jsi teda už na více protestech, tak vnímáš třeba nějakou změnu v počtu lidí co přichází?

Asi hodně záleží, jako kde je to datum a jak je to plánované, takže třeba na někdy byly plné ulice a někdy to byla jenom menší skupina lidí.

Takže nevnímáš nějaký přesný trend?

Jako asi nejvíc lidí bylo, když byla ta akce na Náměstí Míru a potom pochod. Ta byla někdy už později, takže asi se dá říct, že ti lidi do nějakého bodu přibývali. Ale hodně záleží na té akci.

Máš mezi spolužáky někoho s výrazně odlišným názorem? Případně, jak na to reaguješ?

Jako mezi bývalými spolužáky ze střední jsme měli výrazně odlišné názory, ale teď se o tom bavím s užší skupinou lidí, takže moc nevím, jak na tom jsou ostatní.

Jak velký vliv má podle tebe školní prostředí na formování postoje?

Asi toho může být docela víc, protože školní prostředí je i ta skupina kamarádů, takže to může podle mě něco zesilovat, nebo naopak zesilovat. Třeba teď jak mám tu kamarádku, se kterou jsem byl i na těch protestech, tak je asi příjemnější tam být takhle s někým než sám. Člověk může ty názory třeba upevňovat. Na střední zase učitel mohl jakoby korigovat ty debaty.

Řešilo se tohle téma u vás na střední škole?

Jo, my jsme měli seminář konfliktní regiony, kde jsme to rozebírali a kdy ten učitel vždycky bral ty názory a pak k nim řekl nějaký protinázor a tak.

A pomohl ti třeba tenhle seminář k tomu dostat se blíž k tomuhle tématu?

Asi by mě to zajímalo i předtím, ale asi mi to nějak prohloubilo tu znalost.

Jak často sleduješ správy o tomhle konfliktu?

Asi když vyjde nějaký nový článek a potom na té ČT 24, když vždycky vyjde něco nového. Asi záleží, jak je to frekventované v těch médiích.

Vyhledáváš ty informace i cíleně?

Jakoby asi zas tolik ne, nebo občas snažím se číst, ale ne přímo třeba o Palestině. Když ta média, která sleduju, něco vydaj tak to jako konzumuju. Ale je jako přímo, že bych hledal na všech médiích to ne.

Na kterých platformách sociálních sítí vlastně sleduješ informace o konfliktu?

Hlavně na Instagramu. Twitter už delší dobu nemám.

Myslíš si, že sociální sítě a média ovlivňují tvůj názor víc než rodina nebo škola?

Přijde mi, že škola utvořila spíš ten ideologický rámeček a potom to, co si myslím o situacích tak to spíš formují ta média.

Jaký je tvůj pohled na to, jakým způsobem média zobrazují tenhle konflikt?

Přijde mi, že je často ten jazyk je zvláštní, konkrétně pasivní například. Že záleží na tom, o jakém aktérovi se píše a podle toho se tvoří titulky. Třeba když Izrael udělal nějaký větší útok, tak to bylo zobrazeno pasivně, kdežto když Hamás někoho zabil, tak to bylo napsáno přímo. A přijde mi, že na Instagramu ČT24 nejsou úplně dobře korigované ty posty, což mi potvrdil i kamarád, který tam má nějaké známé, že kontrola, co se postuje na Instagramu k těm článkům úplně není.

Považuješ přístup médií k informacím za objektivní?

Podle mě ty informace často jsou objektivní, ale ten jazyk je spíš subjektivní.

Myslíš si, že některý z těchto tří faktorů rodina, škola nebo média ovlivňuje tvůj postoj nejvíc? Proč?

No, asi škola, když do toho zahrnu i ty skupiny kamarádů. Asi se nenechám zas tolik ovlivňovat rodinou. V konkrétních otázkách to pak budou média. A celkově budu asi nejvíc formovaný tím sociálním klimatem, které si kolem sebe vytvářím.

Takže pokud to shrnu, tak dlouhodobě je to podle tebe formováním názoru skrze média a potom tam můžou hrát roli rodinné postoje nebo osobní vztahy?

Všechno má vliv a rodina má určitě vliv na formování názoru. To už je možná trochu něco jiného, ale já jsem teď četl orientalismus, tak tím je to možná ovlivněné, ale že třeba často jsou jako reduktivní ty názory na nějaký jiný skupiny třeba. Že třeba všichni Palestinci jsou teroristi, což se potom občas objevuje i v komentářích na ČT. Asi záleží celkově na tom, s jakým jsem vyrůstal názorem na různé skupiny.

Takže, myslíš si, že sociální sítě přináší přesnější informace, nebo naopak zvyšují spíše třeba množství dezinformací? Konkrétně o tomhle konfliktu si budeme mluvit.

No, tak tam je problém, že tam nejsou povolení žádní novináři do té země, často tam nemůžou vejít a pokud tam jsou, tak tam třeba byli už předtím. Takže to je asi problematika celého toho konfliktu, tam je vlastně těžko najít nějaké objektivní informace, protože buď musí brát to, co říká nějaká oficiální izraelská instituce nebo se říká to co píše UNRWA a vlastně se neví, co je pravdivé. Upřímně nevím, co je lepší. Ale problém na sociálních sítích je zase to, že tam je daleko větší množství informací, které navíc ještě ovlivňuje algoritmus, který háže to, co je podle něj tvůj názor. Co já si všímám i v mém algoritmu, že mám daleko víc propaletických příspěvků než asi někdo jiný. Zároveň jak na sociální sítě může kdokoliv, tak to mnohem zvětšuje objem třeba videí z té lokality, se kterými pak můžou pracovat třeba forenzní analytici, kteří řeknou, jak to bylo, což by zvýšilo množství objektivních informací. Zase bez sociálních sítí by nemohlo být sdíleno tolik videí z té lokality a víc by to bylo závislé na médiích, které mají často nějaké ideologické záměry.

Rozhovor 2

Jaký je tvůj obecný názor na konflikt mezi Izraelem a Hamásem?

Tak je to jeden z dlouhé řady konfliktů, který se nějak týkal Izraele. Izrael je vlastně prakticky konstantně v konfliktu, ať už se teda jedná o otevřený konflikt jako teď nebo nějaké jemnější protiteroristické organizace a tak. Myslím si, že na rozdíl od většiny konfliktů se jedná o mnohem složitější situaci, protože obě dvě strany mají velmi silnou a velmi historicky zakořeněnou motivaci k tomu se vzájemně nesnášet. Ačkoliv to možná není úplně nejlepší formulace. Takže tak, ta otázka je dost obecná, nevím, co víc k tomu říct.

Ještě jedna věc, co by k tomu možná stála zmínit, i co se pamatuju na otázky z toho dotazníku, takže způsob, jakým jsou ty informace podávány, co se médií týče, mi dost často přijde, že jsou velmi emotivní a silně vyhraněné.

Ted', když zjišťuješ informace vlastně o tomhle konfliktu, tak z jakého zdroje nejčastěji čerpáš?

Tak zaprvé se nejedná většinou o žádné cílené vyhledávání informací. Když se snažím cíleně vyhledávat informace, obvykle přistupuji k obecným zdrojům, podle mě Wikipedia je jako v tomhle dobrá pro to vytvořit si nějaký obecný přehled. Jinak, co se obecné konzumace týče, tak

minimálně Česká televize jako veřejnoprávní médium. Do určité míry na takovéto rychlé čtení vlastně jako standardní média, například Novinky.cz, Seznam.cz, I dnes a podobně.

Následně jsem pravidelným odběratelem kanálu jednoho Australana jménem Perun, což je, dá se říct, geopolitický analytik, který měl jako Izrael také několik témat. To mi asi přišlo jako nejlepší zdroj, protože tam nebyla ta potřeba těch emocionálních narativů, bylo to více zaměřené historicky.

Jak často je u vás v rodině tématem konflikt mezi Izraelem a Hamásem?

Určitě to není časté téma. Tuším, že jsem to možná párkrát probíral se svým tátou, který se také zajímá o geopolitiku, takže tam jsme to do nějaké míry řešili. Tam byla možná jenom snaha předpovědět nějaký vývoj.

Potom asi ještě jednou, když jsem přesně v nějakém mainstreamovém médiu narazil na narrativ obvinění z genocidy a hledal jsem si jako přímou právní definici slova genocida, jak se na něj dívá Mezinárodní soudní dvůr a následně jsem to nějakým způsobem konzultoval se svými rodiči.

Jinak to rozhodně není časté téma, řekl bych.

Vnímáš, že by se ta frekvence rozhovorů s rodinou změnila třeba po tom 7. říjnu?

Myslím si, že se ta frekvence určitě zvýšila vzhledem k tomu, že se jednalo o majoritní geopolitickou událost, ale rozhodně ne nijak zásadně. Rozhodně, ale 7. říjen byla událost, která přitáhla oči celého světa.

Jaké postoje zastávají tvoji rodinní příslušníci? A myslíš si, že tě to prostředí nebo jejich názory ovlivňují?

Takže, asi bych začal tím, že nemohu říct, že by mě jejich názory neovlivňovaly, i kdybych si to přál. Všichni jsme nevyhnutelně ovlivněni naším prostředím. Myslím si, že jako moji rodinní příslušníci, primárně táta s mámou, bratra to vlastně jako prakticky nezajímá a vůbec jsem to s ní neřešil, konzumují primárně tak jako mainstreamová média a myslím si, že hlavně z počátku, po tom teroristickém útoku, ten narrativ byl jako extrém, velmi silně proizraelský a pravděpodobně ze správného důvodu.

Takže si myslím, že moji rodiče se více přiklánějí k izraelskému narrativu, že to je proti teroristické operaci a ochrana před terorismem. Myslím si, že je nevyhnutelné, že mě to ovlivní.

Docházíš na nějaký studijní předmět, ve kterém je konflikt mezi Izraelem a Hamásem rozebíráno?

Nikoliv.

A co studuješ?

Molekulární biologii a biochemii organismu na biologické sekci.

A účastnil jsi se někdy nějaké erudované debaty, kde se vyjadřovali odborníci k tomuto tématu?

Dobrá otázka. Byl jsem na debatě, bohužel si přesně nevzpomenu, kde to bylo, v nějakém jihočeském městě, kde byla přesně debata s bývalým vyslancem v Izraeli, který se vyjadřoval k současnému dění, ať už právě v Izraeli nebo na Ukrajině. A myslím si, že to bylo, pokud si dobře pamatuji sled událostí, tak to bylo krátce předtím, než Izrael zahájil kampaň v jižním Libanonu.

To byla jediná příležitost.

Jaké názory na konflikt vyjadřují tvoji spolužáci nebo učitelé?

Co se mých učitelů týče, nikdy jsem se s nimi nedostal do této debaty. Co se mých spolužáků týče, tak si myslím si, že záleží, setkal jsem se samozřejmě jak s názory, že Izrael provádí genocidu, tak s názory, že Izrael se brání terorismu.

Myslím si, že co se toho studentského prostředí týče, tak to zastoupení názorů je poměrně vyrovnané, alespoň co se týče samozřejmě méjí sociální skupiny, která je tak specifická a determinující.

S tím, že bych řekl, že tam je takové to klasické rozdělení, že více levicově smýšlející lidé jsou spíše zastánci protiizraelského narrativu a naopak toho palestinského narrativu. Naopak spíše pravicově smýšlející lidé jsou zastánci izraelského narrativu.

Máš mezi spolužáky někoho tady s výrazně odlišným názorem, než je ten tvůj? Případně jak se s tím vypořádáváš?

To je dobrá otázka. Nejsem si tím jistý. Myslím si, že spíše nemám. Ale určitě jsou tam různé nuance a něco jiného jsou nějaké obecné fakty, na kterých jsme asi schopni se shodnout. A něco jiného je to emocionální postavení, které k té situaci ti lidé mají. Každopádně nikdy kvůli tomuto tématu nedošlo k žádné roztržce nebo konfliktu. To znamená, že nebylo potřeba se s tím nějak vypořádat.

A jaký vliv má podle tebe školní prostředí na formování tvého postoje? V školním prostředí myslím právě i debaty se spolužáky, učiteli.

Myslím si, že to prostředí má poměrně velký vliv, přinejmenším je to skvělé v tom, že si tam člověk může otestovat své teze a své názory proti nějakému názoru. Je to jako kvalitní zrcadlo. A přijde mi, že to školní prostředí na rozdíl od toho prostředí veřejných médií je mnohem méně vyhocené. I vlastně mnohem snaží tam nějakým způsobem prezentovat svůj názor. A řekl bych, že to je vlastně kvalitní prostředí.

Čím si myslíš, že to je? Že je to daleko méně vyhocené než třeba debata v těch veřejných médiích?

Já upřímně opravdu nejsem fanoušek veřejných fór a nechodím na ně, ale co ke mně prosáklo, tak debaty na internetu bývají vyhocenější. Není tam ta zpětná vazba toho člověka, to znamená, že lidé mají tendence říkat věci, které by na veřejnosti neřekli. To je první faktor.

Druhý faktor je, že ty debaty se většinou točí kolem článků psaných médii. Na média je vyvíjen nějaký finanční tlak, aby byla úspěšná, a tento tlak vede k tomu, že ty články by měly být emotivní. Což ještě více rozdmýchává tu diskuzi. Pokud napíšete suchý analytický článek na nějaké téma, ti lidé si ho přečtou mnohem méně, než když vymyslíte něco poutavého, trošku to vyhrotíte.

Už jsi mluvil o tom, z jakých médií informace týkající se tohoto konfliktu čerpáš, tak teď by mě zajímalo, jak často sleduješ takové zprávy?

To je dobrá otázka. Teď už samozřejmě méně často, protože ten konflikt odešel z mediální pozornosti, které se mu dostávalo těsně po sedmém říjnu, a vlastně potom během těch hlavních událostí když bylo uzavřeno příměří nebo když probíhala Izraelská kampaň jižním Libanonu. To znamená teď určitě méně, přesto bych řekl, že v poslední době to může být až tři články týdně.

Jak často tedy cíleně vyhledáváš ty informace?

Co se cíleného vyhledávání informací týče, tak to je, to je jako zcela minimální. Co jsem vlastně mnohem víc potřeboval cíleně vyhledávat byl historický kontext.

To si myslím, že je právě to, co často u té medializace chybí a historický kontext je podle mě při pochopení politických událostí jako naprosto nezbytnou komponentou v pochopení celé situace.

Sleduješ informace o konfliktu případně na sociálních sítích? Pokud ano, tak na jakých platformách?

Nesleduji to na sociálních sítích. Nemám upřímně žádné sociálního sítě, kromě WhatsAppu.

Jaký je tvůj pohled na to, jakým způsobem média zobrazují tento konflikt?

Myslím si, že média, která konzumují, to znamená primárně mainstreamová média, jej zobrazují spíše ze strany izraelského narativu. To neznamena, že s tímto hlediskem nesouhlasím, ale myslím si, že izraelský pohled převažuje.

Taky si myslím, že tendence všech médií je, aby to působilo emotivně.

Napadá tě třeba, čím by to mohlo být?

K té první části bych řekl, že ten hlavní krok, ten útok ze 7. října, tam byl Izrael zcela jednoznačně v roli oběti a bylo to mediálně velmi silně podjaté. A myslím si, že to na hodně lidí mělo silný emocionální dopad. Přece jenom byl to svým způsobem brutální teroristický útok za cílem vraždění civilistů a únosu rukojmích. Což to třeba krásně odlišuje od konfliktu na Ukrajině. Takže si myslím, že proto primárně převažuje izraelský narrativ.

Druhým faktorem je, že Izrael na rozdíl od Palestiny, od hnutí Hamás je funkční stát, nebo je hrozně funkčnější stát s trochu propracovanější propagační strukturou. To je další fakt, za další si myslím, že v Česku je poměrně historická inklinace k Izraeli, že co se geopolitických vztahů týče, tak Česko-Izraelské vztahy jsou dlouhodobě dobré a myslím si, že většina české populace má na Izrael spíš pozitivní náhled.

Myslíš si, že některý z těchto tří faktorů, které jsme vyjmenovali čili rodině, škole a médiím, ovlivňuje tvoje postoje vlastně nejvíc? Případně proč?

Tak určitě, čistě statisticky to nějaký z těch tří musí. No, to je těžká otázka.

Já to vnímám tak, že rodina a její rodinné zázemí celkově nejvíc formuje to, jakým způsobem člověk následně bude přistupovat k těm věcem. To znamená, pokud vyrůstáte v nějakém rodinném prostředí a následně jste konfrontován s nějakou situací, budete na ni reagovat nejsilněji podle toho, v čem jste vyrůstal celý život, jakými názory jste byl krmen celý život z vašeho rodinného prostředí, i kdyby vám na tu konkrétní situaci vlastně vaše rodinné prostředí nijak neodpovědělo.

Takže si myslím, že vlastně největší přínos na to má to rodinné prostředí, způsobem, jakým mě vychovalo, to se absolutně nemůžu stěžovat, ačkoliv bych řekl, že vlastně, co se toho jako zdroje informací týče, tak nejintenzivnější jsou rozhodně ta média.

Takže celkový názor určitě formulovalo rodinné prostředí, a hlavně jako tátův zájem v geopolitických tématech.

Myslíš si ty, jako člověk bez sociálních sítí, že sociální sítě v tomhle konfliktu přináší přesnější informace, nebo třeba naopak zvyšují míru dezinformací?

To je hodně těžká otázka vzhledem k tomu, že opravdu nemám Instagram, nemám Facebook, nechodím na TikTok, ale co se mého osobního absolutně neerudovaného názoru týče, řekl bych, že obecným trendem je, že sociální sítě přeci jenom mají v mnohem menší míru nějaké kontroly než média, hlavně veřejnoprávní i mainstreamová. To znamená, že bych řekl, že sociální sítě budou mít větší tendence k tomu třeba šířit dezinformace.

Myslím si, že to je spíš obecná tendence, nedokážu to říct přímo ve vztahu k tomuto konfliktu, protože to nevím.

Rozhovor 3:

Jaký je tvůj obecný názor na konflikt mezi Izraelem a Hamásem?

No tak, obecně podle mě ten konflikt vzrůstá společně s extrémními názory v rámci židovství a hlavně teda islámu. Protože, jak známo, tak v Gaze se našly takové jako třeba puzzle nebo jako dětské hračky s těmi motivy militantními, anti-izraelskými a tím, že ti lidi už jsou vychovávaní v té nenávisti nebo v tom principu, že Izrael je největší zlo a prostě tak to funguje, nemají nějaký jako jiný názor. Prostě to berou úplně automaticky, stejně tak jako, že prostě přes cestu se chodí přes přechod nebo něco v tom smyslu, i když to vlastně tam v Palestině se zrovna moc přes přechod nechodí.

Takže si myslím, že to je prostě nárůst tady těchto extrémních názorů, které jsou navíc podporované zvnějšku třeba Íránem nebo takhle jako dalšíma islámskými zeměmi, kterým tady tohle vyhovuje, protože taky jejich cílem je zničit Izrael úplně jako existenčně, což je pro mě nebo pro asi v obecním pro Evropy už dost nemyslitelné, že prostě někdo přemýšlí tak jako, že by ten stát vůbec neměl existovat nebo by měl být úplně vymazaný a podobné idee.

Takže to vnímáš, jestli to chápu správně jako nějakou eskalaci těch vyhraněných názorů?

Určitě tam jsou nějaké protichůdné tendence pořád, ale jde o to, že to třeba podpoří někdo zvnějšku, nebo nějaký vnitřní problém třeba s chudobou nebo nějaká humanitární krize.

Plus ještě tam někdo zvnějšku třeba pošle zbraně nebo je víc nějako namotivuje k tomu, aby hrotili ten válečný konflikt nebo dělali terorismus. Tak se to spojuje a podstatně se to tak jako propojí až to vyeskaluje v něco tak obludného.

Když zjišťuješ informace o tomhle konfliktu, tak z jakého zdroje nejčastěji čerpáš?

Z internetu normálně plus nějaké novinky nebo takové články, co jsou. Potom samozřejmě Česká televize. Ale hodně důležité jsou vlastní zkušenosti a ty vlastní zkušenosti tam taky hrajou roli. Nebo taky jsem četl knihu od Davida Borcka, který tam působil dlouho.

Tak rozved' ty vlastní zkušenosti, co mě docela zajímalo.

Byl jsem tam dvakrát teď v poslední době.

V Izraeli? Nebo v Palestině?

V Gaze jsem nebyl, tam tě úplně nepustí, co jsem zjistil. V Palestině jsem byl, ale otázka je zase, co počítá člověk o Palestinu, nebo jako, co si nárokují, to je samozřejmě větší území, než takhle, takže byl jsem i v Palestině.

A jak jsi to tam teda na místě vnímal? Jaká tam je situace konkrétně, když jsi tam byl osobně?

Já si myslím, nebo pochopil jsem, že úplně normální lidi chtějí žít a vůbec je nějaký takovýhle konflikt nezajímá. Že prostě obyčejní lidi prostě umí žít spolu v míru, spolupracují, vychází spolu, prostě obchodují, nebo prostě mají ty svoje rodiny, svoji práci.

A to náboženství, setkal jsem se s židi, muslimy, křesťany a všichni na mě působili jako normální lidi, necítil jsem tam vůbec žádnou nenávist nebo předsudky. Tam ale taky záleží, s kým se člověk setká, to předpokládám.

Ale myslím si, že fakt ten konflikt, je to tak, jak jsem se snažil vyjádřit, že je tam část lidí, kteří, právě jsem se tam bavil s jedním pánem, který říkal, že v Izraeli tam není ropa, tam není zlato, tam nejsou takové věci, kvůli kterým se normálně válčí, ale že tam prostě jsou ti lidi „*too much religious*“.

Prostě, že je tam mnohem víc než třeba v Česku, ale obecně v Evropě lidí, kteří to náboženství berou extrémně vážně a až tak jakože doslovně dejme tomu a berou to jako naprosto směrodatnou věc a prostě co si přečtou v nějaké svojí svaté knize, nebo co jim řekne jejich duchovní vůdce, tak to udělají. A nějak moc sami nad tím nepřemýšlí, jaké to má důsledky, nebo jestli tím někomu ublíží, nebo nějaké další prostě, co to může mít další konotace, nebo co to vlastně vyvolá.

Takže máš dojem, že ve své víře téměř slepě následují někoho?

To je pravda, ale asi mi teď došlo, že oni to třeba i sami chtějí. Že to neberou tak, že by byli ovládáni, ale že to berou za svoje a že to mají zvnitřněné. Že to není jako, že by byli nevědomí toho, co tím způsobí. A že jsou na to třeba paradoxně hrdí, na nějaký terorismus. A prostě potom

jsou oslavováni a je to blbé.

Jak častým tématem je u vás doma nebo u vás v rodině konflikt mezi Izraelem a Hamásem?

Tím, že bydlím dost daleko, tak nejezdím domů moc často, respektive rozhodně ne každý víkend. A obecně nějak jako ne, že bychom vedli nějaké velké diskuze, tak to asi ne. Spíš tím, že mám ty informace z místa, takže prostě to, co doma řeknu já, tak to považují za směřodonné. Ne, že by se se mnou někdo hádal nebo takhle, protože to berou tak, že mám ty zkušenosti.

Nebo že prostě jsem si k tomu třeba něco četl, nebo že mám ty informace z toho místa, takže se mi asi nikdo nesnaží rozporovat, takže to je spíš takové, že se mě ptají jako spíš, jak to tam vypadá a tak dále, než že bychom vedli nějaké diskuze.

Takže vlastně tví rodinní příslušníci zastávají víceméně stejné postoje jako ty... jako není tam někdo, kdo by měl nějakým způsobem vyhraněný názor třeba.

No, nesetkal jsem se s tím. Možná jako třeba ne úplně stejný názor jako já, ale minimálně asi v těch jako obecných věcech podobný.

Docházíš na nějaký studijní předmět, ve kterém je konflikt mezi Izraelem a Hamásem rozebíraným tématem?

Teďka asi ne. Možná bude jako v regionální geografii, ale zatím ne.

A účastnil ses nějaké erudované debaty z odborníky na toto téma?

Vloni jak tady byla přednáška o Libanonu, tak jsem na ní byl, což je jako ta oblast, dejme tomu, a pak nebyl jsem osobně, ale online jsem si pustil přednášku profesora Barra z Ostravy, který měl tak jako hodně dobrou, už nevím, jak se to přesně jmenovala, asi něco jako Izrael a Palestina, nebo nějak takhle. Ta se mi hodně líbila, jakože byla fakt odborná, a ty názory, co tam říkal, tak jsem s ním taky souhlasil, takže no asi takhle, na víc přednáškách jsem asi nebyl a nevzpomínám si teď, jestli jsem poslouchal nějaké další podcasty nebo články.

A mohl bys rozvézt třeba to, jaký postoj teda zaujímal ten profesor z Ostravy?

On vlastně popisoval tu historii celkově a spíš jsem hlavně souhlasil s tím, že tam prostě je hrozně obtížné hledat řešení, jestli tam vůbec nějaké existuje. Protože to jako, když jsem tam byl, tak jsem to taky cítil, že prostě jako takovou zoufalost z té bezvýchodnosti, že prostě se tam musí stát něco, nějak se musí posunout v té mentalitě těch lidí na to, aby se mohl posunout i ten konflikt, protože bez toho to zřejmě nepůjde, nebo to tak vypadá minimálně.

Víš, jaké názory na tenhle konflikt vyjadřují tvoji spolužáci nebo třeba učitele?

Tak se spolužákama se bavíme, to máme dost podobné názory si myslím. Nevím to úplně

podrobně, ale řekl bych, že jo.

Jak velký vliv má podle tebe celkové školní prostředí na formování tvého postoje?

Zásadní, protože ať už v pozitivním, tak i v negativním smyslu, že to může stejně tak hodně nabudit, inspirovat a posouvat, tak stejně tak si člověk může uvědomit, že to nechce nebo že s tím nesouhlasí nebo že je přesně opačného názoru. Takže to je podle mě dost zásadní prostředí.

Jak často sleduješ zprávy o tomhle konfliktu? A už se teda řekl, že čerpáš primárně informace z českých mainstreamových médií.

Je to tak. Teď poslední dobou už jsem to dost omezil. Jakoby obecně pro mě sledování sociálních sítí a internetu je takové jako minimální, protože jsem si dal takový jako challenge. Ale předtím jsem to sledoval celkem dost, ale něco z toho dotazníku jsem třeba, co jsem tam bylo zmíněno, jsem nevěděl, tak jsem si to pak zpětně dohledával.

Takže to není, že bych každý den si četl minimálně dva články o tom, co se tam děje, ale nějaký přehled mám.

Takže si ty informace vyhledával i cíleně?

Taky, že jsem tam jako jel, tak třeba předtím, ale více méně ten asi důležitější zdroj jsou pro mě ty vlastní zkušenosti.

Máš teda challenge, ale než se to měl, tak sledoval jsi informace o konfliktu na sociálních sítích? Případně na kterých platformách?

No, popravdě ne. Tak maximálně, co třeba sdílel někdo, koho sleduji nebo takhle, ale že bych sledoval sociální sítě médií nebo nějakých politiků nebo influencerů, kteří se k tomu vyjadřují, tak to ne.

Jaký je tvůj pohled na to, jakým způsobem média zobrazují tenhle konflikt? A taková podotázka je, jestli jejich přístup považuješ za objektivní?

Asi jak kdy. Myslím si, že třeba když jsem četl přes Vánoce tu knihu toho Davida Borka, tak tam jsem jako vyloženě souhlasil, protože se to hodně shodovalo s tím, co jsem tam zažil nebo viděl sám. A tady jsem to fakt zhltnul tu knížku, že jsem se s tím uměl ztotožnit.

A zas na druhou stranu chápu opačné názory dost, třeba ty pro palestinské demonstrace nebo takhle, akorát si myslím, že nebo já to tak chápu subjektivně, že ti lidi mají právě málo informací na to, aby to nějak posoudili, nebo že neví, že jim chybí nějaký aspekt k tomu, co mám třeba já, ale zase na druhou stranu chápu, že lidi chtějí zastavit válku a zabíjení, ale zase nelze

přihlížet podporu té ideologie, která samotná obsahuje zlo a vraždění.

Takže podle mě nelze podporovat systém, který sice třeba může být utlačovaný, ale samotný je postavený na konfliktu a vlastně nenávistných ideích, nenávistného jednání vůči jinému státu, skupině obyvatel nebo tady v tomhle smyslu.

Myslíš si, že některý z těch tří faktorů, které jsme rozebírali jako rodina, škola a média, ovlivňuje tvé postavení nejvíce?

Tady ty tři budou asi dost na podobné úrovni a nad nimi bude ta osobní zkušenost.

Myslíš si, že sociální sítě přináší v tomhle konfliktu přesnější informace nebo naopak zvyšují množství dezinformací?

Myslím si obecně, že sociální sítě zvyšují množství dezinformací, a právě budí nenávist a posilují ty názory a mají dost negativní roli v tomhle formování veřejného mínění. A konkrétně tady v tomhle konfliktu rozhodně si myslím, že hrají.

Ale samozřejmě je to dobrý sluha, ale zlý pán. Takže jasně díky sociálním sítím se může v podstatě každý sdílet nebo vidět to, co se tam děje na tom místě. Ale zas na druhou stranu se dají věci natočit tak, aby to samozřejmě vyhovovalo tomu, kdo to sdílí, po případě, se to dá jakkoliv v dnešní době editovat nebo vydávat za pravdivé. Taky nevíme, co je vytvořené umělou inteligencí a tak dále.

Takže si myslím, že obecně informace ze sociálních sítí jsou naprosto nedůvěryhodné, ať s nimi souhlasím nebo ne, nebo ať je to cokoli, tak to může být sdíleno s nějakým účelem a člověk neví, jakým. Už to není možné zjistit a dostat se k tomu.

Takže samozřejmě pokud mě nějaký známý, nebo když jsem tam byl a mám svoje fotky, tak prostě vím, jak to tam vypadá a vím, že mi prostě lidé, kterým věřím, že já jsem se tam vyfotil. Ale když to je z nějakého neznámého, nebo navíc pokud to sdílí někdo, kdo je nějakým způsobem zapojený v tom. Ať už prostě nějaká vláda nebo organizace, tak už to má nějaký smysl pro ně tam zobrazit něco, co se jim hodí nebo nehodí, nebo natočit tak, aby z toho něco měli. Ať už to bude cokoli.

Rozhovor 4

Jaký je tvůj obecný názor na konflikt mezi Izraelem a Hamásem?

Jako, co mě napadá, jasně jako první, že to je jako strašně dlouhodobý konflikt. To, co je dneska, tak jako nevzniklo jen tak. Má to nějaký strašně dlouhý historický vývoj, který jako celý

sám nemám nastudovaný a nemám asi energii na to si nějak extrémně moc studovat, ale jako z toho, co jako tak nějak jako vím, tak můj obecný názor je, že Hamás zaútočil na Izrael, dejme tomu, vzal rukojmí, to bylo nějakých nevím třeba tisíc lidí. A potom Izrael udělal odvetu, při které ale zemřelo těch lidí třeba mnohem víc, třeba nevím to číslo přesně, ale napadne mě třicet tisíc. No a když se zaměříme na to, jak je ospravedlnitelný, nebo ne, tak si myslím, že má Izrael právo na obranu. Protože přeci jenom je ten konflikt dlouhodobý a v tuhle chvíli na něj zaútočil Hamás, takže ta obrana by tam měla být, ale já osobně bych si ji teda představoval jinak, než jak je třeba teďka dělaná třeba. Podle mě by se ty ohledy měly brát víc

Příčemž dál mě k tomu napadají ještě další věci...

Klidně to rozved'.

Zaslechl jsem, že třeba Izrael blokuje tu humanitární pomoc do té Gazy. Že se je snaží vyhladovět, což souhlasím, že je problém, že ji tam nepouští i přestože vím, že by to nějak mohlo pomoci Hamásu. Stejně to ale podle mě nedává právo Izraeli tohle dělat.

Když zjišťuješ informace o tomhle konfliktu, tak z jakých zdrojů čerpáš?

Na Instagramu asi sleduju různé kanály, ale to jsou většinou kanály normálních médií. Sleduju třeba VoxPot, Deník Referendum. I třeba se někdy kouknu i na druhou stranu, třeba na iDnes, abych neměl pořád jenom ten pohled z jedné strany.

Vnímáš rozdíl mezi VoxPotem, Deníkem Referendum a mainstreamovými médii? Nezařadil bys je do mainstreamu?

Nezařadil bych je do mainstreamu.

Takže třeba ze Seznamu, z České televize, z iDnesu, Deníku N a tak spíš informace nebereš?

Jo, ČT mě nenapadlo... sám se na to nekoukám, ale když jsem doma o víkendu, tak se koukám na zprávy společně s rodinou, takže tam vlastně vnímám i tu ČT. A v té vnímám třeba dost velkou opozici oproti tomu VoxPotu nebo Deníku Referendum. Tam to bývá prezentované dost jinak.

Že spolu nekorespondují ty informace?

Asi ne, že by se úplně vyvracely, ale jsou tam třeba ukázány v opačném světle.

Jak častým tématem je u vás v rodině konflikt mezi Izraelem a Hamásem?

Pokud je zmíněn v televizi, tak táta projeví svůj názor, všichni ho odignorují a jede se dál. Když se koukáte, když je zmíněn v televizi. Nebavíme se přímo o tom konfliktu tak.

Vnímáš, že byste se o tom třeba bavili před tím 7. říjnem (2023) více nebo méně?

Absolutně vůbec, protože to nebylo v televizi.

Víš, jaké postoje zastávají tvoji rodinní příslušníci k tomuto konfliktu? A myslíš si, že tě ty názory nějak ovlivňují?

To mě asi určitě ovlivňují. Ale nevím, jakým směrem, jestli mě spíš třeba víc neutvrzují v tom opačném názoru, než má třeba ten táta.

A jaký postoj teda zastává táta?

Asi nemá úplně čas si to všechno nějak srovnat. Tak kouká na zprávy a komentuje to, že „zas ti Arabové nám udělali tohle a měli bychom je všechny vyhnat a vymlátit a byl by klid.“ Ale jako takhle, já nevím, jestli tomu sám věří, ale vždycky to musí říct takhle na hlas, asi aby si to tím sám potvrdil, nevím.

Docházíš na nějaký studijní předmět, ve kterém je konflikt mezi Izraelem a Hamásem rozebíraným tématem?

Možná se to stane v politické geografii.

A co studuješ?

Geka.

A byl jsi někdy na nějaké erudované debatě, kde by se odborníci vyjadřovali k tomuto tématu?

Byl jsem asi hnedka, když ten konflikt začal někdy. To bylo v Hybernský. Byla tam ta paní, která je přímo odbornicí číslo jedna v Česku bych řekl. Studovala v Izraeli. A to byla taková debata / přednáška.

A jaký jsi z té přednášky měl dojem?

No bylo to zajímavé, ona ukázala víceméně tu historii, že to není jednoduché. A, že obě strany udělaly spoustu chyb. A na druhou stranu, že se musí nějak domluvit. Každá strana tam má své problémy, no.

Víš, jaké názory na konflikt vyjadřují tvoji spolužáci, nebo třeba učitelé? Když vezmeme to školní prostředí vlastně jako celek.

O učitelích to nevím, tam jsem na to téma nenarazil. Se spolužáky to vlastně taky moc nevím, moc to nerozebíráme. Asi bych i chtěl, ale nikdy na to nepadne řeč.

I přestože se o tom vůbec nebavíte, uvědomuješ si třeba někoho, kdo by měl třeba odlišný názor na ten konflikt, než ty?

Jako ze svého okolí asi ne. Ta rodina jediné, ale jinak asi ne.

Jak velký vliv podle tebe má školní prostředí na formování tvého postoje?

Když to vezmu od střední školy a třeba k těm jednoznačným učitelům, anebo vlastně i tady, kdybychom to řešili s nějakými učiteli. Tak dejme tomu tady, kdybychom to řešili s učiteli a ten nám řekl nějaký svůj názor, tak si myslím, že by mě to hodně ovlivnilo, pokud tomu učiteli věřím.

Třeba na té střední, tak tam se nám učitelé občas snažili promlouvat do života, ale tam to většinou mělo spíš ten opačný efekt. Že tam ten typ člověka, co se k lidem snaží promlouvat, nemá moc autoritu. Spíš bych tam šel tím opačným směrem. Obecně třeba prostředí toho mého gymplu mi přišlo trochu víc konzervativní.

A vlastně mi přijde jako velká škoda, že se mezi kamarády většinou o těchhle věcech lidí nebaví. Že je to podle mě docela špatně, protože potom každý to přesně čerpá z těch sociálních sítí a jenom se utvrzuje vlastně v tom, v čem chce.

Jak často sleduješ zprávy o tomhle konfliktu?

Jednou denně otevřu Instagram a zrovna tam na něj vyskočí zpráva o tom, tak to vidím. A jinak pokud je to o víkendu ve zprávách na ČT, tak to vidím taky.

A cíleně nevyhledáváš informace?

Cíleně, že bych si hledal tento konflikt to nedělám vůbec.

Informace teda sleduješ většinou na jaké sociální síti? Je to jenom Instagram, nebo je to i jiná platforma?

Instagram. A potom přímo ty weby, třeba ten Deník Referendum. Na ten cíleně třeba chodím.

Jaký je tvůj pohled na to, jakým způsobem média zobrazují tady ten konflikt? A považuješ jejich přístup za objektivní?

Nepovažuju. A to jako z žádných médií. I jsem někde četl, že třeba ČT, která by vlastně teoreticky měla být neobjektivnější, že si nechali udělat studii, myslím od FSV, na právě mediální obraz konfliktu v Gaze. A že to pak nezveřejnili, nebo to potom byli nuceni zveřejnit, nevím přesně. Že to vyšlo nějak třeba, že dost dehumanizovali Palestince a tak.

Že třeba hodně ukazovali záběry, že tady jsou ty chudáci Izraelci, kteří tam ukazovali ty lidské příběhy a u Palestinců to nedělali vlastně vůbec. Že tam mají vlastně jenom jako masu lidí. **Myslíš si, že některý z těch tří faktorů, kterými jsme se zabývali jako rodina, škola a média ovlivňují tvé postoje nejvíce?**

Momentálně to jsou asi ta média, umím si představit, že třeba před pěti, deseti lety by to byla víc ta rodina díky tomu většímu kontaktu a nějaké větší závislosti třeba. No, asi takhle teďka ta média.

Myslíš si, že sociální sítě přináší přesnější informace o tomhle konfliktu, nebo naopak zvyšují množství dezinformací?

No určitě zvyšují dezinformace.

Proč si to myslíš?

Myslím si to proto, že jako vždycky na těch sociálních sítích má největší dosah to, co nejvíc zasáhne. A tím pádem to, co má ten největší dosah, tak ovlivní nejvíc lidí. A teda to, co má ten největší dosah, tak nutně nemusí být vůbec ta přesná informace.

Takže tím myslím, že když si na to člověk dává pozor a snaží se sledovat nějaké relevantnější třeba zdroje i na těch sociálních sítích, tak si myslím, že to celkově má horší dopad.

Rozhovory se studenty AUIS

Rozhovor 5 – přeloženo do češtiny

Jaký je váš obecný názor na konflikt mezi Izraelem a Hamásem?

Řekl bych, že je to složité, ale myslím, že lidé to posuzují ze špatné strany, a myslím, že tam nejsou role jako padouch a hlavní padouch. Je spousta věcí, které lidé nevidí, a které je třeba vidět, protože je třeba vidět širší souvislost. A ten širší obraz je, že v podstatě není třeba se stavět na žádnou stranu. Existují nevinní lidé z Izraele i z Palestiny. Umírají a nechťejí válku. Ale lidé prostě chtějí, aby válka pokračovala a pokračovala, a nechťejí, aby válka skončila. Chtějí, aby válka zůstala zachována. Chtějí útočit na Izrael, a to je podle mě špatně. Takže to je můj názor.

Z jakého zdroje nejčastěji získáváte informace o tomto konfliktu?

Pravděpodobně z televize z těchto typů kanálů a některá média, také Instagram. Z důvěryhodných zdrojů, samozřejmě. Ale ne úplně všechno, nevěřím všemu, co vidím.

Jak častý je konflikt mezi Izraelem a Hamásem ve vaší rodině?

Zmiňujeme se o tom. A jak jsem řekl, myslíme si, že to většinou není vina nevinných lidí. Myslím si, že jsou lidé, kteří musí hlouběji pátrat, pokud potřebují zjistit pravdu o tom, proč se tyto války dějí a tyto věci se dějí. A není to jenom o půdě a je tam spousta dalších věcí, není to jenom o náboženství.

Jaké postoje zastávají členové vaší rodiny a jak vás tyto postoje ovlivňují? Proč

Někteří z nich podporují Izrael, jiní Palestinu. Většinou si myslí, že islamisté se jen snaží vnutit své náboženství ostatním, a říkají, že lidé z palestinské Gazy začali válku, takže cokoli se jim stane, je na nich a zaslouží si to. A na druhou stranu říkají, že Izraelci jsou zlí, že dělali tyhle věci a že je spousta dobrých věcí, které mohou dělat, ale oni se rozhodli to nedělat, takže proto jsou proti nim. Ale v mé rodině jsou i členové, kteří mají přesně opačný názor. Postaví se na stranu Izraele nebo na stranu Palestiny. Co se týče mě, já se opravdu nestavím na ničí stranu.

Přemýšlíte někdy o tom, jak vás formuje vaše rodinné prostředí ve vztahu k politickým a mezinárodním konfliktům?

Pravděpodobně ne, nevím. Myslím, že je docela těžké si představit, že bych se do takové situace dostal. A protože jsem Kurd, myslím, že jsme se potýkali s takovými věcmi, jako je terorizování a odebírání naší půdy. A myslím si, že hlavně protože jsme se s tím potýkali a neměli jsme vlastní nezávislost, tak už jsme stali tak nějak v té situaci taky vyskytli, jenom s menší popularitou.

Existují ve vaší rodině rozdílné názory na konflikty? Jak je řešíte?

Snažil jsem se do toho většinou nezasahovat, protože nemám vyhraněný názor k určité straně. Takže se snažím držet se mimo. Možná když vím nějaký fakt, tak se o tom zmíním, ale spíš nechám je, ať si argumentují.

Navštěvujete kurzy, kde se diskutuje o konfliktu mezi Izraelem a Hamásem

Ne.

Jaké názory na konflikt vyjadřují vaši spolužáci nebo učitelé?

Moji instruktoři a učitelé o tom nic neříkají. Myslím si, že se snaží držet stranou a udržet věci v klidu se všemi. Mí kamarádi, když o tomhle tématu mluvíme, tak se většinou staví na stranu Palestiny, ale myslím, že za tím nejsou nějaké hlubší úvahy.

Jak velký vliv má podle vás školní prostředí na utváření vašeho postoje?

Myslím, že díky univerzitě jsem otevřenější vůči jiným kulturám a snažím se říkat, že jsme si všichni rovni a všichni jsme jedna velká rodina. Jako Kurdové, Arabové, Turci a další národy. Takže si myslím, že to mění můj postoj k tomu k lepšímu. Snažím se být méně rasistický. Přestože nejsem rasista, tak mě tak někteří lidé můžou vnímat. Myslím, že univerzita mě ovlivnila k lepšímu. Dřív jsem si někdy myslel, že Arabové jsou špatní lidé, ale teď už si to nemyslím. A říká se, že třeba Kurdové jsou rasisti. A myslím, že to je z části proto, že má opravdu většina Kurdů představu, že nám vzali naši zemi. Nějaké věci se staly, a ty nám vložily vztek do srdce, že Arabové jsou špatní a Turci jsou špatní a Peršané a všichni, že jsou prostě zlí a nechtějí s námi nic dělat. Ale tak to většinou není. Já si myslím, že ti lidé jsou nevinní, prostě to byli jenom někteří. Ale zbytek za to nemůže, že my nemáme vlastní zemi.... Takže to stálo za mým uvědoměním, že to není naše vina a některé věci jsou prostě řízené politikou.

Máte mezi spolužáky někoho s výrazně odlišným názorem? Jak na to reagujete

Ne. Nikdy jsem neslyšel, že by se někdo konkrétně postavil na opačnou stranu než já, nebo jen zmínil, že Izraelci jsou zlí, nebo že si Palestinci zaslouží to, čím procházejí. Opravdu jsem nikdy neslyšel, že by se o tom někdo zmínil.

Jak často sledujete zprávy o tomto konfliktu a z jakých médií je získáváte?

Informace získávám z médií mimo Kurdistan, například z tureckých, amerických a podobně. A myslím si, že je to velmi špatně. Působí to na mě, jako kdyby se snažili vykreslit Izraelce jako padoucha, a Palestince jenom jako oběti. Ale já mám pocit, že nevím. Kurdové si prošli tolika nejhoršími věcmi a nedostalo se nám žádné pomoci. My jsme si prošli něčím

takovým jako oni. Je tolik věcí, kterými jsme si prošli, a nikdo o tom ani nemluví, nebo se o tom nezmiňuje. Vlastně jsem dokonce viděl rozhovor s Palestinci, že jsou proti Kurdům, že si přeji válku a s Kurdy, a to si myslím, že byl pro mě hlavní zlom. Jo, to mě opravdu ovlivnilo. Bylo to možná tak v roce 2017 nebo tak nějak. Ale od té doby, a oni to říkali pro svůj vlastní prospěch, protože, víte, protože chtěli bránit Turecko, proto říkali ty věci. Takže si myslím, že Kurdové většinou podporují Izrael.

Sledujete informace o konfliktu na sociálních sítích? Pokud ano, na kterých platformách?

Snažím se na těch důvěryhodných. Nejčastěji je to Instagram nebo Facebook.

Jaký je váš názor na to, jak média zobrazují konflikt – považujete jejich přístup za objektivní?

Myslím si, že média manipulují se způsobem, jakým zobrazují konflikt. Stále vnímám snahu popírat skutečnost, že válku začali Palestinci. Válku jako takovou nesnáším, protože kvůli ní trpí mnoho nevinných lidí, kteří za nic nemohou. A nejen lidé – i zvířata. Když si na to vzpomenu, mám pocit, že i zvířatům puká srdce. Přál bych si, abych jim mohl nějak pomoci.

Mám dojem, že média často vykreslují Izrael jako jediného viníka konfliktu. Jako by nikdo jiný nenesl žádnou vinu. A najednou je například Turecko prezentováno jako hrdina, přestože se zapomíná na to, co samo páchá na Kurdech. I v dnešní době tam dochází k případům, kdy jsou zabíjeni mladí chlapci a dívky a jejich těla jsou jejich rodinám vracena jen v krabicích – jen kosti nebo části těl. Sám jsem některé takové případy viděl, například na videích na mém telefonu.

Promiňte, ale chci se vás zeptat na otázku týkající se Turecka. Turecko jste zmínil už asi dvakrát nebo třikrát. A mluvíte o tom, že to souvisí s Izraelem, jako by se jednalo o konflikt, který se stal. Můžete mi říct, proč se o něm často zmiňujete a jak souvisí s rozebíraným konfliktem?

Myslím si, že Turecko využívá aktuální situace, aby se prezentovalo jako hodný aktér a hrdina. Domnívám se, že tímto způsobem se snaží oklamat Palestince a možná v budoucnu získat kontrolu nad samotnou Palestinou. Podle mého názoru se turecký prezident Erdogan snaží Palestinu ovládnout, podobně jako v minulosti postupoval vůči Kurdům. Palestinci si pravděpodobně myslí, že jim Turecko pomáhá, ale ve skutečnosti podle mého názoru padají do pastí.

Myslím si také, že podobně se chová Írán. Obě země podle mě usilují o postupné ovládnutí

Palestiny, a to způsobem, který Palestinci nemusí ihned rozpoznat. Využívají slibů o svobodě a nezávislosti, ale ve skutečnosti jim nejde o podporu palestinské státnosti, nýbrž o vlastní mocenské zájmy.

Myslíte si, že sociální sítě a média ovlivňují vaše názory více než rodina nebo škola? Proč?

Pravděpodobně ne. Na mě má větší vliv rodina a univerzita, protože si myslím, že většina věcí na internetu jsou lži.

Ale zároveň je vaše rodina a univerzita závislá na sociálních sítích při shromažďování informací. Existují nějaké další zdroje, které vaše rodina využívala?

Ano, pravděpodobně získávají informace z jiných zdrojů. Nechci se o tom zmiňovat, ale ano. Domnívají se, že informace získávají z podle nich důvěryhodnějších zdrojů.

Dobře, jako například?

Pravděpodobně od lidí z politiky. Oni si myslí, že lidé z politiky mají lepší povědomí o situaci a vědí, co se děje.

Myslíte si, že některý z těchto tří faktorů (rodina, škola, média) ovlivňuje tvé postoje nejvíce? Proč

Myšlím si, že na mé postoje mě nejvíce ovlivnila škola a rodina, přičemž silnější vliv měla pravděpodobně rodina. Věřím, že moje rodina se o politiku aktivně zajímá a věnuje jí hlubší pozornost. Na rozdíl od některých jiných lidí nebo médií se podle mého názoru nenechá snadno zmanipulovat, což považuji za něco, na co můžeme být hrdí. Dnes se totiž mnoho lidí nechá ovlivnit dezinformacemi, zejména prostřednictvím sociálních sítí. Moje rodina si však informace ověřuje a zůstává kritická. Proto více důvěřuji informacím, které si předáváme v rodině než těm, které přicházejí z médií, zvláště z amerických zpravodajských platforem, které podle mě poskytují často nepřesné nebo zavádějící informace.

Myslíte si, že sociální sítě přinášejí přesnější informace, nebo naopak zvyšují výskyt dezinformací?

Myšlím, že většina z toho je pravděpodobně lež. Nechtějí, aby se lidé dozvěděli pravdu, a myslím, že jim to prostě docela jde. Jo. Lidé snadno uvěří všemu, co se říká na sociálních sítích.

Jak se váš názor na konflikt liší od toho, co slyšíte ve svém okolí nebo na sociálních sítích?

Z mého okolí, zejména od rodiny, slyším podobné názory, jako mám já sám. Moje rodina se snaží zůstat spíše neutrální, i když se občas přikloní na jednu či druhou stranu. Já osobně se snažím být více nestranný. Někteří z mých přátel mají však výrazně vyhraněné názory – často

považují Izrael za jednoznačného viníka konfliktu, zatímco Palestince a Turecko vnímají jako nevinné oběti a pozitivní aktéry. Já se na to dívám jinak: nesnažím se tvrdit, že Palestinci jsou zlí nebo že Izraelci jsou bezchybní. Myslím si, že na obou stranách existují špatné i dobré prvky. Domnívám se, že mnozí mí přátelé jsou ovlivněni jednostrannými informacemi z médií, ale na mě tento vliv nepůsobí.

Jak často sledujete zprávy o konfliktu? Kterým médiím dáváte přednost? Do jaké míry je důležitá role rodiny a školy?

Sledování zpráv o konfliktu jsem se začal věnovat přibližně měsíc po začátku války, když mě na situaci upozornila moje sestra. Od té doby sleduji vývoj konfliktu pravidelně. Dávám přednost informacím z kurdských médií, zejména ze stanic Rudaw a NRT, protože těmto zdrojům důvěřuji více než mezinárodním médiím, která podle mého názoru často neuvádějí všechny relevantní informace. Informace sleduji hlavně v televizi a také na Instagramu.

Rozhovor 6 – přeloženo do češtiny

Jaký je váš obecný názor na konflikt mezi Izraelem a Hamásem?

Podle mého názoru, pokud se o problému hovoří jako o politickém konfliktu, pak Hamás zdánlivě zastupuje obranu regionu jako lidé země. Ale za konfliktem s Izraelem je vytvoření vlastního státu a jeho pozdější expanze.

Z jakého zdroje nejčastěji získáváte informace o tomto konfliktu?

Většinou arabské zprávy, jako je Al Jazeera nebo Al Sharqiya. Nebo zahraniční zpravodajství jako The Times. Většinou se jedná o noviny a sociální média.

Jak častý je konflikt mezi Izraelem a Hamásem ve vaší rodině?

Moje rodina se o politiku obvykle moc nezajímá, ale samozřejmě se občas dozvídáme zprávy. Můj otec je věřící, takže konflikt vnímáme také z náboženského pohledu. Historicky máme názor, že Palestinu dočasně obsadili Židé, a že v budoucnu přijde někdo, kdo ji osvobodí.

Jaké postoje zastávají členové vaší rodiny a jak vás tyto postoje ovlivňují? Proč?

Pokud o určitém tématu nevíte moc a slyšíte ho od jediného člověka, těžko tomu plně rozumíte. Stejně to platí pro mé vnímání války v Gaze. Věděl jsem, že Gaza je utlačovaná, ale jak jsem dospíval, začal jsem si sám hledat informace, abych si ověřil fakta. Moje rodina nemá velký vliv na moje politické názory.

Přemýšlíte někdy o tom, jak vás formuje vaše rodinné prostředí ve vztahu k politickým a mezinárodním konfliktům?

Ano, někdy ho moje rodina může emocionálně ovlivnit. Když vidím, že jsou zasaženi tím, co se děje v Gaze, a že je to pro ně velký problém, cítím, že se mě jejich pocity dotýkají.

Existují ve vaší rodině rozdílné názory na konflikty? Jak je řešíte?

Moje rodina, včetně strýců a tet, se shoduje na tom, že válka v Gaze je zničující pro její obyvatele. Ale v některých bodech se liší. Někteří považují Hamás za teroristickou organizaci, zatímco jiní ho vidí jako obranné hnutí Gazy a Palestiny. Vzhledem k věkovému rozdílu a respektu se vždy stavím na neutrální stranu. Pokud se rozhodnu vyjádřit svůj názor, čerpám z historických faktů a informací o Hamásu.

Navštěvujete kurzy, kde se diskutuje o konfliktu mezi Izraelem a Hamásem?

Zúčastnil jsem se přednášky, kde se diskutovalo o konfliktu mezi Gazou a Izraelem. Tématem bylo, zda je Hamás teroristickou organizací. V univerzitách, zejména na amerických, se obvykle vyhýbají náboženským aspektům a snaží se, aby studenti přemýšleli racionálně, bez ohledu na víru nebo náboženství. To může vést k dojmu, že existují lidé s konkrétními programy.

Jaké názory na konflikt vyjadřují vaši spolužáci nebo učitelé?

Moji profesori se často nezastávají žádné strany, ale vždy podporují život a mír. Někteří studenti tvrdí, že Hamás je teroristická organizace, přičemž předkládají důkazy o jeho akcích, jako je použití civilistů jako lidských štítů. Naopak jiní tvrdí, že Hamás brání vlast a upozorňuje svět na situaci Palestiny, což také slouží jako připomínka sousedním zemím, které nečiní nic pro změnu situace.

Jak velký vliv má podle vás školní prostředí na utváření vašeho postoje?

Pro mě osobně měla univerzita velký vliv, protože mi umožnila získat jiný úhel pohledu. Rodina a příbuzní často drží stejný názor, ale na univerzitě potkáváte lidi z různých prostředí, což vede k širšímu pochopení tématu. Vždy se ale snažím vyhodnotit, zda názory, které slyším, mají skutečně pevný základ.

Máte mezi spolužáky někoho s výrazně odlišným názorem? Jak na to reagujete?

Ano, slyšel jsem různé názory. Jeden člověk tvrdil, že Hamás mučí lidi, a moje reakce byla, že v takových případech je lepší mlčet. Pokud bych měl reagovat, snažil bych se s ním vést racionální diskuzi, ale většina lidí vyjadřuje své názory bez zájmu o argumenty druhých.

Jak často sledujete zprávy o tomto konfliktu a z jakých médií je získáváte?

Na začátku konfliktu jsem zprávy sledoval každý den, i několik hodin. Teď to dělám méně, přibližně půl hodiny denně, a to hlavně přes Newark Times, Al Jazeera nebo jiné zpravodajské stanice, stejně jako na sociálních sítích.

Sledujete informace o konfliktu na sociálních sítích? Pokud ano, na kterých platformách?

Twitter a Instagram.

Jaký je váš názor na to, jak média zobrazují konflikt – považujete jejich přístup za objektivní?

V současné době pracuji na výzkumu zavádějících informací na sociálních sítích. Stojí za zmínku, že sociální sítě analyzují data a vždy se snaží zobrazit témata, která vás zajímají. Sociální sítě často poskytují zavádějící informace. Algoritmy těchto platforem analyzují data a zobrazují vám věci, které vás zajímají, což znamená, že lidé, kteří podporují Palestinu, vidí více informací podporujících Palestinu, a lidé, kteří podporují Izrael, zase více pro Izrael. To vede k manipulaci s informacemi, protože tyto platformy jsou ovládány lidmi s různými zájmy, kteří se snaží formovat naše názory.

Myslíte si, že sociální sítě a média ovlivňují vaše názory více než rodina nebo škola? Proč?

Ne, myslím, že největší vliv na mě měla univerzita, protože během studia se člověk začne více zamýšlet a utvářet vlastní názory. Zatímco rodina byla důležitá v mládí, univerzita vám dává širší perspektivu a umožňuje setkat se s různými názory.

Myslíš si, že některý z těchto tří faktorů (rodina, škola, média) ovlivňuje tvé postoje nejvíce? Proč?

Rád bych také zopakoval, že vzhledem k věku a úrovni informovanosti v tomto období hrají větší roli univerzita a přátelé než rodina. Nezapomínejte, že existuje také mnoho zdrojů, z nichž se lze dostat k faktům. Pokud jde o mě, moje rodina je věřící, ale když jsem šel na univerzitu, viděl a slyšel jsem mnoho různých názorů, které oddělují náboženství od politiky.

Myslíte si, že sociální sítě přinášejí přesnější informace, nebo naopak zvyšují výskyt dezinformací?

Obecně mohu říci, že sociální média poskytují zavádějící informace, které často nemají žádnou souvislost s realitou. A když tu souvislost tak ne vždy jsou pravdivé nebo absolutně pravdivé. Proto si musíte fakta vyhledat sami.

Jak se váš názor na konflikt liší od toho, co slyšíte ve svém okolí nebo na sociálních sítích?

Velkou část života člověk stráví mezi rodinnou výchovou, respektive rodinným prostředím, a vysokou školou, takže na mě mají značný vliv. I když to vyvolává určitou nejistotu, nakonec můžete dospět k pravdě.

Rozhovor 7 – přeloženo do češtiny

Jaký je váš obecný názor na konflikt mezi Izraelem a Hamásem

Začalo to před přibližně 60 lety a dospělo to do fáze, kdy si obě strany mohou dělat, co chtějí, aniž by jim svět věnoval větší pozornost. To není dobré, zejména jako Arab a muslim, když vidím, jakým způsobem s tím ostatní Arabové a muslimové zacházejí. Je to velmi smutná situace.

Z jakého zdroje nejčastěji získáváte informace o tomto konfliktu?

Studuji zákony, které Izrael i Palestina vydaly jako své oficiální vlády. Kromě toho občas používám Google. Mám tedy informace od úředníků obou stran.

Jak častý je konflikt mezi Izraelem a Hamásem ve vaší rodině?

Za poslední rok nebo rok a půl se to stalo velmi častým tématem. Předtím to tak běžné nebylo, i když ty samé situace, i když v menším měřítku, se děly i dříve. Nicméně po 7. říjnu se to stalo běžným tématem v naší rodině.

Jaké postoje zastávají členové vaší rodiny a jak vás tyto postoje ovlivňují? Proč?

Hlavně pocítujeme zármutek a smutek. Na sociálních sítích vidíme videa, kde jsou upalovány děti, nebo lidé zabíjeni nejkrutějším způsobem. Jako normální člověk nemůžete cítit nic jiného než smutek, zklamání a někdy i hněv. Tyto pocity silně ovlivňují i mě, protože přemýšlím stejně jako moje rodina, a když vidím, že takto myslí moji nejbližší, mám tendenci se přiklonit k jejich názorům.

Přemýšlíte někdy o tom, jak vás formuje vaše rodinné prostředí ve vztahu k politickým a mezinárodním konfliktům?

Ano, samozřejmě. Rodina je pro vás nejbližšími lidmi, jsou to lidé, s nimiž trávíte nejvíce času. Názory, které zastává vaše rodina, se často přenášejí i na vás.

Existují ve vaší rodině rozdílné názory na konflikty? Jak je řešíte?

Na začátku, když konflikt propukl, byly názory mezi mojí rodinou rozporuplné. Někteří tvrdili, že to bylo zasloužené, protože Izraelci měli být iniciátory tohoto konfliktu, zatímco jiní tvrdili, že tento konflikt trvá už od roku 1964. Nakonec se však většina rodiny přiklonila k názoru,

že konflikt trvá již mnoho let. Sám jsem se rozhodl si téma prozkoumat a předal jsem informace, které jsem získal, a všichni jsme se shodli na tom, že podporujeme Palestinu.

Navštěvujete kurzy, kde se diskutuje o konfliktu mezi Izraelem a Hamásem?

Ne přímo kurzy, ale v některých předmětech se téma občas objevilo, například v angličtině, kde jsme diskutovali o tomto tématu.

Jaké názory na konflikt vyjadřují vaši spolužáci nebo učitelé?

Konkrétně na této univerzitě to není vyvážené. Řekl bych, že 50 % se přiklání k Palestině a zbylých 50 % k Izraeli.

Jak velký vliv má podle vás školní prostředí na utváření vašeho postoje?

Školní prostředí má určitě velký vliv. Jako student trávíte většinu dne na univerzitě, a když tam jsou lidé, kteří mají jiné názory, a instruktoři, kteří přicházejí z různých prostředí, to ovlivňuje i vaše názory.

Máte mezi spolužáky někoho s výrazně odlišným názorem? Jak na to reagujete?

Ano, mnoho mých spolužáků má odlišný názor, protože já pocházím z muslimského a arabského prostředí, zatímco někteří moji spolužáci ne. Pro mě je to emocionálně těžké, protože když vidím jiné Araby nebo muslimy trpět, cítím s nimi soucit. Když se o tom diskutuje s těmi, kdo nepodporují Palestinu, mám pocit, že jejich argumenty nejsou podloženy fakty, ale spíše je to jen odpor vůči mému názoru.

Jak skutečnost, že jste muslim a Arab, ovlivňuje váš názor na konflikt? Kdyby se nejednalo o muslimy a Araby, podporoval byste stejný názor?

I kdyby se nejednalo o muslimy a Araby, podporoval bych stejný názor, protože jako Arab mám vlastní zkušenosti s konflikty, které byly často vyvolány bezdůvodně. Jako Iráčané jsme měli mnoho válek, kde jsme nic nevyvolali, ale byli jsme napadeni. Když vidím, jak jsou jiní Arabi nespravedlivě zabíjeni, silně to ovlivňuje můj názor, stejně jako to, že jsem muslim.

Jak často sledujete zprávy o tomto konfliktu a z jakých médií je získáváte?

Snažím se je sledovat, jak jen to jde.

Sledujete informace o konfliktu na sociálních sítích? Pokud ano, na kterých platformách?

Instagram, většinou používám Instagram, ale pokud jde o skutečné zákony, fakta o těchto vládách, prohlížím si oficiální dokumenty. Také existuje stránka s názvem Eyes on Palestine (Očima Palestiny). Ta v podstatě ukazuje videa skutečných Palestinců, kteří natáčejí. Takže nemůžete říct jako, aha, tohle je fake, a jestli tohle jako není skutečné, nebo tohle se stalo a před

dvaceti lety, to je někdy i na livestreamu, nebo to ukazuje skutečné zážitky Palestinců, jako za života. Ale taky si myslím, že nejlepší zdroj, který jsem měl, byl Piers Morgan. Piers Morgan je v podstatě televizní člověk, který má kanál na YouTube a pořad v televizi. A to, co dělal během konfliktu, bylo, že pořádal rozhovory, například týden, kdy měl kompletní seznam Palestinců, kdy každý den dělal rozhovor s jiným Palestincem. Další týden dostal izraelskou soupisku a pak další týden cizince, jako jsou Američané, Britové, a jak se na konflikt dívají. Takže si myslím, že alespoň pro mě byl Piers Morgan tím nejlepším zdrojem, protože mě spojil se všemi stranami najednou.

Jaký je váš názor na to, jak média zobrazují konflikt – považujete jejich přístup za objektivní?

Není to objektivní, protože řekněme, vžijme se do jejich situace. Například když jste člověk z Izraele a pak vidíte zpravodajství a Instagram by řekl, že zveřejňuje co, víte o konfliktu. Samozřejmě, že téma, jako je válka, nemůže být nikdy objektivní, protože vždycky jsou dvě strany a k těm dvěma stranám existuje ještě třetí strana, která je neutrální vůči oběma těm stranám. Takže objektivní to podle mě nikdy nebude. Takže je tu určitá manipulace, řekněme.

Myslíte si, že sociální sítě a média ovlivňují vaše názory více než rodina nebo škola? Proč?

Ano, řekl bych, že ano, protože jako generace jsme na telefony zvyklí více než například na rodinu. Takže jsme s telefonem více než s rodinou, takže samozřejmě budete informováni.

Myslíš si, že některý z těchto tří faktorů (rodina, škola, média) ovlivňuje tvé postoje nejvíce? Proč?

Sociální média, protože jsou součástí našeho každodenního života, a to i při studiu. Lidé na sociálních sítích mají obrovský vliv na naše názory.

Myslíte si, že sociální sítě přináší přesnější informace, nebo naopak zvyšují výskyt dezinformací?

Je to kombinace obojího. Není to vždy černé a bílé, ale záleží na tom, co hledáte a jaký algoritmus vám předkládá obsah.

Jak se váš názor na konflikt liší od toho, co slyšíte ve svém okolí nebo na sociálních sítích?

Říkám, že se od mnoha lidí v mém okolí liším tím, že jsem si přečetl celou historii konfliktu. Nevzal jsem si jen jeden případ a nevytvořil si na něj názor. Přečetl jsem si celou historii a pak jsem si vybral strany bez jakýchkoli předsudků.

Jak často sledujete zprávy o konfliktu? Kterým médiím dáváte přednost?

Teď je to určitě víc, protože dřív se sice zabíjelo, ale ne v takové míře. Nedávno jsem se díval na výzkum z období před 7. říjnem. Tam bylo také 3000 Palestinců zabito, ale média to tak nezobrazovala. Takže si myslím, že došlo k určité formě mediální manipulace, kdy byl 7. říjen zpopularizován a použit k útoku na Palestince, podívejte se, tihle kluci byli teroristé a podívejte se, co udělali. A teď sleduji další a další informace.

Do jaké míry je důležitá role rodiny a školy?

Není to tak důležité jako sociální média, ale stále je to důležité, protože na vaší rodině vám záleží a měli byste si vytvořit názor na základě toho, co si myslí vaše rodina. A dále Univerzita vašeho života, je zřejmé, že kamkoli přijdete, všude se s tímto vlivem setkáte. Takže jsou všichni důležití, řekl bych.

Rozhovor 8 – přeloženo do češtiny

Jaký je váš obecný názor na konflikt mezi Izraelem a Hamásem

Věřím, že tento konflikt vznikl po dlouhém období, kdy se situace zhoršovala. Jak bylo zmíněno, konflikt byl naplánován, aby se Hamas vrátil silnější a více organizovaný. Tento odpor není vojenský, ale spíše masový, zaměřený na obranu. Osobně podporuji Hamás.

Z jakého zdroje nejčastěji získáváte informace o tomto konfliktu?

Sociální média.

Jak častým tématem je ve vaší rodině konflikt mezi Izraelem a Hamásem?

V mé rodině se o tom moc nemluví. Upřímně, moji blízcí o tento konflikt nemají zájem. Můj otec je proti tomu, co se děje, a není na straně Gazy, i když neodsuzuje Izrael. Já jsem jediný v rodině, kdo podporuje Gazu..

Jaké postoje zastávají členové vaší rodiny a jak vás tyto postoje ovlivňují? Proč?

Když mě rodina ovlivňuje, abych se přidala na jejich stranu, neudělám to. Můj otec si myslí, že lidé v Gaze nemají rádi Kurdy, a to je jeden z jeho důvodů. Já osobně nemám ráda Izrael. Můj postoj k Izraeli je formován i tím, že mám v rodině člena, který má ženu z Izraele, což vyvolalo řadu kontroverzí.

Přemýšlíte někdy o tom, jak vás formuje vaše rodinné prostředí ve vztahu k politickým a mezinárodním konfliktům?

V tomto ohledu ne, protože ve většině věcí jsem jejich opakem.

Existují ve vaší rodině rozdílné názory na konflikty? Jak je řešíte?

Ano, můj otec je proti těmto názorům, a pokud se o tom zmíníme, zakáže nám o tom mluvit. Ale ostatní členové rodiny, jako máma, bratr a sestry, jsou spíše na straně Gazy a Palestiny. I když o tom moc nemluvíme, když se bavíme s širší rodinou, jako je babička, všichni podporují Gazu. Můj otec je jediný, kdo má jiný názor. Snažím se ignorovat jeho výhrady a dokonce jsem pro Gazu přispěl na stavbu studny.

Navštěvujete kurzy, kde se diskutuje o konfliktu mezi Izraelem a Hamásem?

Ano, bylo to kvůli konfliktu mezi Gazou a Izraelem a válce mezi Ukrajinou a Ruskem.

Jaké názory na konflikt vyjadřují vaši spolužáci nebo učitelé?

Byl to obecný přehled o konfliktu, nemluvili jsme moc o detailech, bylo to obecné. Někteří lidé sice mluvili o Izraeli, Hamásu, ale ne příliš podrobně.

Jak velký vliv má podle vás školní prostředí na utváření vašeho postoje

Myslím, že ano. Mám kolem sebe přátele, díky kterým jsem se dozvěděl více o konfliktu.

Máte mezi spolužáky někoho s výrazně odlišným názorem? Jak na to reagujete?

Řekl bych, že od rodiny, ale ne od přátel na univerzitě.

Jak často sledujete zprávy o tomto konfliktu a z jakých médií je získáváte?

Zprávy sleduji téměř denně a informace získávám z kanálů na telegramu a také z médií, jako je Instagram, protože si myslím, že jsou nejspolehlivější.

Sledujete informace o konfliktu na sociálních sítích? Pokud ano, na kterých platformách?

Jak jsem řekl, většinou Instagram a Telegram.

Jaký je váš názor na to, jak média zobrazují konflikt – považujete jejich přístup za objektivní?

Opravdu nevím, protože televizní kanály tady v Kurdistánu se o konfliktu v Palestině nezmiňují ani v dobrém, ani ve špatném slova smyslu. A to znamená, že nejsou objektivní, ale na druhou stranu vidíme, že jsou kanály, které Palestinu v této věci podporují a vybírají peníze pro Palestinu a Gazu.

Myslíte si, že sociální sítě a média ovlivňují vaše názory více než rodina nebo škola? Proč?

Ano, protože věřím tomu, co vidím. Sledoval jsem videa, kde lidé z Palestiny mluví negativně o Kurdech, ale z morálního hlediska jsem na straně Palestiny, ať už se stalo cokoli. Mé rodinné názory mě neovlivnily, ani názory celebrit, které podporují Izrael.

Myslíš si, že některý z těchto tří faktorů (rodina, škola, média) ovlivňuje tvé postoje nejvíce?

Proč?

Jak už jsem vysvětlil dříve, jsou to média.

Myslíte si, že sociální sítě přinášejí přesnější informace, nebo naopak zvyšují výskyt dezinformací?

Má to obojí. Některé zprávy a média přinášejí důkazy, jako jsou dokumenty a fotografie, ale zároveň existují média, která zveřejňují informace bez důkazů. Na Instagramu byli zablokováni lidé z Palestiny, což naznačuje, že nechtějí, abychom viděli pravdu o tom, co se děje.

Jak se váš názor na konflikt liší od toho, co slyšíte ve svém okolí nebo na sociálních sítích?

Jsem na straně Palestiny a proti Izraeli, protože Izrael je ten, kdo v první řadě okupoval Palestinu. Věřím v to, co říkají sociální média, i když proti tomu jsou negativní názory.

Jak často sledujete zprávy o konfliktu? Kterým médiím dáváte přednost?

Sleduji zprávy téměř každý den, hlavně na Instagramu a Telegramu.

Do jaké míry je důležitá role rodiny a školy?

V této situaci, jak jsem vám řekl, neposlouchám tolik svou rodinu, konkrétně svého otce, ale co se týče univerzity, lidé kolem mě, všichni podporují Palestinu a mezi svými přáteli jsem neviděl nikoho, kdo by byl proti Palestině, i když univerzitní politika je proti ní, protože před rokem, když jsme chtěli udělat solidaritu na podporu Palestiny, děkan studentů to odmítl a dokonce sbíral všechny vlajky a symboly odkazující na Palestinu.

Rozhovor 9 – přeloženo do češtiny

Jaký je váš obecný názor na konflikt mezi Izraelem a Hamásem

Můj názor na to, co se stalo 7. října, je, že šlo o závažnou akci, která začala útokem Hamásu, a Izrael na to reagoval. Izraelská reakce nebyla oprávněná a způsob, jakým odpověděli, nemůže být ospravedlněný. Provedli genocidu a další vážné činy. Samozřejmě, co udělal Hamás, není také ospravedlnitelné, že zaútočili na Izrael. Ale z jejich pohledu je to ospravedlnitelné, protože Izrael nikdy neviděli jako stát. Podle mého názoru je nejlepší řešení rozdělení na dvě samostatné země. Ať se nám to líbí nebo ne, Izrael tam je, a musíme žít s realitou. Nestavím se na žádnou stranu, protože tolik lidí bylo zabito na obou stranách, a nemyslím si, že je cokoliv, co by to ospravedlnilo.

Z jakého zdroje nejčastěji získáváte informace o tomto konfliktu?

Většinou to mám ze sociálních médií.

Jak častý je konflikt mezi Izraelem a Hamásem ve vaší rodině?

Na začátku všichni v mé rodině diskutovali o tom, zda je správné, co Hamás udělal, ale teď je to běžné téma, o kterém se už moc nemluví.

Jaké postoje zastávají členové vaší rodiny a jak vás tyto postoje ovlivňují? Proč?

Moje rodina má odlišné názory. Můj otec má jiný názor než moje matka. Každý člen rodiny má svůj vlastní pohled na věc. Nemyslím si, že by mě do něčeho tlačili. Pamatuji si, že říkali, že bychom měli přestat kupovat věci, které podporují bojkot Izraele. Jinak se moje rodina většinou zajímá o konflikt a každý den sleduje zprávy.

Přemýšlíte někdy o tom, jak vás formuje vaše rodinné prostředí ve vztahu k politickým a mezinárodním konfliktům?

Ano, souhlasím s tím, že rodina hraje velkou roli při formování názoru, ale jak stárnu, existuje možnost změnit svůj pohled.

Existují ve vaší rodině rozdílné názory na konflikty? Jak je řešíte?

Ano, můj otec má jiný názor než moje matka. Říká, že co udělal Hamás, není ospravedlnitelné, protože to vedlo k mnoha utrpení. Moje matka je opačného názoru a tvrdí, že je to ospravedlnitelné, protože chtějí zpět svou zemi. Konflikty mezi členy rodiny řešíme tím, že si každý vyjádří svůj názor. Nejsem na žádné straně, ale snažím se vyslechnout všechny názory.

Navštěvujete kurzy, kde se diskutuje o konfliktu mezi Izraelem a Hamásem?

Na univerzitě, kterou jsem navštěvoval, probíhají semináře nebo skupinové diskuse k této problematice.

Jaké názory na konflikt vyjadřují vaši spolužáci nebo učitelé?

Viděl jsem téměř všechny strany spektra konfliktu, jako v této straně by s Hamásem a druhá strana by byla s Izraelem. Instruktoři většinou nezasahují, jenom jeden z mých učitelů k tomu řekl něco velmi obecně.

Jak velký vliv má podle vás školní prostředí na utváření vašeho postoje?

Myslím si, že univerzita se nesnaží přimět nás zaujmout nějakou stranu. Ale celková zkušenost na univerzitě formovala můj způsob myšlení. Před rokem jsme se snažili organizovat solidaritu pro Gazu, ale univerzita to odmítla a zatlačila nás.

Máte mezi spolužáky někoho s výrazně odlišným názorem? Jak na to reagujete?

Většinou bych se snažil vyslechnout obě strany. Chtěl bych slyšet, co ten kluk nebo holka řekli, ať už podporují Izrael, nebo Hamás. Takže většinou, když se to snažím řešit, tak se snažím

zjistit, jaký je jejich názor, jaké jsou jejich argumenty a jestli mají opodstatněné argumenty. Zjistit, odkud mají zdroje informací. A většinou tady studenti mluví jen z důvodu popularity a protože je to trend. To je teď trendová diskuse a mluví o tom každý. Takže oni o tom mluví, a když mluví, tak to nevychází z jejich politického názoru nebo jsou tak politicky orientovaní, nebo tak o tom budou mluvit, ne, v podstatě je to jenom trend.

Jak často sledujete zprávy o tomto konfliktu a z jakých médií je získáváte?

Řekl bych, že alespoň třikrát týdně a sleduji zprávy na sociálních sítích. Většinou stací aspoň jeden titulek o konfliktu. A to většinou z kanálů jako je Instagram a Twitter. Zároveň se snažím nebrat jeden kanál jako svůj zdroj, protože z toho, co jsem viděl, jsou všechny ty kanály zaujaté.

Sledujete informace o konfliktu na sociálních sítích? Pokud ano, na kterých platformách?

Instagram a Twitter.

Jaký je váš názor na to, jak média zobrazují konflikt - považujete jejich přístup za objektivní?

Nepovažuji to za objektivní, protože podle mého názoru jsou všechny mediální platformy zaujaté a nesnaží se o konfliktu přinášet objektivní názory. Západní média vždy podporovala Izrael, bez ohledu na to, co udělal, bez ohledu na to, kolik genocid Izrael spáchal, bez ohledu na to, co se stalo, vždy ho budou podporovat a budou na jeho straně bez ohledu na to, co Netanjahu dosud udělal. Na druhé straně máme tu nejznámější, kterou je Aljazeera, která nejvíce podporuje Hamás a vždy se snažila zaměřit na tento bod. Ostatní arabské kanály, většinou zaujaly střed, ale to není úplně střed. Někdy je to nestabilní, někdy vidíte, že jdou na ruku Izraeli, někdy i na ruku Hamásu. Takže je to v podstatě velmi nejasné. Obecně ale nevěřím médiím, že dodávají nějaké objektivní informace o konfliktu.

Myslíte si, že sociální sítě a média ovlivňují vaše názory více než rodina nebo škola? Proč?

Řekl bych, že ano, protože si myslím, že sociální média mě ovlivňují více, protože na nich čtu a píšu. Na sociálních sítích sleduji zprávy. V podstatě trávím většinu času na sociálních sítích a vůbec na médiích, ať čtu nebo se dívám na videa, takže to je něco, co formuje můj názor na ten konflikt.

Myslíš si, že některý z těchto tří faktorů (rodina, škola, média) ovlivňuje tvé postoje nejvíce? Proč?

Jak jsem právě řekl, tak si myslím, že to jsou média, protože v nich trávím celý den. Ale

co se týče rodiny, tak si nemyslím, že by měla nějaký. Já totiž žiju daleko od rodiny, takže komunikace není taková, jako jednou za den nebo dvakrát nebo jednou za dva dny. Co se týče školy, tak mám užitečné diskuse s některými kamarády. Měl jsem nějaké užitečné diskuse s jinými lidmi, ale nemyslím si, že by jako změnil moje názory tak, že by mě změnil zevnitř. Třeba od kamaráda jsem se dozvěděl nějaké užitečné informace, o kterých jsem předtím nevěděl, ale většinou jsou to sociální sítě, platformy, YouTube, videa, články.

Myslíte si, že sociální sítě přinášejí přesnější informace, nebo naopak zvyšují výskyt dezinformací?

Řekl bych, že dezinformací přibývá, protože každý kanál nebo platforma se snaží tlačit k víře v určitý názor, aby posloužil jejich agendě. Když se například podíváte na západní média, uvěříte, že Hamás zabíjí všechny své lidi, a proto je válka v Gaze oprávněná a my v takovém případě nemůžeme ani otevřít ústa. A vidíte, že měli velkou podporu. Kdykoli dojde ke genocidě nebo k čemukoli jinému, tak to naprosto ignorují, a to se staví na stranu konfliktu.

Jak se váš názor na konflikt liší od toho, co slyšíte ve svém okolí nebo na sociálních sítích?

Mám svůj vlastní názor na Hamás a Izrael a většinou jsem se o tom dozvěděl z dokumentárních filmů. Také jsem četl knihy o obou stranách. Takže co se týče mého okolí, nemyslím si, že by mě to ovlivnilo kvůli mým schopnostem, pokud něčemu věřím, budu tomu věřit bez ohledu na to, co říkají ostatní, vyslechnu si názor ostatních, a pak, pokud mě přesvědčí, budu znovu bádát, abych si ověřil, zda jsou mé názory platné, nebo ne.

Jak často sledujete zprávy o konfliktu? Kterým médiím dáváte přednost?

Řekl bych, že sociálním médiím, protože když chci vidět kanály a zprávy, najdu je na sociálních médiích. Když chci vidět reportéra, tak není na žádné platformě, nebo by to bylo většinou na sociálních sítích.

Do jaké míry je důležitá role rodiny a školy?

Pro mě není rodina tak důležitá při formování mých názorů, protože už mám svůj vlastní názor. Rodina mě dnes už neovlivňuje tolik jako v minulosti. Škola mi poskytla prostor pro diskuzi, ale média jsou pro mě rozhodující faktor při formování mého názoru.